

Συμβούλιο
Ειρήνης:
Ένας προσωπικός
«ΟΗΕ»
με πρωταγωνιστή
τον Τραμπ
ΣΕΛΙΔΕΣ 24-25

25.01.2026

ΟΠΟΙΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΑ ΣΥΛΛΟΓΑΤΑΙ ΣΥΛΛΟΓΑΤΑΙ ΚΑΛΑ • ΡΗΓΑΣ ΦΕΡΑΙΟΣ

ΑΡ. 15339 ΤΙΜΗ €2 | www.simerini.com

ΘΟΛΟΣ ΑΕΡΑΜΥΝΑΣ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ ΤΟΥ ΑΤΤΙΛΑ

ΤΟΥΡΚΙΚΟΣ ΦΟΝΙΑΣ

ΕΛΙΚΟΠΤΕΡΩΝ ΚΑΙ DRONES

Το αντιαεροπορικό «Hisar» αναπτύχθηκε στα κατεχόμενα και λειτουργεί με άλλα σύγχρονα οπικά συστήματα συνδεδεμένα με την Τουρκία ΣΕΛΙΔΕΣ 8-9

ΣΕ ΔΙΑΣΤΑΥΡΟΥΜΕΝΑ ΠΥΡΑ Ο ΦΟΡΕΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ

ΓΕΝΝΑ ΣΚΙΕΣ Η ΣΧΕΣΗ ΔΩΡΗΤΩΝ -ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

Τι προτείνουν ΔΗΣΥ, ΑΚΕΛ και πώς απαντά η Κυβέρνηση

«Στη φαρέτρα
η απέλαση
των παραβατών»

ΣΕΛΙΔΕΣ 11

Ένας στους τέσσε-
ρεις μαθητές πέφτει
θύμα σχολικού
εκφοβισμού

ΣΕΛΙΔΕΣ 14-15

Όταν το εμπόδιο
δεν είναι το σώμα,
αλλά η κοινωνία

ΣΕΛΙΔΕΣ 16-17

Σκιές φαίνεται να υπάρ-
χουν στις σχέσεις Κυ-
βέρνησης και δωρητών
του Ανεξάρτητου Φορέα
Κοινωνικής Στήριξης, που
αφενός χρήζουν ενδελεχούς
διερεύνησης και, αφετέρου,
πυροδοτούν συζητήσεις στη
Βουλή με δύο προτάσεις: Η
πρώτη είναι αυτή του ΑΚΕΛ,

που ζητά το κλείσιμο του Φο-
ρέα και μεταφορά τού αποθε-
ματικού, των υποχρεώσεων
και της κοινωνικής αποστο-
λής του στο Ίδρυμα Κρατι-
κών Υποτροφιών Κύπρου. Η
δεύτερη είναι αυτή του ΔΗΣΥ,
που θέλει μεν τη διατήρησή
του, αλλά και την πρόσθετη
θωράκισή του. Υπάρχει βέ-

βαια και μια τρίτη πρόταση,
αυτή της Κυβέρνησης, που
τονίζει ότι δεν τίθεται θέμα
κατάργησης του Φορέα, ο
οποίος λειτουργεί σε πλαί-
σιο νομιμότητας, καθώς και
ότι ενδεχόμενη κατάργησή
του θα πλήξει την κοινωνική
προσφορά που βρίσκεται σε
ανθρώπο δρόμο. ΣΕΛΙΔΕΣ 2-3

ΕΝΩ ΣΤΗΝΕΤΑΙ ΤΡΙΜΕΡΗΣ
Ο ΕΡΧΙΟΥΡΜΑΝ ΔΗΛΩΝΕΙ:

Λύση εναντίον της
Τουρκίας είναι αδύνατη

ΣΕΛΙΔΑ 10

ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ

ΣΑΒΒΑΣ ΙΑΚΩΒΙΔΗΣ
Εφιαλτικό προηγούμενο για
την Κύπρο: Από τον Πενταδάκτυλο
στην Ουκρανία-Γροιλανδία

ΣΕΛΙΔΑ 7

ΧΡΗΣΤΟΣ ΙΑΚΩΒΟΥ

Ασθενείς ηγέτες,
εξουσία και ύβρις

ΣΕΛΙΔΑ 7

ΘΕΣΗ

Γονυπετείς
στον ηγεμόνα...

Επανερχεται η κ.
Ολγκίν στο νησί,
για να εξετάσει εκ
νέου, εάν και πώς
θα προχωρήσει το
Κυπριακό. Η Τουρ-
κία, βεβαίως, επιμένει στα
δύο κράτη και ο Ερχιουρμάν
τής κτίζει άλλοθι. Ο Ερντο-
γάν λέει ότι στην πρόσκληση
Χριστοδουλίδη για το άτυ-
πο Συμβούλιο του Απριλίου
και ο Πρόεδρος επιμένει να
εξευμενίζει, υποσχόμενος
νέα μονομερή μέτρα στους
Τουρκοκυπρίους. Ακόμη και
αν κερδίσει τις εντυπώσεις, η
αλήθεια είναι μία: Δημοκρατι-
κή και βιώσιμη λύση, γιοκ...

Συνέχεια στη σελίδα 2

ΑΠΟ ΤΟ «ΧΑΡΑΤΣΙ» ΣΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ-ΣΚΟΥΠΙΑ

Πληρώνουμε το τιμολόγιο του υποκόσμου

ΣΕΛΙΔΕΣ 4-5

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΣ ΣΤΕΓΗΣ

Χάθηκαν εκατομμύρια για ένα έργο που δεν έγινε ποτέ

ΣΕΛΙΔΕΣ 22-23

ΘΕΣΗ

Είπε ορθά ο Πρόεδρος ενώπιον του βήματος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ότι θέλει λύση επί των αρχών της ΕΕ. Συμβατή με το κεκτημένο για την επανένωση. Και ως τέτοια λύση χαρακτήρισε τη Διζωνική Δικονομική Ομοσπονδία με πολιτική ισότητα. Επί τη βάση, όμως, των συγκλίσεων, οι Ελληνοκύπριοι δεν θα έχουν δικαίωμα ψήφου στον βορρά μετά τη λύση. Για να έχουν, θα πρέπει να αποποιηθούν την ελληνοκυπριακή εσωτερική ιθαγένεια και να αποκτήσουν την τουρκοκυπριακή. Άρα, από Έλληνες θα πρέπει να γίνουν Τούρκοι! Αυτό δεν είναι ευρωπαϊκό, αλλά οθωμανικό δίκαιο. Δεν επανενώνει καν την Κύπρο. Ενοσωμάτωση το οθωμανικό δίκαιο ως τοπικό κεκτημένο της ΕΕ και δημιουργεί δύο πατρίδες σε συνομοσπονδιακό πακέτο με ρατσιστικό χαρακτήρα.

Και τι μας λέει ο Ερχιουρμάν; Ότι, για να εξευρεθεί λύση, θα πρέπει να υπάρξει εκ περιτροπής Προεδρία. Δηλαδή, να διχοτομηθεί η εκτελεστική εξουσία και από κατοχικούς ηγέτες να νομιμοποιηθεί ως Συμπρόεδρος. Για να μην ελέγχει μόνο τον βορρά, αλλά, όπως λέει, να φτάνει η εξουσία του ως την

Πάφο. Όταν αξιώνονται αυτά τα εξωφρενικά και αντίθετα με τις αρχές και τις αξίες της ΕΕ, ο Ερχιουρμάν εμφανίζεται από ημίερους ως Ευρωπαίους. Τι συμβαίνει τελικά; Ο Ερχιουρμάν δίνει άλλοθι στον Ερντογάν, οι «προοδευτικοί» ημίεροι στον Ερχιουρμάν και ο Κύπριος Πρόεδρος με τον Έλληνα Πρωθυπουργό σε όλους! Και δη εντός της ΕΕ. Αλλά και ενώπιον της κ. Ολγκίν ως εκπροσώπου του ΓΓ του ΟΗΕ, του οποίου η διεθνής αξιοπιστία και αποτελεσματικότητα βρίσκονται στο ναδίρ.

Ενώ, ορθώς, Αθήνα και Λευκωσία στέκουν επί θέσεων αρχών στο θέμα της Ουκρανίας και της Γροιλανδίας, το ίδιο δεν πράττουν στο Κυπριακό. Γιατί; Διότι σχεδόν γονυπετείς καλούν τον Τούρκο ηγεμόνα είτε σε διπλωματικούς καφέδες είτε σε συνόδους της ΕΕ, για να επιτύχουν, τι; Έως τώρα, με την ευέλικτη και εξευμενιστική διπλωματία, δεν του προκαλούν κόστος. Τον αθρώνουν και του επιτρέπουν με ή χωρίς ομοσπονδία να εμπεδώνει τη διχοτόμηση. Δημοκρατική, λοιπόν, λύση γιοκ. Εκτός και αν θεωρούν οι ημίεροι ότι αυτή είναι η «λύση», αλλά φοβούνται να το πουν... ακόμη.

ΣΕ ΔΙΑΣΤΑΥΡΟΥΜΕΝΑ ΠΥΡΑ Ο ΦΟΡΕΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ

Γεννά σκιές η σχέση δωρητών -κυβέρνησης

Τι προτείνουν ΔΗΣΥ, ΑΚΕΛ και πώς απαντά η Κυβέρνηση

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΟΚΚΙΝΟΣ

Σκιές φαίνεται να υπάρχουν στις σχέσεις Κυβέρνησης και δωρητών του Ανεξάρτητου Φορέα Κοινωνικής Στήριξης, που αφενός χρίζουν ενδελεχούς διερευνήσεις και, αφετέρου, πυροδοτούν συζητήσεις στη Βουλή με δύο προτάσεις: Η πρώτη είναι αυτή του ΑΚΕΛ, που ζητά το κλείσιμο του Φορέα και μεταφορά του αποθεματικού, των υποχρεώσεων και της κοινωνικής αποστολής του στο Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών Κύπρου. Η δεύτερη είναι αυτή του ΔΗΣΥ, που θέλει μεν τη διατήρησή του, αλλά και την πρόσθετη θωράκισή του. Υπάρχει βέβαια και μια τρίτη πρόταση, αυτή της Κυβέρνησης, που τονίζει ότι δεν τίθεται θέμα κατάργησης του Φορέα, ο οποίος λειτουργεί σε πλαίσιο νομιμότητας, καθώς και ότι ενδεχόμενη κατάργησή του θα πλήξει την κοινωνική προσφορά που βρίσκεται σε ανθρωπίνου δρόμο.

Η πολιτική θύελλα που ξέσπασε μετά το επίμαχο βίντεο της 8ης Ιανουαρίου 2026 μεταφέρεται πλέον αυτούσια στη νομοθεσία. Το ΑΚΕΛ κατέθεσε στην Ολομέλεια της 22ας Ιανουαρίου πρόταση νόμου που προβλέπει κατάργηση του Ανεξάρτητου Φορέα Κοινωνικής Στήριξης (ΑΦΚΣ) και μεταφορά του

αποθεματικού, των υποχρεώσεων και της κοινωνικής αποστολής του στο Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών Κύπρου (ΙΚΥΚ) μέσα σε τρεις μήνες. Στο φόντο, τα ευρήματα και οι προειδοποιήσεις της Ελεγκτικής Υπηρεσίας (4/11/2025) για εισηφές από εταιρείες με οικονομική δραστηριότητα με το κράτος και ο κίνδυνος «προσοδοκίας οφέλους», αλλά και η κυβερνητική επιμονή ότι «δεν τίθεται θέμα κατάργησης ή μεταφοράς».

Η πρόταση νόμου και οι τρεις μήνες-κλειδί

Η πρόταση νόμου του ΑΚΕΛ -την οποία, πέραν του κόμματος, συνυπογράφουν επίσης ο βουλευτής του ΔΗΣΥ, Κυριάκος Χατζηγιάννης και η ανεξάρτητη βουλευτής, Αλεξάνδρα Απαλίδου-προνοεί ότι ο ΑΦΚΣ τερματίζει τη λειτουργία του, αφού πρώτα ολοκληρώσει τις υφιστάμενες υποχρεώσεις του. Το «κλειδί» της πρότασης βρίσκεται στο μεταβατικό στάδιο: για περίοδο τριών μηνών, η Διαχειριστική Επιτροπή περιορίζεται αποκλειστικά στην κάλυψη υποχρεώσεων προς δυσπραγούντες φοιτητές και σε ό,τι απαιτείται για την οριστική διάλυση, ενώ η συνέχεια της αποστολής περνά στο ΙΚΥΚ. Στην πράξη, αυτό σημαίνει ότι το ΙΚΥΚ θα χρειαστεί να αποκτήσει λειτουργικό μηχανισμό («βραχίονα»), που να καλύπτει και περιπτώσεις κοινωνικής στήριξης εκτός του στενού πλαισίου των υποτροφιών, ώστε να μη δημιουργηθεί κενό προστασίας για τους δικαιούχους.

Το ΑΚΕΛ στηρίζει την επιλογή της μεταφοράς στο επιχείρημα ότι το ΙΚΥΚ λειτουργεί με πιο τυποποιημένες και διαφανείς διαδικασίες, άρα μπορεί να «οπκώσει» την κοινωνική αποστολή χωρίς το βάρος των υπονοιών. Από την άλλη, η κυβερνητική πλευρά απορρίπτει ως λύση τόσο την κατάργηση όσο και τη μεταφορά, επιμένοντας ότι ο Φορέας λειτουργεί με «νόμιμες διαδικασίες» και πως η συζήτηση οφείλει να μην πμωρεί ένα εργαλείο κοινωνικής στήριξης.

Οι αριθμοί που άλλαξαν το μέγεθος του Φορέα

Πέρα από την πολιτική αντιπαράθεση, η συζήτηση «κλειδώνει» σε αριθμούς που δείχνουν πώς ο ΑΦΚΣ πέρασε, μέσα σε λίγους μήνες, από χαμηλό προφίλ σε κεντρικό παίκτη. Σύμφωνα με τα στοιχεία που αναπαράγονται από την ειδική έκθεση της Ελεγκτικής Υπηρεσίας (έλεγχος 2018-2024), μέχρι και το 2022 τα έσοδα και οι δαπάνες του Φορέα κινούνταν γύρω στο €0,5 εκατ. ετησίως. Το 2023 και το 2024, όμως, τα έσοδα καταγράφονται αυξημένα κατά περίπου 500%, φτάνοντας τα €2,5 εκατ., ενώ οι δαπάνες για το 2024 αναφέρονται περί το €1,6 εκατ. Η Ελεγκτική σημειώνει ότι τα αυξημένα έσοδα επέτρεψαν να βοηθηθούν περισσότεροι δυσπραγούντες φοιτητές - ένα αποτέλεσμα που χαρακτηρίζεται «ιδιαίτερα θετικό».

Ακριβώς αυτή η εκτίναξη, ωστόσο, εντείνει το θεσμικό ερώτημα: ποιοι χρηματοδοτούν, με ποιους όρους, και πώς προστατεύεται η

ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

Έτος 46ο - 1η Έκδοση 3 Φεβρουαρίου 1976

Εκδότης και Συνιδρυτής: Κώστας Ν. Χατζηκωστής

Διατελέσας Διευθύνων Σύμβουλος: Άντνης Χατζηκωστής (2002-2010)

Διευθυντής Εκδοτικού Οίκου Δίας: Χρύσανθος Τσουρούλλης

Βοηθός Αρχισυντάκτης: Ανδρέας Κόκκινος

Advertising Specialist: Καρολίνα Νεοκλέους

Λειτουργός Εμπορικού: Ελισάβετ Ηρακλέους

Brand Manager: Σωτήρης Κυριάκου

Δημιουργικό: Χάρης Κατσιάμης

Ιδιοκτησία: Εκδοτικός Οίκος Δίας Δημοσία Λτδ

Κεντρικό Τηλέφωνο Επικοινωνίας: 22580580,

Φαξ: 22580518

Εμπορικό Τμήμα: 22580513, 22580491, 22580487, Φαξ: 22580455

Ιστοσελίδα: www.simerini.com

Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο: sintaxi@simerini.com

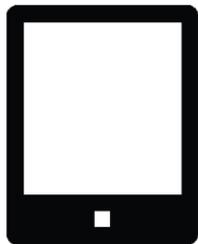
Λεωφόρος Άντη Χατζηκωστή 31 και Αρχαγγέλου Γωνία, 2059 Στρόβολος, Λευκωσία.

Εκτύπωση: MILKRO DIGITAL CYPRUS LTD

Διανομή: Kronos Public Ltd

Copyright © Εκδοτικός Οίκος Δίας Δημοσία Λτδ

Απαγορεύεται αυστηρώς η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική, μερική ή περιληπτική ή κατά πρότυπο ή κατά διασκευή απόδοση του περιεχομένου (κειμένου ή φωτογραφίας) με οποιονδήποτε τρόπο, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, ηχογράφηση ή άλλο, χωρίς τη γραπτή έγκριση ή άδεια του εκδότη Εκδοτικός Οίκος Δίας Δημοσία Λτδ.

PDF EDITION

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΤΗ «Σ» ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ SMARTPHONES ΚΑΙ TABLETS

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ

Για έγκυρη και αξιόπιστη ενημέρωση στο www.simerini.com.cy

εμπιστοσύνη όταν η φιλανθρωπία αποκτά τέτοια κλίμακα και δημόσιο αποτύπωμα;

Η «ιδιάζουσα σχέση» και ο κίνδυνος «προσδοκίας οφέλους»

Στην καρδιά της έκθεσης της Ελεγκτικής Υπηρεσίας βρίσκεται η προειδοποίηση ότι το υφιστάμενο σύστημα διαχείρισης «δεν επαρκεί» για τη θεσμική ακεραιότητα όταν η φιλανθρωπία «διασταυρώνεται με την πολιτειακή εξουσία». Η Ελεγκτική ξεκαθαρίζει ότι εισφορές από εταιρείες με παράλληλη οικονομική δραστηριότητα με το κράτος δεν υποδηλώνουν από μόνες τους σκοπιμότητα και δεν είναι ασυνήθιστο οι επιχειρήσεις να προσφέρουν στο πλαίσιο κοινωνικής ευθύνης. Εκεί που χτυπά «καμπανάκι» είναι στην ύπαρξη παραγόντων-μόνων τους ή συνδυαστικά- που μπορούν να υπονομεύσουν την εμπιστοσύνη των πολιτών, καλλιεργώντας την εντύπωση «σχέσης επιρροής» ή «προσδοκίας οφέλους» από την πλευρά των εισφορέων.

Σύμφωνα με τον βουλευτή του ΑΚΕΛ, Χρίστο Χριστοφίδη, η έκθεση της ΕΥ, η οποία -όπως αναφέρει- ετοιμάστηκε μετά από καταγγελίες και δύο επιστολές που απέστειλε (Μάιος 2024 και Ιούνιος 2025), «απεικονίζει όλα όσα είδαμε και ακούσαμε στο περιβάλλον βίντεο». Ο ίδιος κάνει λόγο για μια «ιδιάζουσα σχέση», όπως -κατά την έκφρασή του- «ευγενικά καταγράφεται» στην έκθεση, ανάμε-

σα σε εταιρείες που «τον κρίσιμο χρόνο που συναλλάσσονταν με το κράτος» προχώρησαν «ξαφνικά» σε δωρεές εκατοντάδων χιλιάδων ευρώ προς τον Φορέα.

Ως πρώτο παράδειγμα, ο κ. Χριστοφίδης παραπέμπει σε εταιρεία που υπέγραψε μακροχρόνια σύμβαση με το κράτος. Για τη συγκεκριμένη σύμβαση, σημειώνει πως υπάρχει ειδική έκθεση της ΕΥ, η οποία -όπως υποστηρίζει- καταγράφει ότι το κράτος έχει απολέσει «δεκάδες εκατομμύρια». Την ίδια περίοδο, όπως αναφέρει, η εταιρεία φέρεται να συνεισέφερε «σε δύο χρόνια» ποσό ύψους 700 χιλ. ευρώ προς τον Φορέα, ενώ σε προγενέστερο χρόνο είχε υπάρξει και επιπρόσθετη συνεισφορά 100 χιλ. ευρώ.

Δεύτερο παράδειγμα, που επικαλείται, αφορά ναυτιλιακές εταιρείες. Όπως αναφέρει, μία εκ των εταιρειών συνεισέφερε 900 χιλ. ευρώ σε διάστημα δύο ετών, ενώ «την ίδια περίοδο» έλαβε συγχρηματοδοτούμενο έργο εκατομμυρίων. Παράλληλα, σημειώνει πως δεύτερη ναυτιλιακή, σε δύο χρονιές, συνεισέφερε 400 χιλ. ευρώ. Ο κ. Χριστοφίδης υπογραμμίζει ότι -κατά την αναφορά του- στην ίδια ακριβώς περίοδο, με διάταγμα του Υπουργικού Συμβουλίου, επανακαθορίστηκε η φορολογία των πλοίων με σύγχρονα περιβαλλοντικά και άλλα κριτήρια, εξέλιξη που, όπως λέει, επηρεάζει άμεσα τις ναυτιλιακές, καθώς «υπό προϋ-

ποθέσεις» μπορούν να λαμβάνουν έκπτωση έως και 30%.

Τρίτο παράδειγμα που προβάλλει αφορά ιδιώτη, του οποίου η εταιρεία εξασφάλισε άδεια για υποστατικό/υποδομή επιχείρησης και, όπως υποστηρίζει, την ίδια περίοδο συνεισέφερε 400 χιλ. ευρώ σε δύο χρόνια. Επιπλέον, αναφέρεται και σε Οργανισμούς που εκτελούν χρηματοπιστωτικές εργασίες, οι οποίοι -κατά τον ισχυρισμό του- βρίσκονταν σε διάλογο με αρμόδια Αρχή για παραπτώματα που είχαν προηγηθεί και «την ίδια περίοδο» προχώρησαν σε συνεισοφορές «δεκάδων χιλιάδων ευρώ» προς τον Φορέα.

Συνοψίζοντας, ο κ. Χριστοφίδης χαρακτηρίζει τα πιο πάνω ως «κατακρησνιστικά παραδείγματα πρωτόγνωρης σύγκρουσης συμφερόντων», που -όπως λέει- «παραπέμπει σε διαφθορά ή/και διαπλοκή» σε σχέση με τον Φορέα. Τονίζει ότι «θα πρέπει να διερευνηθούν όλα», σημειώνοντας πως έχει ενημερωθεί ότι η έκθεση έχει ήδη περιέλθει στην Αστυνομία στο πλαίσιο ερευνών. Κατά τον ίδιο, το «κύριο αρχικά» που πρέπει να εξεταστεί είναι κατά πόσον τα ποσά αυτά χορηγούνταν «μετά από διευκολύνσεις, εξυπηρετήσεις, ρουσφέτια», με αποτέλεσμα -όπως υποστηρίζει- το κράτος να έχει απολέσει έσοδα.

Οι θέσεις των κομμάτων

Οι γραμμές είναι τρεις. Πρώτον, η επιλογή «λουκέτο-μεταφορά» (ΑΚΕΛ, με δημόσιες τοποθετήσεις

και άλλων κομμάτων ή στελεχών που μιλούν υπέρ διάλυσης και μεταφοράς στο ΙΚΥΚ). Δεύτερον, η επιλογή «διατήρηση αλλά θωράκιση», που -σύμφωνα με δημοσιεύματα- συζητείται και στον ΔΗΣΥ ως εναλλακτική νομοθετική παρέμβαση για αυστηρούς κανόνες διαφάνειας χωρίς κατάργηση. Και, τρίτον, η κυβερνητική θέση «δεν τίθεται θέμα κατάργησης ή μεταφοράς», με επίκληση νομιμότητας, ελέγχων και της ανάγκης να συνεχιστεί απρόσκοπτα η βοήθεια προς τους φοιτητές.

Η κυβερνητική άμυνα: «Νόμιμες διαδικασίες - όχι στο λουκέτο»

Η Κυβέρνηση, μέσω του Κυβερνητικού Εκπροσώπου, έχει απορρίψει την πρόταση κατάργησης ή μεταφοράς και επιμένει ότι ο Φορέας λειτουργεί με διαφάνεια και νόμιμες διαδικασίες, υπογραμμίζοντας, επίσης, ότι υπάρχει νομικό υπόβαθρο ή νομολογία που επηρεάζει τη δυνατότητα πλήρους δημοσιοποίησης στοιχείων εισφορών. Παράλληλα, ως πολιτική κίνηση «αποφόρτισης» αναφέρθηκε ότι η αποχώρηση της Πρώτης Κυρίας από τον Φορέα έγινε «για προστασία του έργου του», μετά τις δημόσιες υπόνοιες που πυροδότησε το βίντεο.

Το δίλημμα της Βουλής: Κοινωνική πολιτική χωρίς «γκρίζες ζώνες»

Η ουσία της πρότασης ΑΚΕΛ

δεν είναι να αμφισβητήσει την ανάγκη στήριξης - είναι να αλλάξει τον «φορέα» της στήριξης, για να αφαιρεθεί από το κάδρο ο παράγοντας που, κατά την Ελεγκτική, υπονομεύει την εμπιστοσύνη: η αίσθηση ότι φιλανθρωπία, μεγάλα ποσά και πολιτειακή ισχύς μπορούν να τέμνονται χωρίς ονομαστική διαφάνεια. Από την άλλη, η κυβερνητική αντίρρηση προβάλλει έναν διαφορετικό κίνδυνο: ότι το «λουκέτο» μπορεί να κόψει ταχύτητα και ευελιξία σε ένα εργαλείο που -όπως δείχνουν οι αριθμοί- τα τελευταία δύο χρόνια αύξησε τη δυνατότητα βοήθειας σε φοιτητές σε πραγματική ανάγκη.

Γι' αυτό και η συζήτηση που έρχεται δεν θα κριθεί σε συνθήματα, αλλά σε τεχνικές λεπτομέρειες: Ποιος θα διαχειρίζεται τις εισφορές; Με ποιο πλαίσιο δημοσιοποίησης; Με ποια φίλτρα αποδοχής δωρητών όταν υπάρχουν ή δεν υπάρχουν οικονομικές σχέσεις με το κράτος; Και, κυρίως, πώς θωρακίζεται η κοινωνική πολιτική, ώστε να μην την καταπίνει η υποψία ότι «κάθε εισφορά έχει ουρά». Η ειδική έκθεση της Ελεγκτικής έβαλε το πλαίσιο και οι αριθμοί έδωσαν το μέγεθος. Η πρόταση νόμου του ΑΚΕΛ βάζει τώρα το ερώτημα σε μια πρόταση που δεν αφήνει πολλές ενδιάμεσες ζώνες: ή μεταφορά και νέο θεσμικό σπίτι, ή παραμονή με κανόνες που θα αντέχουν στο φως.

Ασθενείς ηγέτες, εξουσία και ύβρις

Η αλληλοπρόσκληση και αλαζονική συμπεριφορά του Ντόναλντ Τραμπ έχει φέρει στην επιφάνεια ένα θελκτικό θέμα της διεπιστημονικής έρευνας των πεδίων της ψυχιατρικής και της πολιτικής επιστήμης. Μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο μπήκε στο μικροσκοπικό της επιστημονικής έρευνας ο παράγοντας προσωπικότητα στη διαδικασία της εξέλιξης της ανθρώπινης ιστορίας. Πολλές μελέτες έχουν καταδείξει ότι η σχέση πολιτικής και ασθένειας, δηλαδή το πώς ένα σωματικό ή ένα πνευματικό πρόβλημα, αλλά και το πώς αντιμετωπίζεται μπορεί να σπρώξει έναν πολιτικό ηγέτη σε παράλογες και ανεπιτήρητες ενέργειες με επικίνδυνες συνέπειες στη διαδικασία λήψης αποφάσεων, τόσο σε σχέση με τη λειτουργία του κράτους όσο και ως προς τις διεθνείς σχέσεις.

Μία από αυτές τις εξειδικευμένες μελέτες είναι η πολύκροτο και πρωτότυπο (κλασικό πλέον) σε περιεχόμενο βιβλίο του Βρετανού πρώην Υπουργού Εξωτερικών, Ντέιβιντ Όουεν, «In Sickness and in Power: Illness in heads of government during the last 100 years» (Praeger, 2008). Στην Ελληνική κυκλοφόρησε με τον τίτλο «Ασθενείς ηγέτες στην εξουσία» (εκδόσεις Καστανιώτη, 2009). Η πρωτοτυπία του βιβλίου έγκειται στον σκοπό συγγραφής του, δηλαδή

ν' ανιχνεύσει και ν' αναλύσει το πώς η ψυχική και σωματική υγεία διαφόρων πολιτικών ηγετών έπαιξε σημαντικό ρόλο σε αποφάσεις που είχαν κρίσιμο χαρακτήρα και στρατηγικές επιπτώσεις για τα κράτη τους ή για την παγκόσμια Ιστορία κατά τον 20όν αιώνα.

Ο συγγραφέας, έχοντας μία μακρά πείρα στην πολιτική και υπό την επαγγελματική ιδιότητά του ως ιατρός νευρολόγος, έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον για το θέμα αυτό και ανατρέπει ένα αντικείμενο το οποίο ελάχιστα αγγίζαν στο παρελθόν.

Χαρακτηριστικός γράφει: «Ο βαθμός στον οποίο η ασθένεια επηρεάζει τη λειτουργία της κυβερνήσεως και τις αποφάσεις των αρχηγών κρατών προκαλώντας παραφροσύνη, με την έννοια της απεριοκαψίας, της ανοησίας και της παρορμητικότητας, ήταν ένα θέμα που αντιμετωπίσαμε άμεσα ως Υπουργός Εξωτερικών, και το οποίο δεν έπαψε να με απασχολεί έκτοτε». Το βιβλίο χωρίζεται σε δύο ποιητικά μέρη. Το πρώτο μέρος πραγματεύεται τη σχέση πολιτικής και ιατρικής και το δεύτερο αναλύει το φαινόμενο του «Συνδρόμου της Ύβρεως».

Σε σχέση με το πρώτο μέρος, ο συγγραφέας εγείρει μία ευρεία γκάμα ενδιαφερόντων ερωτημάτων. Πόσο κάποια ασθένεια μπορεί να επηρεάσει τις αποφάσεις ενός πολιτικού; Ποιοι κίνδυνοι ελλοχεύουν από τη δημό-

σια απόκρυψη της ασθένειας; Πόσο δύσκολη είναι η απομάκρυνση ενός ασθενούς ηγέτη από την εξουσία σε ένα δημοκρατικό καθεστώς; Τέλος, σε τέτοιες περιπτώσεις το καθήκον των ιατρών εξαντλείται έναντι του ασθενούς, όπως κατά κανόνα συμβαίνει, ή η ευθύνη επεκτείνεται και απέναντι στον λαό και στο κράτος;

Προς απάντηση των ερωτημάτων του ο συγγραφέας παραθέτει μία σειρά από παραδείγματα. Σοκάρε η διαπίστωση ότι από τους 37 Προέδρους των Ηνωμένων Πολιτειών μέχρι το 1974, στους μισούς διαπιστώθηκε κάποια ψυχική ασθένεια, μέρος των οποίων έπασχε και κατά τη διάρκεια ασκήσεως της εξουσίας. Για παράδειγμα, ο Φραγκλίνος Ρούζβελτ ήταν εξασθενημένος ψυχολογικά όταν έγινε η διάσκεψη στη Γιάλτα. Ο Ρίτσαρντ Νίξον έπασχε από αλκοολισμό όταν ήταν Πρόεδρος, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να συμμετάσχει μερικές φορές σε σοβαρές συναντήσεις, και ο Λίντον Τζόνσον υπέφερε από κατάθλιψη. Ο Τζον Κένεντι υπέφερε από τη νόσο του Addison, ενδοκρινολογική διαταραχή των επινεφριδίων, γεγονός που του επέφερε αφόρτιους πόνους προκαλώντας του άσχημη ψυχολογική διάθεση κατά τη διάρκεια της αποτυχημένης αμερικανικής επιχείρησης στον Κόλπο των Χοίρων της Κούβας, όπως επίσης και στην

αποτυχημένη συνάντηση που είχε με τον ηγέτη της Σοβιετικής Ένωσης, Νικίτα Χρουστσόφ, στην Αυστρία.

Άλλα έντονα παραδείγματα που παραθέτει ο Όουεν είναι η συνθήκη του Ουίνστον Τσόρτσιλ, ο οποίος ήταν αρειμάνιος καπνιστής πούρων και κατά καιρούς έπασχε από κατάθλιψη, να καταναλώνει μεγάλες ποσότητες οινόπνευματων ποτών. Ιδιαίτερη εντύπωση κάνει η αναφορά στην ασθένεια του Αντονι Ίντεν κατά την κρίση της Διώρυγας του Σουέζ και πώς αυτή επηρέασε τη συμπεριφορά του. Τέλος, δεν μένει απαρατήρητη η αποκάλυψη ότι τηρήθηκε αυστηρή μυστικότητα για μία μορφή καρκίνου του αίματος από τον οποίο έπασχε ο Σάχης του Ιράν, Μοχάμεντ Ρεζά Παχλαβί, κατά την ταραχώδη περίοδο 1977-79, όπως επίσης και η απόκρυψη της ασθένειας του καρκίνου του προστάτη από τον οποίο έπασχε ο Φρανσουά Μιτεράν, για έντεκα από τα δεκατέσσερα χρόνια που παρέμεινε στην προεδρία της Γαλλίας.

Θεωρώ ακόμη πιο σημαντικό το δεύτερο μέρος του βιβλίου, στο οποίο ο Όουεν πραγματεύεται το «Σύνδρομο της Ύβρεως» (Hubris Syndrome). Έχοντας ως μοντέλα την πολιτική συμπεριφορά των Τζορτζ Μπους και Τόνι Μπλέρ αναλύει το φαινόμενο της συμπεριφοράς που απορρέει από τη «μέθη της εξουσίας».

Υποστηρίζει ότι μερικοί ηγέτες όταν ανέρχονται στην εξουσία εμφανίζουν τέτοια οίηση με αποτέλεσμα να εμπιστευτούνται απόλυτα την κρίση τους και να αγνοούν τις υποδείξεις και την κριτική των συνεργατών τους. Έχοντας υπέρμετρη αυτοπεποίθηση, θεωρούν εαυτούς υπεράνω των ανθρωπίνων ορίων και βυθίζονται συνεχώς στις ψευδαισθήσεις παντοδυναμίας.

Ο Όουεν θεωρεί το «Σύνδρομο της Ύβρεως» εξαιρετικά επικίνδυνο για τη συμπεριφορά των ηγετών που μπορεί να επηρεάσει αποφάσεις για το μέλλον κοινωνιών, κρατών και της διεθνούς σκηνής και προτείνει στην ιατρική επιστημονική κοινότητα να μελετήσει συστηματικά την ύπαρξη του «Συνδρόμου της Ύβρεως» και να καταλήξει σε συμπεράσματα για τα συμπτώματα και την αντιμετώπισή του.

Η σημασία του βιβλίου έγκειται στο ότι αγγίζει ένα πολύ λεπτό σημείο της σχέσης ιατρικής με την πολιτική. Η ιστορία του 20ού αιώνα κατέδειξε ότι αυτά τα θέματα παρέμειναν στο σκοτάδι, παρά την αποδεδειγμένη σημασία τους για τις αρνητικές συνέπειες στην εξέλιξη της ιστορίας και για τις τύχες των λαών. Βεβαίως το βιβλίο εξεδόθη μερικά χρόνια πριν από την άνοδο του Τραμπ στην Προεδρία των ΗΠΑ, όμως μας βοηθά να καταλάβουμε πολλά εκ των σημερινών διεθνώς τεκταινομένων.

ΔΡΟΜΟΙ
ΧΡΗΣΤΟΣ
ΙΑΚΩΒΟΥ

Πληρώνουμε το τιμολόγιο του υποκόσμου

11 συλλήψεις και επιχειρηματίες στο κάδρο: το κράτος κυνηγά τον μηχανισμό που εισπράττει τη νύχτα

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΟΚΚΙΝΟΣ

Η συμπλοκή με τσεκούρια και οι πυροβολισμοί της 17ης Ιανουαρίου δεν έμειναν «ένα βίντεο». Το μπαράζ συλλήψεων των τελευταίων ημερών - με 11 συνολικά συλλήψεις, πέντε για παρέμβαση σε δικαστική διαδικασία, σύλληψη υποδίκου μέσα στις Κεντρικές Φυλακές και δύο γνωστούς επιχειρηματίες υπό τετραήμερη κράτηση - δείχνει πως οι Αρχές βλέπουν πίσω από το επεισόδιο μια υπόγεια αγορά: την «προστασία» ως παράλληλο φόρο και τις φατρίες που διεκδικούν ποιος θα εισπράττει.

Η Λάρνακα έχει δει βία κι άλλες φορές. Όμως η 17η Ιανουαρίου ήταν διαφορετική - όχι μόνο επειδή ακούστηκαν πυροβολισμοί στον πιο πολυσύχναστο δρόμο της πόλης, ούτε επειδή η συμπλοκή έγινε λίγα μέτρα από την Αστυνομική Διεύθυνση. Έγραψε διαφορετικά γιατί, τις μέρες που ακολούθησαν, η υπόθεση «ανέβηκε όροφο»: από τη σκηνή στο παρασκήνιο, από τα πρόσωπα της στιγμής στο δίκτυο, από το «ποιος χτύπησε ποιον», πέρασε στο «ποιος εισπράττει από ποιον». Και οι τελευταίες εξελίξεις δεν αφήνουν περιθώριο να μιλάμε πια για έναν καβγά που ξέφυγε. Με 11 συλλήψεις σε μία μέρα, πέντε από αυτές για παρέμβαση σε δικαστική διαδικασία, με 8 Ελληνοκύπριους και 2 αλλοδαπούς συλληφθέντες (οι αλλοδαποί, σύμφωνα με πληροφορίες, εκτελούσαν χρέη φρουρών σε κτήριο όπου έγινε έρευνα), με σύλληψη 23χρονου υποδίκου μέσα στις Κεντρικές Φυλακές, αλλά και με δύο γνωστούς επιχειρηματίες της πόλης υπό τετραήμερη κράτηση ως ύποπτοι για παρέμβαση στην αστυνομική έρευνα και συνωμοσία, το «στόρι» είναι πλέον ένα: η νύχτα ως οικονομία - με πόρτες, μετρητά, επιβολή και «προστασία» που κάποιος επιχειρούν να μετατρέψουν σε σταθερό έσοδο.

Από το επεισόδιο στο «μοντέλο»: Γιατί αυτή η υπόθεση δεν κλείνει με συλλήψεις

Το επεισόδιο της 17ης Ιανουαρίου περιγράφηκε από την πρώτη στιγμή με όρους οργανωμένου εγκλήματος: άγρια συμπλοκή,

πυροβολισμοί, κάλυκες στη σκηνή, τραυματισμός, και -κυρίως- ένα κατηγορητήριο που έδειχνε ότι οι Αρχές δεν βλέπουν μόνο «ζύλο», αλλά οργανωμένη δραστηριότητα: εκβιασμό, απαίτηση περιουσίας με απειλές, συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση, παράνομη κατοχή/μεταφορά πυροβόλου και εκρηκτικών.

Αυτό που άλλαξε τις τελευταίες μέρες είναι η κατεύθυνση της έρευνας: η Αστυνομία δεν περιορίστηκε στο να «μαζέψει» τους εμπλεκόμενους στον δρόμο. Προχώρησε σε ευρείας κλίμακας επιχείρηση με εφόδους, με συλλήψεις που αφορούν -κατά τα δημοσιεύματα- και προσπάθειες επηρεασμού της υπόθεσης, ενώ το ΤΑΕ Λάρνακας φαίνεται να ανοίγει παράλληλα κι άλλους φακέλους σχετιζόμενους με οργανωμένο έγκλημα.

Η λεπτομέρεια που δεν περνά απαρατήρητη είναι αυτή: πέντε συλλήψεις για «παρέμβαση σε δικαστική διαδικασία». Είναι, με άλλα λόγια, η ένδειξη ότι το κράτος διερευνά όχι μόνο τη βία, αλλά και το αν επιχειρήθηκε να στηθεί «ομπρέλα» πάνω από τη δικογραφία, πριν καν φτάσει σε βάθος.

Η «προστασία» ως πα-

ράλληλος φόρος: Το χρέος που γεννά φατρίες

Στην καρδιά της υπόθεσης βρίσκεται η έννοια της «προστασίας». Όχι ως υπηρεσία ασφάλειας, αλλά ως εκβιασμός. Μια σταθερή «συνδρομή» που επιβάλλεται σε

“

Η Λάρνακα δεν τρομοκρατήθηκε από μια συμπλοκή. Τρομοκρατήθηκε από την ιδέα ότι η νύχτα μπορεί να λειτουργεί ως παράλληλη οικονομία φόβου

επιχειρήσεις με απειλές, ξυλοδαρμούς, «παραδειγματισμούς» - και που, αν σταθεί, δημιουργεί αγορά: ποιος εισπράττει, ποιος κρατά την πόρτα, ποιος έχει τον έλεγχο του χώρου.

Ρεπορτάζ αποτυπώνουν ότι το ΤΑΕ Λάρνακας έχει στα χέρια του τουλάχιστον δύο επώνυμες καταγγελίες για δραστηριότητα

εγκληματικής ομάδας, με φερόμενο επικεφαλής τον 48χρονο που συνελήφθη αρχικά. Στη μία καταγγελία αναφέρεται ότι ζητήθηκαν €7.000 και στη συνέχεια €1.000 μηνιαίως για «προστασία». Είναι το κλασικό μοντέλο του «protection racket»: δεν εισπράττεις μία φορά - χτίζεις έσοδο.

Και ακριβώς εκεί γεννιούνται οι «φατρίες». Όχι ως αυθόρμητες ομάδες που τσακώνονται, αλλά ως ανταγωνιστές μιας παράνομης αγοράς. Όταν μια ομάδα πάει να «πάρει» πελάτες από άλλη, η σύγκρουση δεν είναι προσωπική. Είναι οικονομική. Και όταν πρέπει να σταλεί μήνυμα, στέλνεται δημόσια, στο φως, σε κεντρικό δρόμο, με τρόπο που να το μάθει όλη η πόλη.

Η πόρτα, οι φρουροί και η γκρίζα ζώνη: Ο κόμβος ισχύος της νυχτερινής αγοράς

Όποιος θέλει να ελέγξει ένα μαγαζί, σπάνια ξεκινά από το ταμείο. Ξεκινά από την πόρτα. Η πόρτα δεν είναι διακοσμητικό. Είναι ο κόμβος όπου συναντιούνται ο κόσμος, το χρήμα, οι «κανόνες», οι απειλές. Είναι το σημείο όπου μπορείς να επιβάλεις πειθαρχία χω-

ρίς να φαίνεσαι και όπου μπορείς να χτίσεις φόβο χωρίς ν' αφήσεις εύκολα αποδεικτικά ίχνη.

Εδώ, η τελευταία εξέλιξη έχει ιδιαίτερη σημασία: σύμφωνα με την ενημέρωση που μεταδόθηκε, από τις 11 συλλήψεις, οι δύο αλλοδαποί συλληφθέντες «εκτελούσαν χρέη φρουρών» σε κτήριο όπου έγινε έρευνα. Παράλληλα, ρεπορτάζ κάνουν λόγο και για φρουρούς ασφαλείας χωρίς τις απαραίτητες άδειες, οι οποίοι αναμένεται να κατηγορηθούν γραπτώς και ν' αφεθούν ελεύθεροι. Δεν είναι λεπτομέρεια. Είναι το σημείο επαφής ανάμεσα στη νόμιμη βιτρίνα και στο παράνομο παρασκήνιο.

Αν η έρευνα αποδείξει ότι η «πόρτα» λειτουργούσε ως προέκταση φατρίας -όχι ως νόμιμη ιδιωτική φύλαξη- τότε η υπόθεση θα έχει φωτίσει το πιο κρίσιμο εργαλείο της νυχτερινής οικονομίας: τον μηχανισμό επιβολής.

Η «στροφή» με τους επιχειρηματίες: Όταν η έρευνα αγγίζει διασυνδέσεις και επιρροές

Η πιο πικρή εξέλιξη είναι η σύλληψη δύο γνωστών επιχειρηματιών της Λάρνακας. Σύμφωνα με

ρεπορτάζ, οι δύο συνελήφθησαν στο πλαίσιο της ίδιας ευρύτερης διερεύνησης, με την Αστυνομία να τους καταλογίζει παρέμβαση στην αστυνομική έρευνα, ενώ το δικαστήριο διέταξε τετραήμερη κράτηση.

Αυτό δείχνει ότι οι Αρχές αναζητούν αν υπήρξε προσπάθεια να επηρεαστεί η πορεία της υπόθεσης, να «κλείσουν στόματα», να μετακινηθεί η πίεση. Σε υποθέσεις προστασίας, η μάχη δεν δίνεται μόνο στον δρόμο. Δίνεται και στο αν θα υπάρξει μάρτυρας που θα σταθεί, παραπονούμενος που θα επιμείνει, κατάθεση που δεν θα αποσυρθεί.

Έφοδοι μέχρι τις Φυλακές: Το μήνυμα της κλιμάκωσης

Η επιχείρηση-σκουπά δεν έμεινε στην πόλη. Το βράδυ της 22ας προς 23η Ιανουαρίου έγινε έφοδος στις Κεντρικές Φυλακές και συνελήφθη 23χρονος υπόδικος για υπόθεση απόπειρας φόνου που φέρεται να διαπράχθηκε τον περασμένο Ιούλιο στη Λάρνακα. Η πληροφορία αυτή, ακόμη κι αν δεν συνδέεται ευθέως με το επεισόδιο της 17ης Ιανουαρίου, δείχνει την ευρύτερη κινητικότητα των Αρχών στον φάκελο του οργανωμένου εγκλήματος στη Λάρνακα: ότι η έρευνα δεν αντιμετωπίζει πια τα περιστατικά ως “μεμονωμένα”, αλλά ως κομμάτια μιας μεγαλύτερης εικόνας.

Τι κάνει η Αστυνομία και τι ζητά η Κυβέρνηση: «Εφόδοι» και ανώνυμες καταγγελίες

Μέσα σε αυτό το σκηνικό, ο Υπουργός Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξης, Κώστας Φυτιρής, έδωσε από τις πρώτες ώρες πολιτικό στίγμα: μίλησε για οργανωμένο έγκλημα με φατρίες που ανταγωνίζονται και για ζήτημα «παροχής προστασίας». Δήλωσε ότι «δεν υπάρχουν ακόμη όλα τα εφόδια» και κάλεσε τη Βουλή να ενισχύσει την Αστυνομία, ζητώντας παράλληλα από πολίτες να καταγγέλλουν ακόμη και ανώνυμα κάθε προσπάθεια επηρεασμού. Είναι μια δημόσια παραδοχή του βασικού προβλήματος: όσο ο φόβος κρατά κλειστά τα στόματα, το μοντέλο επιβιώνει.

Τα επόμενα βήματα: Η υπόθεση θα κριθεί όχι στις χειροπέδες, αλλά στις καταδίκες

Σε υποθέσεις «προστασίας», οι συλλήψεις είναι η αρχή. Το τέλος είναι η καταδίκη και, κυρίως, η διάλυση της δομής. Αυτό σημαίνει τρία πράγματα - χωρίς θεωρίες και εύκολες γενικεύσεις.

Πρώτον, «δέσιμο» του σκέλους της εκβίασης με μαρτυρία που αντέχει. Το μοντέλο της προστασίας στηρίζεται στη σιωπή: το κράτος πρέπει να χτίσει περιβάλλον όπου ο επιχειρηματίας ή ο εργαζόμενος θα μιλήσει χωρίς να αισθανθεί ότι υπογράφει την καταστροφή του.

Δεύτερον, χτύπημα του χρήματος. Εκεί βρίσκεται το κέρδος, άρα εκεί βρίσκεται το ευάλωτο σημείο. Η προστασία δεν είναι “μαγκιά”. Είναι λογαριασμός.

Τρίτον, καθάρισμα της γκρίζας ζώνης γύρω από την πόρτα και την ιδιωτική φύλαξη: ποιος εργάζεται νόμιμα, ποιος όχι, ποιος “δανείζει” φρουρούς, ποιος επιβάλλει κανόνες με τη στολή του “security”. Η συλλήψη προσώπων που φέρονται να

εκτελούσαν χρέη φρουρών - και οι αναφορές για άδειες - κάνουν το σημείο αυτό κομβικό.

Αν αυτά δεν γίνουν, υπάρχει πάντα ο κίνδυνος που η Λάρνακα γνωρίζει καλά: ν' αλλάξουν ονόματα, ν' αλλάξουν «πόρτες», ν' αλλάξει χέρι η «προστασία» - και η πόλη να μείνει με το ίδιο, διαβρωμένο αίσθημα ότι η ασφάλεια είναι διαπραγματεύσιμη.

Η Λάρνακα δεν τρομοκρατήθηκε από μια συμπλοκή. Τρομοκρατήθηκε από την ιδέα ότι η νύχτα μπορεί να λειτουργεί ως παράλ-

ληλη οικονομία φόβου - και ότι κάποιος αισθάνονται τόσο ισχυροί, ώστε να συγκρούονται σχεδόν έξω

“

Σε υποθέσεις «προστασίας», οι συλλήψεις είναι η αρχή. Το τέλος είναι η καταδίκη και, κυρίως, η διάλυση της δομής

από την Αστυνομία. Το μπαράζ συλλήψεων, οι συλλήψεις για παρέμβαση σε δικαστική διαδικασία, η έφοδος μέχρι τις Φυλακές και η εμπλοκή επιχειρηματιών δείχνουν ότι το κράτος επιχειρεί να απαντήσει σε επίπεδο δομής, όχι μόνο σκηνής.

Η κρίσιμη μέτρηση, όμως, δεν θα γίνει στα δελτία. Θα γίνει στα δικαστήρια - και, κυρίως, στην αγορά. Εκεί όπου η «προστασία» ή θα κοπεί ως παράλληλος φόρος ή θα επιστρέψει, με άλλη μορφή, απαιτώντας ξανά το ίδιο πράγμα: σιωπή.

ΖΗΤΟΥΝΤΑΙ ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ

Η εταιρεία **Adamos Ioannou & Sons Ltd** ζητά προσφορές για τα πιο κάτω προϊόντα, όσον αφορά την προμήθεια του ξενοδοχείου **Adams Beach Hotel**, στην Αγία Νάπα, που θα καλύπτει την περίοδο **01/02/2026 - 31/12/2026**.

1. Είδη Τροφίμων και Ζαχαροπλαστικής (φρέσκα, κατεψυγμένα, συσκευασμένα, ξηρά τροφή, κ.λπ.).
2. Ποτά (οινοπνευματώδη, αναψυκτικά, χυμοί, νερά, κ.λπ.).

Οι προμηθευτές καλούνται να επισκεφτούν την ιστοσελίδα του ξενοδοχείου **www.adams.com.cy** στην κατηγορία **ADAMS BEACH HOTEL TENDERS 2026** ή να επικοινωνήσουν με το ξενοδοχείο στο 23840042 (ώρες γραφείου), για να τους αποσταλεί ηλεκτρονικά το **Ειδικό Έντυπο Προσφορών** και για περαιτέρω πληροφορίες.

Όλες οι προσφορές (**για τις κατηγορίες 1 και 2**) θα πρέπει να αποστέλλονται **Μόνο Ηλεκτρονικά** και πάνω στο Ειδικό Έντυπο Προσφορών που αναφέρεται πιο πάνω με την ένδειξη «**Τμήμα Αγορών & Προσφορών**», το αργότερο μέχρι τις 15 Φεβρουαρίου 2026, στην ηλεκτρονική διεύθυνση **purchase@adams.com.cy**, επισυνάπτοντας όλα τα απαραίτητα πιστοποιητικά που να αναφέρονται στην εφαρμογή συστημάτων διατήρησης ποιότητας, όπως **HACCP** και **ISO**.

Οι προσφορές που δεν αποστέλλονται ηλεκτρονικά στο έντυπο προσφορών της εταιρείας δεν θα λαμβάνονται υπόψη.

Ζητούνται επίσης προσφορές για προϊόντα όπως:

3. Γενικά αναλώσιμα είδη (για εστιατόρια, κουζίνες, δωμάτια, κ.λπ.).
  4. Είδη γραφικής ύλης.
  5. Είδη καθαρισμού.
  6. Διάφορες άλλες προμήθειες ξενοδοχειακών και επισιτιστικών μονάδων.
- Και για το Σουπερμάρκετ της εταιρείας:**
7. Σουβενίρ/Τουριστικά είδη.
  8. Είδη παραλίας.
  9. Τρόφιμα/Ποτά.
  10. Είδη ένδυσης/υπόδησης.

Οι προσφορές που αφορούν τις κατηγορίες 3, 4, 5 και 6 θα πρέπει να αποστέλλονται και αυτές **Μόνο Ηλεκτρονικά** στην ηλεκτρονική διεύθυνση **purchase@adams.com.cy**, σε έντυπο της κάθε εταιρείας στο οποίο θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει τουλάχιστον την περιγραφή προϊόντος, μονάδα μέτρησης του κάθε προϊόντος, πακετάρισμα και την τελική τιμή προσφοράς ανά προϊόν.

Για τις κατηγορίες 7, 8, 9 και 10 οι προσφορές θα πρέπει να αποστέλλονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση **storeadmin@adams.com.cy**.

Να σημειωθεί ότι οι προσφορές θα τύχουν ανάλογης αξιολόγησης με κριτήρια αποδοχής που θα καθορίσει η Εταιρεία.

Τμήμα Προσφορών
Τηλέφωνο Επικοινωνίας: 23840086
Ηλεκτρονική Διεύθυνση: **purchase@adams.com.cy**
Ιστοσελίδα: **www.adams.com.cy**

Σε εποχές... εξάσφαιρων Φαρ Ουέστ

“
ΛΑΖΑΡΟΣ Α. ΜΑΥΡΟΣ

ΑΡΑΖΑΛΗ ανησυχικών διαστάσεων φαίνεται να επικρατεί στο παγκόσμιο σύστημα. Με την υποτροπιάζουσα πλέον «Υπεροψίαν και Μέθην Δαρείου» της Αυτού Πλανιταρχικής Υπερ-μεγαλειότητας Ντόναλντ Τραμπ. Και την «λογική» των «εξάσφαιρων ρεβόλβερς του Φαρ Ουέστ», εκτραχυνόμενη σε διαρκώς εκρηκτικότερο βαθμό. Οι διαγνώσεις των διεθνολόγων, των γεωπολιτικών αναλυτών, των πολιτικών επιστημόνων και των στρατηγικών εμπειρογνομόνων αναζητούν την συνδρομή των εγκυρότερων αναλύσεων... ψυχιάτρων και ψυχολόγων! Στα όρια της απελπισίας, ακόμη και ο 61χρονος Πρωθυπουργός Μαρκ Τζόζεφ Κάρνεί του ανέκαθεν φιλικότερου γειτονικού Καναδά, αναφώνησε τους φόβους του, ενθουσιάζοντας την κυνική στυγνότητα που κατέγραψε στον «Μηλίων Διάλογο» του 416 προ Χριστού ο Θουκυδίδης: «Ο ισχυρότερος επιβάλλει ό,τι του επιτρέπει η δύναμή του, ο δεν αδύναμος υποχωρεί όσο του επιβάλλει η αδυναμία του». (Ε-89).

ΠΟΣΟ επικινδυνότερη επιδείνωση δύναται να προκαλέσουν, λοιπόν, στις ήδη έκρυθμες διεθνείς σχέσεις, οι προσωπικότητες των ηγετών, ιδίως όταν επιδιώκουν τον ηγετικό τους ρόλο να τον επεκτείνουν σε ηγεμονικό πλέον; Και, πολύ περισσότερο, όταν όλοι οι άλλοι ψάχνουν τρόπους συμμόρφωσης και υποταγής.

- Τα δε πλήθη παρασύρονται αυτοστιγμής από τις «Λεγεώνες Ηλιθίων» των παγκοσμίου εμβέλειας Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης, κατά τον αείμνηστο από το 2016 Ουμπέρτο Έκο;

ΜΟΙΑΖΟΥΝ αλλά δεν είναι «αχαρτογράφητα τα νερά». Καί αναλογίαν, όμοια και παραπλήσια συνέβησαν «χρόνια πριν, σ' άλλους αιώνες». Αλλ' η κοντή μνήμη των ανθρώπων, στην καθημερινή σκηνή της εκ των παθημάτων μάθησης, βολεύεται στην ληψή μόρφωση, παρά τον πλεονασμό πανεπιστημιακών πτυχισμένων για τις ανάγκες και τις πληθυνόμενες ειδικότητες της... αγοράς εργασίας!

- Ανάγκη λοιπόν να... «φέρουμε τον νουν μας».

- Οι καιροί είναι δύσκολοι. Οι περιστάσεις χειρότερες. Και οι απειλές ψάχνουν διόδους για να επιβάλουν ισχυρότερη την βουλιμία τους.

- Και αυτές οι απειλές για εμάς εδώ, στην Κύπρο και στην Ελλάδα και στην πέριξ γειτονία μας, έχουν όνομα και διεύθυνση, με μακροχρονίως επίμονη διαλάληση των εναντίον μας επεκτατικών σχεδίων και μεθοδεύσεων:

- Η Τουρκία - κατακτητής των

Υπό τον ασφυκτικό έλεγχο Ερντογάν ο Έρχιουρμαν, στον στόχο και σκοπό για επέκταση του τουρκικού ελέγχου εφ' ολοκλήρου της Κύπρου, αν και όταν οι περιστάσεις το επιτρέψουν...

μίσων εδαφών της Κύπρου - κορορεύεται στη διαπασών ότι δεν υποσιτέλλει το όραμά της να καταστεί ο νεο-οθωμανός ιολαμιστής ηγεμών της περιοχής, σε διαστάσεις παγκόσμιας κλίμακας περιωπή.

- Οι περιστάσεις, γι' αυτό, επιβάλλουν πανελλήνια εγρήγορη, σωφροσύνη, ομόνοια, επιδεξιότητα χειρισμών και προπάντων αποφασιστική και ραγδαία ενδυνάμωση όλων των Συντελεστών

ση, εκ των προτέρων απαγορεύει πλέον εδώ την εφαρμογή του Ε-89 της Θουκυδίδειας Ξυγγραφής που άκουσαν οι ατυχήσαντες Μηλίιοι το 416 π.Χρ.

Η ΤΟΥΡΚΙΑ, για έναν πολύ συγκεκριμένο και ορατό ανέκαθεν λόγο, δεν προχώρησε, κατά την μέχρι το 2025 διάρκεια των 52 χρόνων της τουρκικής κατοχής, στην προσάρτηση των σκλαβωμένων από τον Ατίλα εδαφών της Κύ-

“

Οφειλόμενη έγνοια και φροντίδα είναι για όλους τους Έλληνες, όλον τον λαό σε Κύπρο και Ελλάδα, η ποιότητα, οι ικανότητες και η δεξιότητα των ηγεσιών μας σε αμφότερα τα κράτη. Επειδή, είπαμε ήδη και το βλέπουν πολλά γρηγορόντα και ανησυχούντα μυαλά ότι: Στις μέρες μας επελαύνουν όλο και πιο εξαχρειωμένες διαδικτυακές «λεγεώνες ηλιθιότητας», απειλώντας με περαιτέρω τοξική παρακμή τα πολιτεύματα

Ισχύος αμφοτέρων των κρατών μας. Ούτως ώστε, αυτή ακριβώς η Ισχύς να αποτρέψει επαρκώς κάθε εναντίον μας απειλή, επιβουλή και μεθόδευση.

- Η πανελλήνια Ισχύς να πείθει τον Τούρκο επιβουλέα ότι δεν θα του προσφερθούν ποτέ πια προδομένες Θερμοπύλες σε κάποιο νέο Πέντεμιλι της Κερύνειας. Είτε στην Κύπρο είτε στο Αιγαίο είτε στην Θράκη. Και ότι, αυτή η ενδυνάμω-

πρου στην τουρκική επικράτεια. Για τον ίδιο αναλλοίωτο σκοπό της, παραπλανητικοί είναι και οι ελιγμοί της περί «λύσης» δήθεν «δύο κρατών». Στόχος και σκοπός της είναι ο τουρκικός έλεγχος εφ' ολοκλήρου της Κύπρου:

- Με Δούρειο Ίππο, τον «διζωνικό συνεταιρισμό δύο κυριαρχικά ισοτίμων συνιστώσων κρατίδιων», για την κατάλυση της Κυπριακής Δημοκρατίας, την αφαίρεσή της απ'

τα χέρια των Ελλήνων Κυπρίων και την απόδοσή της στην «πολιτική ισότητα» των Τουρκοκυπρίων, πάντοτε υπό τον ασφυκτικό έλεγχο της «Εγγυήτριας» Τουρκίας.

- Αυτό ακριβώς που επιτέλους είχε ανακαλύψει στο... Κραν Μονιανά το 2017 και ο πλέον ένθερμος υποστηρικτής της εκτρωματικής «λύσης Ανάν», τότε ΠιΔ Νίκος Αναστασιάδης, έστω κι αν έκτοτε δεν κατάφερε να πείσει πολλούς από τους προηγουμένως συνοδοιπόρους του στις ηγεσίες των ΔηΣυ-ΑΚΕΛ κ.ά.

Η ΕΛΛΑΣ και η Κύπρος, ευτυχώς, δείχνουν ότι έχουν ανιληφθεί την επισφαλή κρισιμότητα των καιρών. Το φανερόν η στροφή της έγνοιας τους προς την ενδυνάμωση των Συντελεστών Ισχύος του Ελληνισμού. Με πρώτη την ενίσχυση των ενόπλων δυνάμεων, το άνοιγμα του δρόμου των συνασπισμών και συνεργασιών με άλλες χώρες της περιοχής, τη συμμετοχή στην Ευρωπαϊκή Ένωση και την ενεργό παρουσία στις διεθνείς διεργασίες που αφορούν κυρίως την διακυβευόμενη περιοχή μας στην επικινδύνως ρέουσα κατάσταση πραγμάτων του παγκόσμιου γίγνεσθαι.

- Εάν στον κόσμο τείνει να επικρατήσει η «λογική» των «εξάσφαιρων ρεβόλβερς του Φαρ Ουέστ», να ξέρουν οι όποιον προθέσεων πλησίον και μακρύτερα γείτονες ότι έχουμε κι εμείς από δαύτα. Κι ότι είμαστε ικανοί κι αποφασισμένοι να τα χρησιμοποιήσουμε εάν, ό-

μη γένοιτο, χρειαστεί.

- Γι' αυτό χαιρετίσαμε, με αισιοδοξία πλέον, στις 15 αυτού του μήνα την ένταξη της καινούργιας υπερσύγχρονης φρεγάτας «Μπέλαρά», με το εμβληματικό για Ελλάδα και Κύπρο όνομα ΚΙΜΩΝ (του 450 προ Χριστού, οπότε και Νεκρός Ενίκα ναυμαχώντας στο Κίπον της Κύπρου), στον στόλο του ελλαδικού μας κράτους. Αναμένοντας και τις ισχυρότερες αδελφές της, ΝΕΑΡΧΟΣ, ΦΟΡΜΙΩΝ και ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ, που ετοιμάζονται στα γαλλικά ναυπηγεία, όχι πλέον για μόνο το Αιγαίο μας αλλά για ολόκληρη την Ανατολική Μεσόγειο. Ως Ισχύς που εμπράκτως θα διαλαλεί, προς πάσαν κατεύθυνση, ότι δεν είμαστε πια «παίξε - γέλασε» για κανέναν.

ΩΣ ΠΡΟΣ τούτο, οφειλόμενη έγνοια και φροντίδα είναι για όλους τους Έλληνες, όλον τον λαό σε Κύπρο και Ελλάδα, η ποιότητα, οι ικανότητες και η δεξιότητα των ηγεσιών μας σε αμφότερα τα κράτη. Επειδή, είπαμε ήδη και το βλέπουν πολλά γρηγορόντα και ανησυχούντα μυαλά ότι: Στις μέρες μας επελαύνουν όλο και πιο εξαχρειωμένες διαδικτυακές «λεγεώνες ηλιθιότητας», απειλώντας με περαιτέρω τοξική παρακμή τα πολιτεύματα. Και αυτός ο έσωθεν κίνδυνος δεν προβλέπεται αμελητέος ή ανάξιος προσοχής. Αποδυναμώνει την εθνική συνοχή, ροκανίζει την αναγκαία ομοψυχία, υποσκάπτει το απαραίτητο Αντιστασιακό πνεύμα και οδηγεί σε καταφύγια ιδιότητας των Ελλήνων.

Εφιαλτικό προηγούμενο για την Κύπρο: Από τον Πενταδάκτυλο στην Ουκρανία-Γροιλανδία

“
ΣΑΒΒΑΣ ΙΑΚΩΒΙΔΗΣ

Ο Αμερικανός Πρόεδρος, Ντόναλντ Τραμπ, έχει συντρίψει το Διεθνές Δίκαιο και ισοπεδώσει τις διακρατικές και Διεθνείς Σχέσεις. Ασκώντας πολιτική σκληρού ρεαλισμού, επιχειρεί να επιβληθεί διά της ισχύος. Πρώτα είπε ότι θα επιβάλει -και επέβαλε- «ειρήνη» στη Γάζα. Αργότερα υποσχέθηκε ότι θα τερματίσει τον πόλεμο στην Ουκρανία. Αφού δέσμευσε τους δυο συγχωρημένους Ουκρανούς για τις φυσικές γαίες τους, ακόμα περιμένουν την ειρήνη...

Πρόσφατα, με καταδρομική επιχείρηση στη Βενεζουέλα, συνέλαβε τον δικτάτορα της χώρας και θα τον δικάσει, δήθεν, για ναρκωτικά και εγκλήματα. Η ουσία, βέβαια, είναι ο αμύθητος πετρελαϊκός πλούτος της, τον οποίο -μανιέψτε!- θα εκμεταλλευτούν αμερικανικοί πετρελαϊκοί κολοσσοί. Ταυτόχρονα, ο Αμερικανός σερίφης απαιτεί ν' αρπάξει τη Γροιλανδία, έδαφος που διοικεί η Δανία, κράτος-μέλος του ΝΑΤΟ και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ο Τραμπ θέλει τη Γροιλανδία επειδή, λέγει, κινδυνεύει να πέσει στα χέρια της Ρωσίας και της Κίνας. Αν δεν την πάρει, επιμένει, θα υπάρχει κενό στην άμυνα και ασφάλεια των ΗΠΑ. Ακόμα και ο Γερμανός Καγκελάριος, Μέρτς, σε ομιλία του (16/1/2026) σε συγκέντρωση του Χριστιανοδημοκρατικού Κόμματος (CDU), παραπονέθηκε ότι ο Αμερικανός Πρόεδρος ασκεί «καθαρή πολιτική ισχύος», και κατήγγειλε:

«Παρακολουθούμε τον σημαντικότερο σύμμαχό μας στον κόσμο -και είναι μέχρι και σήμερα οι ΗΠΑ- να απομακρύνεται από μια

τάξη, η οποία βασίζεται σε κανόνες. Αντί να τηρεί το Διεθνές Δίκαιο, η πολιτική των ΗΠΑ εξελίσσεται σε μια προσέγγιση που στηρίζεται αποκλειστικά στην ισχύ και στο συμφέρον». Μα, αυτό έκαναν ανέκαθεν οι ΗΠΑ και αυτό κάνει κάθε ηγεμονική δύναμη. Όλοι οι πόλεμοι γίνονται για το συμφέρον, όπως ανέλυσε πριν από 2500 χρόνια και πλέον ο πρώτος ιστορικός και ρεαλιστής, Θουκυδίδης.

Είναι αυτό ακριβώς που η Ευρώπη δεν εννοεί να καταλάβει. Οι μεγαλύτερες αδυναμίες της είναι η αποτυχία άσκησης μίας κοινής εξωτερικής πολιτικής και μίας κοινής

τους περισσότερους Ευρωπαίους, που μελετούν αντίμετρα.

Η κρίση στις διατλαντικές σχέσεις είναι η χειρότερη από πολλές δεκαετίες, προς άφατη χαρά του Ρώσου Προέδρου Πούτιν. Μπορεί ο Τραμπ να επιβάλει «ειρήνη» στην Ουκρανία; Βεβαίως και μπορεί, αλλά με υψηλό και ακριβό τίμημα για την Ουκρανία και για την Ευρώπη. Όσο για τη Γροιλανδία, η πιθανή αρπαγή της είναι δουλειά μιας ώρας. Σε εκτενή συνέντευξη του στους New York Times (9/1/2026), ο Τραμπ εξήγησε ότι «το μόνο που μπορεί να μου βάλει φρένο είναι το δικό μου

“

Θα ήταν εφιαλτικό για την Κυπριακή Δημοκρατία, αν δημιουργηθεί προηγούμενο με την απομείωση της κυριαρχίας της Ουκρανίας και πιθανή αρπαγή της Γροιλανδίας. Ποιος θα συγκρατούσε τον Ατίλα ν' αρπάξει ολόκληρη την Κύπρο, παραδειγματιζόμενος από τον Τραμπ... και τον Πούτιν;

πολιτικής άμυνας. Στην περίπτωση της Ουκρανίας, ΗΠΑ και Ευρώπη συνεργάζονται εν πολλοίς για την επιβολή κυρώσεων στον Ρώσο εισβολέα και ανακοπή της ρωσικής επιθετικότητας, που θεωρούν ότι ενδέχεται να εξακτινωθεί και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

Στην περίπτωση της Γροιλανδίας φαίνεται πως οδηγούμαστε πρώτα σε εμπορικό πόλεμο. Ο Αμερικανός Πρόεδρος εξήγγειλε δασμούς 10% σε ευρωπαϊκά προϊόντα από οκτώ χώρες. Αν μέχρι τον Ιούνιο δεν αρπάξει τη Γροιλανδία, θα αυξήσει τους δασμούς στο 25%. Η αδιαστακτότητα του έχει εξοργίσει

μυαλό και η δική μου ηθική».

Όπως είπε, η εξουσία του ως αρχηγού των Ενόπλων Δυνάμεων περιορίζεται μόνο από τη «δική του ηθική», αγνοώντας το Διεθνές Δίκαιο. «Δεν χρειάζομαι το Διεθνές Δίκαιο», είπε προκλητικά. Όσα εκτυλίσσονται γύρω και σε σχέση με την Ουκρανία και τη Γροιλανδία και την πρωτοφανή καταπάτηση και απαξίωση του Διεθνούς Δικαίου από τις ΗΠΑ αφορούν αμεσότητα και την Κύπρο.

Περιορισμός ή παραβίαση της κυριαρχίας της Ουκρανίας και της Γροιλανδίας θα δημιουργούσε εφιαλτικό προηγούμενο και για την

Κυπριακή Δημοκρατία, της οποίας 37% του ευρωπαϊκού εδάφους της κατέχεται από την εισβολική Τουρκία. Πρόσφατα (17/1/2026), το γνωστό περιοδικό «Politico», σε εκτενές ρεπορτάζ του μετά τη Σύνοδο των Επιτρόπων στη Λεμεσό, έγραψε πως, Κύπριοι αξιωματούχοι επισήμαναν, κατά τη διάρκεια ενημέρωσης ξένων ανταποκριτών:

«Οποιαδήποτε συμφωνία που θα υποχρέωνε είτε την Ουκρανία ή τη Δανία ν' αποδεχτούν την παραχώρηση εδάφους δεν θα ήταν αποδεκτή, εξαιτίας του προηγούμενου που θα δημιουργούσε, με έναν αξιωματούχο να προειδοποιεί ότι θα άνοιγε το κουτί της Πανδώρας, που δεν θα σταματούσε στην Ουκρανία». Εξάλλου, ο Πρόεδρος Χριστοδουλίδης επισήμανε:

«Είμαστε το μόνο κράτος-μέλος της ΕΕ που βρίσκεται υπό ξένη κατοχή και καινοοούμε την Ουκρανία πολύ καλύτερα από οποιοδήποτε άλλο κράτος-μέλος». Ο Υπουργός Εξωτερικών, Κωνσταντίνος Κόμπος, είπε ότι «η κυριαρχία και εδαφική ακεραιότητα κράτους-μέλους είναι κάτι που φυσικά λαμβάνουμε πολύ σοβαρά υπόψη». Το «Politico» έκανε αναφορά και σε δηλώσεις της Υφυπουργού για Ευρωπαϊκά Θέματα, Μαριλένας Ραουνά, αναφορικά με τη σημασία του ψευδοκράτους στον Πενταδάκτυλο.

«Είναι ένα από παράδειγμα της κατοχής σε ευρωπαϊκό έδαφος», και «μορφή ψυχολογικού πολέμου και συνεχής υπενθύμιση της κατοχής στους Κυπρίους». Είναι «το πρώτο πράγμα που βλέπουν οι Κύπριοι και άλλοι όταν εισέρχονται στην πρωτεύουσα». Αυτό το αίσχος στις παρειές του Πενταδάκτυλου είδαν και οι Ευρωπαίοι Επίτροποι που ήρθαν στην Κύπρο στο πλαίσιο

της κυπριακής Προεδρίας του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου.

Η ξενάγησή τους στη Γραμμή Ατίλα υπογράμμισε με σκληρό τρόπο το μέγα πρόβλημα ασφάλειας που αντιμετωπίζει, όχι μόνο η Κύπρος αλλά και η Ευρώπη, πρώτα εξαιτίας της ρωσικής εισβολής στην Ουκρανία. Και, δεύτερο, λόγω των διαφαινόμενων απειλών για πιθανή ρωσική επίθεση και σε άλλες χώρες. Υπάρχει κι ένας τρίτος, κρίσιμος λόγος: Οι εδαφικές διεκδικήσεις των ΗΠΑ σε βάρος της Γροιλανδίας θέτουν ξανά και έντονα στο επίκεντρο το μέγα ζήτημα ασφάλειας της Γηραιάς Ηπείρου. Και της Κύπρου.

Το 2017, ο Γάλλος Πρόεδρος, Μακρόν, είχε επιμείνει έντονα στη στρατηγική αυτονομία της Ευρώπης με ανεξάρτηση από τις ΗΠΑ, αλλά διατήρηση της συνεργασίας μαζί τους στο πλαίσιο του ΝΑΤΟ. Οι εταίροι δεν τον άκουσαν. Η Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, ανέθεσε στην Κύπρο να ολοκληρώσει μια «νέα ευρωπαϊκή στρατηγική ασφάλειας» κατά τη διάρκεια της Προεδρίας της. Κάλιο αργά...

Έτσι και τώρα, είναι μοναδική ευκαιρία η Κύπρος ν' αναδείξει περαιότερα το ευρωπαϊκό πρόβλημα ασφάλειας, διά της Ουκρανίας και της Γροιλανδίας, εστιάζοντας στη συνεχιζόμενη κατοχή κυπριακού, ευρωπαϊκού εδάφους από την Τουρκία. Θα ήταν εφιαλτικό για την Κυπριακή Δημοκρατία, αν δημιουργηθεί προηγούμενο με την απομείωση της κυριαρχίας της Ουκρανίας και πιθανή αρπαγή της Γροιλανδίας. Ποιος θα συγκρατούσε τον Ατίλα ν' αρπάξει ολόκληρη την Κύπρο, παραδειγματιζόμενος από τον Τραμπ... και τον Πούτιν;

ΘΟΛΟΣ ΑΕΡΑΜΥΝΑΣ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ ΤΟΥ ΑΤΤΙΛΑ

Τουρκικός φονιάς ελικοπτέρων και drones

Το αντιαεροπορικό «Hisar» αναπτύχθηκε στα κατεχόμενα και λειτουργεί με άλλα σύγχρονα οπλικά συστήματα συνδεδεμένα με την Τουρκία

ΓΙΑΝΝΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ, Δρ των Διεθνών Σχέσεων

Η Τουρκία έχει προχωρήσει στην ανάπτυξη μιας σειράς νέων οπλικών συστημάτων στα κατεχόμενα, τα οποία αποτελούν μέρος του λεγόμενου «Αισάλινου Θόλου». Μετά το «Korkut», το οποίο οι Τούρκοι έδειξαν στην τελευταία παρέλαση στα κατεχόμενα, τώρα διαπιστώνεται η ανάπτυξη του αντιαεροπορικού συστήματος «Hisar» (βλέπε σχετικές δορυφορικές φωτογραφίες).

Έδρα στην Κερύνεια

Το αντιαεροπορικό «Hisar», με τους τρεις εκτοξευτές και τα λοιπά τμήματα του συστήματος, που είναι τουρκικής κατασκευής και προελεύσεως, εμφανίζεται ως φονιάς των UAV, drones και δη αεροσκαφών και ελικοπτέρων, όπως είναι τα γαλλικά της Εθνικής Φρουράς (H145M). Η πυροβολαρχία των «Hisar» έχει ως έδρα την κατεχόμενη Κερύνεια. Συνιστά οπλικό σύστημα τρίτης γραμμής αεράμυνας (βραχείας), που εξυπηρετεί τις ανάγκες των σύγχρονων πολεμικών συρράξεων και εντάσσεται στο ευρύτερο πλέγμα των επιμέρους θόλων αεράμυνας των τουρκικών ενόπλων δυνάμεων, που είναι διασυνδεδεμένοι μεταξύ τους, με το κεντρικό σύστημα διοίκησης και ελέγχου «HAKIM».

Ο τουρκικός «εγκέφαλος»

Τι είναι ακριβώς το «HAKIM»; Πρόκειται για το τουρκικό δικτυοκεντρικό σύστημα Διοίκησης και Ελέγχου (C2) για την αεράμυνα, που λειτουργεί ως ο «κεντρικός εγκέφαλος». Ως εκ τούτου, συνδέει ραντάρ, αισθητήρες και αντιαεροπορικά μέσα σε ένα ενιαίο δίκτυο, αποσαφηνίζοντας εναέριες εικόνες σε πραγματικό χρόνο (ποιος πετά, πού, πώς και ποια τα χαρακτηριστικά της απειλής). Στο πλαίσιο αυτής της λειτουργίας αξιολογεί και ιεραρχεί απειλές (UAV, αεροσκάφη, πύραυλοι cruise και ελικοπτέρων), δίνοντας εντολή εμπλοκής του καταλληλότερου διαθέσιμου όπλου. Λαμβάνει γρήγορες αποφάσεις εντός δευτερολέπτων,

χωρίς διπλές εμπλοκές και λάθη μεταξύ διαφορετικών μονάδων. Χαρακτηρίζεται από ανθεκτικότητα στις ηλεκτρονικές παρεμβολές και αυξημένη αποτελεσματικότητα των αντιαεροπορικών συστημάτων που συνδέονται σε αυτό. Συνεργάζεται με ραντάρ και ηλεκτρονικά συστήματα που βρίσκονται στον Πενταδάκτυλο - στο ύψωμα 888, όπου βρίσκεται το ραντάρ TRS-22XX με ακτίνα επιτήρησης 500 χιλιόμετρα - και στο Κιόνελλι (πρόκειται για το σύστημα STR-700G με ραντάρ εμβέλειας 250 χιλιόμετρων) και άλλους ηλεκτρονικούς αισθητήρες, συστήματα ηλεκτρονικού πολέμου και τα ραντάρ των λοιπών αντιαεροπορικών συστημάτων που βρίσκονται στα κατεχόμενα. Όλο αυτό το δίκτυο είναι συνδεδεμένο με την Τουρκία και, πιο συγκεκριμένα, με το σύστημα «HAKIM».

Τεχνικά χαρακτηριστικά...

Το «Hisar» έχει δικό του ραντάρ, που καλύπτει μια ακτίνα των 120 χλμ. και μπορεί να έχει αυτονομία δράσης. Είναι δε διασυνδεδεμένο με άλλα οπλικά συστήματα υψηλής τεχνολογίας, που βρίσκονται στην

κατεχόμενη Κύπρο, με κύριο χαρακτηριστικό την αμοιβαία ανταλλαγή και μετάδοση πληροφοριακών στοιχείων και σύνθεσης της εικόνας των απειλών. Το βελνεκές των πυραύλων του - αναλόγως του μοντέλου - κυμαίνεται από 15 και 25 έως 40 χιλιόμετρα, με υψηλή ακρίβεια προσβολής στόχου και ανθεκτικότητα σε ηλεκτρονικές παρεμβολές. Καλύπτει στρατηγικούς

“

Γιατί η ΕΕ δεν θωρακίζει την Κύπρο όπως την περίπτωση της Ουκρανίας;

και ζωικούς χώρους όπως Βάσεις, στρατιωτικές μονάδες, ραντάρ, λιμάνια, αεροδρόμια και μέρους της κατεχόμενης ΑΟΖ.

Ακόμη, μπορεί να ανακαίτζει:

- UAV (εξοπλισμένα με οπλικά συστήματα ή μη, οποιουδήποτε τύπου).
- Loitering Munitions - (περιφερόμενα πυρομαχικά).
- Ελικοπτερα.

Η σύνθετη δορυφορική εικόνα αποτυπώνει και έργα που έγιναν στην Κερύνεια για την ανάπτυξη του «Hisar».

Ένθετες φωτογραφίες:

1. Το Sahin 40 mm, κομμάτι του «Hisar» για την προστασία του. 2. Δύο εκτοξευτές «Hisar», «Korkut», σύστημα ελέγχου πυρός και ένα όχημα επικοινωνίας ζεύξης (κλωβός). 3. Δύο οχήματα μεταφοράς και επαναφόρτισης πυραύλων. 4. Όχημα ηλεκτροοπτικών αισθητήρων. 5. Όχημα Ελέγχου Πυρός. 6. Όχημα Ρυμούλκησης ραντάρ «Kalkan II».

- Αεροσκάφη.
- Πυραύλους υπηλεκτική φάση.

Επιτρέπει εναέριο χώρο αφού δίνει και παίρνει εικόνα σε πραγματικό χρόνο με δικό του ραντάρ προς το Κέντρο Διοίκησης (στο σύστημα «HAKIM») στην Τουρκία και σε άλλα ραντάρ και οπλικά συστήματα που είναι αναπτυγμένα στην Κύπρο από τον Πενταδάκτυλο ως το Κιόνελλι, καθώς και σε κινητές μονάδες πλησίον της γραμμής αντιπαρατάξης.

Το «Hisar» ενεργεί ως κόμβος τοπικής αεράμυνας και εξασφαλίζει την προστασία ζωικών χώρων - εγκαταστάσεων, συγκέντρωσης δυνάμεων και παράλληλα περιορίζει την αποτελεσματική δράση των πυρηνικών μέσων, αυξάνοντας το κόστος του αντιπάλου.

Υψηλό κόστος και ελικοπτερα ΕΦ

Τι σημαίνει υψηλό κόστος στη δική μας περίπτωση; Η ΕΦ έχει προμηθευτεί τα γαλλικά ελικοπτερα H145M που δύνανται να φέρουν δυο κύριους τύπους οπλικών συστημάτων: 1) Τις κατευθυνόμενες και μη ρουκέτες των 70 mm με βελνεκές 5-7 χιλ. για προσβολή

ελαφρών στόχων. Κτυπούν, δηλαδή, οχήματα χωρίς βαριά θωράκιση, όπως τζιπ, φορηγά μεταφορά ομαδών πεζικού, θέσεις πυροβόλων και φυλάκια, αλλά ελαφρώς θωρακισμένα, καθώς και έργα οχυρώσεως. 2) Τους κατευθυνόμενους αντιαεροπορικούς πυραύλους Spike ER2 με βελνεκές που φτάνει έως και τα 16 χιλιόμετρα. Υπό αυτές τις συνθήκες γίνεται αντιληπτό ότι τα ελικοπτερα της ΕΦ είναι ευάλωτα στο «Hisar» λόγω του μεγαλύτερου βελνεκού που διαθέτει, περιορίζοντας την άφραση των όπλων τους από αποστάσεις ασφαλείας. Ως εκ τούτου, τα ελικοπτερα της ΕΦ: 1) Δεν θα πρέπει να εισέλθουν εντός της «kill zone» (φονικής ζώνης ή ζώνης εμπλοκής) - δηλαδή περίπου ως τις βόρειες καταπτώσεις της οροσειράς του Τροόδου (βλέπε χάρτη). 2) Εάν δεν μπουουν στη ζώνη αυτή δεν θα έχει την επιθυμητή αποτελεσματικότητα που αφορά στην καταστροφή εχθρικών στόχων. Για να είναι επικίνδυνα τα H145M θα πρέπει να μπουουν στη «φονική ζώνη» των «Hisar», με ό,τι αυτό συνεπάγεται για τη βιωσιμότητά τους.

Το κρυφό μάτι του Κιόνελλι

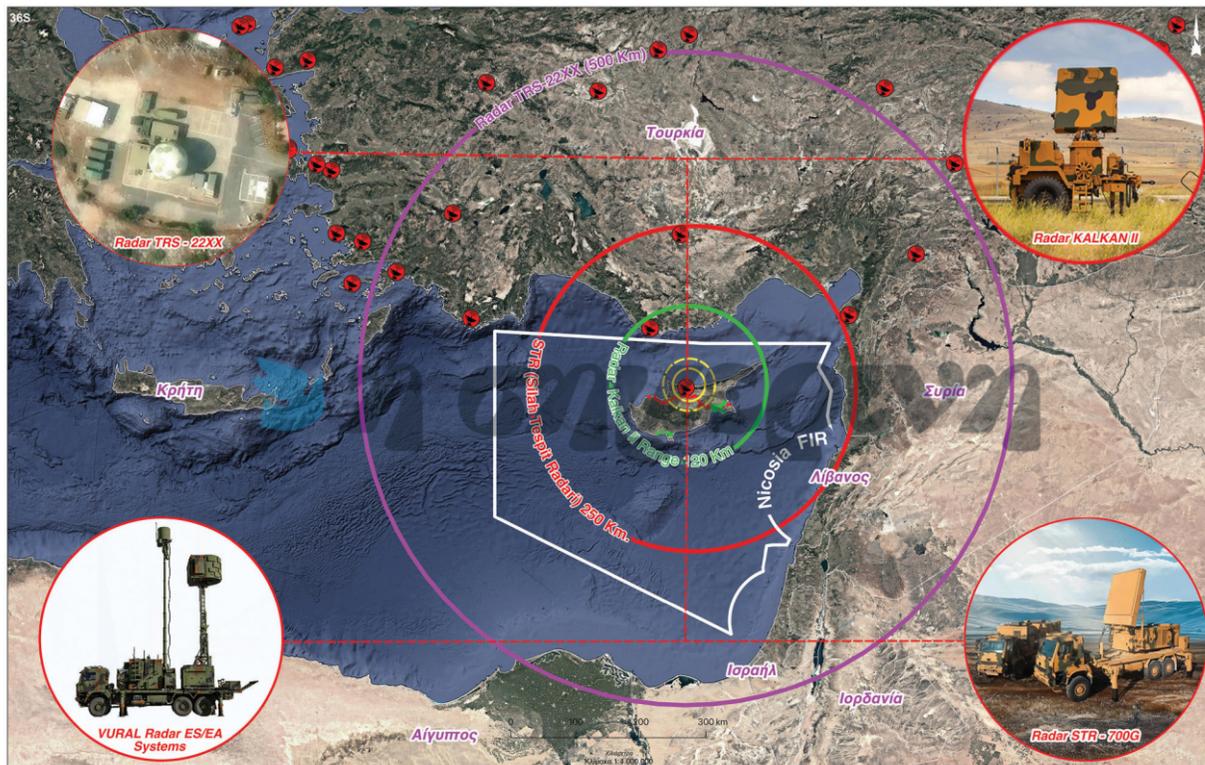
Επιχειρησιακά τα «Hisar» ανήκουν στο ενιαίο δικτυοκεντρικό σύστημα μαζί με το Ραντάρ πολλαπλών χρήσεων, που μοιάζει με το μάτι του Αττίλα, και βρίσκεται στο Κιόνελλι. Πρόκειται για το τουρκικής κατασκευής και προελεύσεως, STR-700G, που διαθέτει εμβέλεια 250 χιλιομέτρα και:

1) Είναι διασυνδεδεμένο (δικτυοκεντρικό σύστημα) με μονάδες πυροβολικού, όλμων αντιεραπορικών, μη επανδρωμένων αεροσκαφών και δη drones αέρος, καθώς και με το μεγάλο ραντάρ που βρίσκεται στον Πενταδάκτυλο με ακτίνα δράσης 500 χιλιομέτρα, καθώς και με άλλα πιο μικρά ραντάρ έγκαιρης προειδοποίησης τακτικού επιπέδου του τύπου «Serhat II / STR-400G», με παρεμφερείς δυνατότητες εντοπισμού στόχων και λοιπών ηλεκτρονικών αισθητήρων.

2) Στέλνει τις ακριβείς συντεταγμένες της πηγής από την οποία εκτοξεύθηκε η απειλή (βλήμα ή ρουκέτα), δηλαδή τη μονάδα του πυροβολικού, για να υπάρξει άμεση αντίδραση.

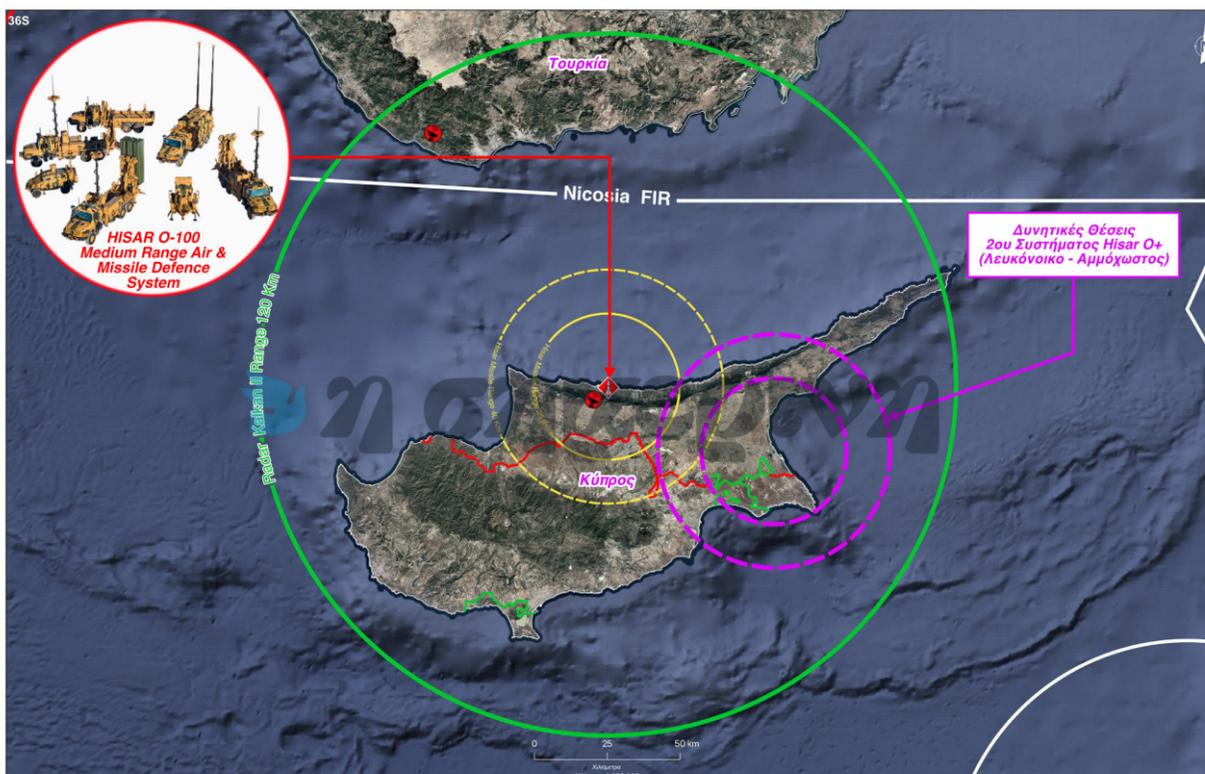
3) Εντοπίζει το βλήμα και την τροχιά του και επιλέγει ποιο οπλικό σύστημα θα χρησιμοποιηθεί για την άμεση εξουδετέρωση της απειλής. Άρα η απειλή θα κτυπηθεί στην πορεία της, δηλαδή το βλήμα ή ρουκέτα, προτού φτάσει στον στόχο, είτε από drone είτε από μονάδες πυροβολικού, αεράμυνας κ.λπ.

4) Διορθώνει βολές συντεταγ-

Αποτυπώνει το Σύστημα Εγκαίρου Προειδοποιήσεως.

1. Ροζ χρώμα, το ραντάρ στον Προφήτη Ηλία (ύψωμα 888), με εμβέλεια 500 χιλιομέτρα.
2. Κόκκινο χρώμα, το ραντάρ STR-E 700 G στο Κιόνελλι, με εμβέλεια 250 χιλιομέτρα.
3. Πράσινο χρώμα, το ραντάρ "Kalkan II", με 120 χιλιομέτρα.
4. Κίτρινο χρώμα, εμβέλεια πυρός του «Hisar» από 25-40 χιλιομέτρα.

1. Πράσινο χρώμα, το ραντάρ "Kalkan II", 120 χιλιομέτρα.
2. Κίτρινο χρώμα, τα βεληνεκία του "Hisar" από 25-40 χιλιομέτρα.
3. Δυνητική θέση μιας νέας μονάδας "Hisar" προς την περιοχή Αμμοχώστου, για κάλυψη ολόκληρης της κατεχόμενης περιοχής.

“

Γιατί να μην κατατεθούν τα στοιχεία στην Ολγκίν και στον Ερχιουρμάν;

μένων πυροβολικού και ρουκετοβόλων. Δηλαδή, όταν πέφτει το πρώτο βλήμα και δεν είναι εντός της περιοχής ή του στόχου που θα πρέπει να πληγεί, γίνεται διόρθωση από παρατηρητές, κυρίως αξιωματικούς. Τώρα τη δουλειά αυτήν την διενεργεί αυτοματοποιημένα το STR-700G. Αυτό συμβαίνει εάν οι πρώτες δικές του συντεταγμένες δεν είναι ακριβείς, παρότι είναι κατασκευασμένο στην εξής λογική: βλήμα και στόχος, που σημαίνει ακρίβεια. Στην ουσία αποτελεί, σε συνδυασμό με τις λοιπές τεχνολογικές δυνατότητες του συστήματος έγκαιρης προειδοποίησης, πολλαπλασιαστική ιαχύος, με ό,τι αυτό συνεπάγεται.

Ο ηλεκτρονικός πόλεμος και εξουδετέρωση ασυρμάτων της ΕΦ

Το «Hisar», το ραντάρ «STR-700G» εμβέλειας 250 χλμ., το «Serhat II / STR-400G» εμβέλειας 25 χλμ., το «KALKAN II» εμβέλειας 120 χλμ., το «KORKUT KKA» εμβέλειας 70 χλμ. και το «KORKUT FCS» εμβέλειας 70 χλμ. είναι διασυνδεδεμένα με άλλα δυο συστήματα ηλεκτρονικού πολέμου

τελευταίας τεχνολογίας. Πρόκειται: Α) Για το κινητό σύστημα ηλεκτρονικής υποστήριξης και ηλεκτρονικής προβολής ραντάρ VURAL ES/EA, το οποίο διαλειτουργεί με το «HAKIM» παρέχοντας δεδομένα ηλεκτρονικής αναγνώρισης (ES) και λαμβάνοντας κατευθύνσεις για στοχοποίηση και χρονισμό ηλεκτρονικών προσβολών (EA). Β) Για τα κινητά συστήματα PUHU 3-LT, που μπορούν να ανχνεύουν και να παρακολουθούν ραδιοεπικοινωνίες εχθρικών στόχων, παρακολουθώντας και αναλύοντας τα σήματά τους, διευκρινίζοντας τον προανατολισμό τους και υπολογίζοντας την τοποθεσία των πηγών με τη χρήση σύγχρονων αλγορίθμων. Συνεπώς τα συστήματα PUHU 3-LT που διαθέτουν πλέον οι τουρκικές Δυνάμεις μπορούν ν' αποδυναμώσουν ή και να εξουδετερώσουν τις ασύρματες επικοινωνίες VUF/UHF της Εθνικής Φρουράς.

Το VURAL δύναται:

1) Να διενεργεί παρεμβολές επί του εδάφους και στον αέρα σε ηλεκτρονικά συστήματα, με άλλα λόγια να δρα σε βάρος σταθμών ασυρμάτων έως και πολεμικών αεροσκαφών.

2) Να τυφλώνει οθόνες ηλεκτρονικών συστημάτων παρακολουθήσεως ή να διακόπτει επικοινωνίες μεταξύ ασύρματων δικτύων και δη κέντρων επιχειρήσεων και μονάδων, ή μονάδων μεταξύ τους. Συνεπώς, έχει την ικανότητα να παραλύει τα δίκτυα Συστημάτων και Σταθμών Διοικήσεως και Εγκαίρου Προειδοποιήσεως.

3) Να εντοπίζει εχθρικούς σταθμούς ασυρμάτων και ραντάρ.

4) Να προχωρεί σε υποκλοπές και να τις μεταφέρει στα διάφορα κέντρα συγκέντρωσης, ανάλυσης και αξιολόγησής πληροφοριών για να υπάρξει επίγνωση της κατάστασης και λήψη των κατάλληλων αποφάσεων, αναλόγως της περιπτώσεως.

Γραμμή αντιπαράταξης

Το εν λόγω διδυμο ραντάρ TRS-22XX και τα συστήματα ηλεκτρονικού πολέμου VURAL-PUHU 3-LT είναι συνδεδεμένα με μικρότερα, που βρίσκονται κατά μήκος της γραμμής αντιπαράταξης (ακτίνας 20 χιλιομέτρων) με κλωβούς επικοινωνιών και άλλα ηλεκτρονικά συστήματα. Το VURAL δύναται εκ των πραγμάτων να διενεργεί πάσης φύσεως επιχειρήσεις ηλεκτρονικού πολέμου και έχει δοκιμασεί τόσο στη Λιβύη όσο και στη Συρία.

ΕΕ και το άσυλο της Τουρκίας

Είναι πρόδηλο ότι, ακόμη και αν οι αντίπαλοι στόχοι βρίσκονται εντός του βεληνεκού των πυροβόλων της ΕΦ, η τεχνολογική υπεροχή των τουρκικών ενόπλων δυνάμεων και η καθολική κυριαρχία στον αέρα δημιουργούν σοβαρά επιχειρησιακά ζητήματα, που δικαιολογούν και επιβάλλουν

περαιτέρω εκσυγχρονισμό της ΕΦ, για να ενισχυθεί η αξιοπιστία της αποτροπής. Ούτως ή άλλως, τα «Hisar» είναι παράνομα στην Κύπρο, όπως και ολόκληρος ο Αττίλας, και λογικό είναι τα στοιχεία αυτά να κατατεθούν: α) Στις 28 του μήνα ενόπιον της κ. Ολγκίν και του Ερχιουρμάν. β) Στην ΕΕ, για να γνωρίζει ότι η τουρκική κατοχή και απειλή δεν περιορίζεται, αλλά ενισχύεται και αυξάνεται. Ταυτοχρόνως δε, όπως προσφέρεται βοήθεια στην Ουκρανία, δεν θα έπρεπε να ζητηθεί στο πλαίσιο της προάσπισης της κυριαρχίας της προεδρεύουσας της ΕΕ χώρας, να δοθεί στρατιωτική βοήθεια; Φταίει μόνο οι Ευρωπαίοι εταίροι μας ή υπάρχουν ευθύνες και στους ημετέρους, που δεν ζητούν το αυτονόητο; Υποτίθεται ότι η ΕΕ είναι σε καθολική αντιπαράθεση με τη Ρωσία, ακόμη και με τις ΗΠΑ στην υπόθεση της Γροιλανδίας. Γιατί η Τουρκία να έχει άσυλο;

Η Ολγκίν στρώνει τραπέζι και οι Τούρκοι λιγουρεύονται Φ.Α.

«Μεθυσμένη» από τη νίκη στη Συρία η Άγκυρα επιστρέφει επιθετικά για Κυπριακό και Αιγαίο

ΜΑΡΙΟΣ ΠΟΥΛΑΚΟΣ

Η επιτροπή της Προσωπικής Απεσταλμένης του Γενικού Γραμματέα του ΟΗΕ για την Κύπρο, Μαρία Άνχελα Ολγκίν, στο νησί την επόμενη εβδομάδα επαναφέρει το Κυπριακό σε μια γνώριμη, αλλά ιδιαίτερα εύθραυστη, τροχιά. Οι προγραμματισμένες συναντήσεις της με τους δύο ηγέτες την Τρίτη, 27 Ιανουαρίου, έρχονται έπειτα από κύκλο επαφών σε Γενεύη, Βρυξέλλες και Ουάσιγκτον, επιβεβαιώνοντας ότι τα Ηνωμένα Έθνη επιδιώκουν να διατηρήσουν ζωντανό το νήμα της διαδικασίας, ακόμη κι αν οι προσδοκίες παραμένουν περιορισμένες. Ανακοίνωση του ΟΗΕ αναφέρει ότι, στις 28 Ιανουαρίου, αναμένεται να πραγματοποιηθεί και κοινή συνάντηση του Προέδρου της Δημοκρατίας Νίκου Χριστουδουλίδη και του Τ/κ ηγέτη Τουφάν Ερχιουρμάν.

Κατά την προηγούμενη παρουσία της στην Κύπρο, η κ. Ολγκίν κατέγραψε τις γνωστές, εκ διαμέτρου αντίθετες, θέσεις των δύο πλευρών αναφορικά με τις προϋποθέσεις επανέναρξης των συνομιλιών. Κοινό έδαφος δεν εντοπίστηκε. Ωστόσο, ο ΟΗΕ μίλησε για «χρήσιμη ανταλλαγή απόψεων», σε μια προσπάθεια χαμηλών τόνων να διαπιστωθεί εάν υπάρχουν έστω και ελάχιστες συγκλίσεις που θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε επόμενο βήμα. Πρόκειται για τη γνωστή λογική της διαδικασίας χωρίς δεσμεύσεις, η οποία ιστορικά έχει περισσότερο χαρακτήρα διαχείρισης παρά ουσιαστικής προόδου.

Η σιωπή Ερχιουρμάν για μορφή λύσης

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας Νίκος Χριστουδουλίδης έχει ζητήσει την έγκριση του Τουρκοκύπριου ηγέτη Τουφάν Ερχιουρμάν για συγκεκριμένα μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης, με αιχμή την υγεία και την οικονομία.

Από την τουρκοκυπριακή πλευρά, ο κ. Ερχιουρμάν προέβαλε πρόταση για τέσσερα νέα σημεία διέλευσης - από τη Μια Μηνιά έως το Πυρόι και τη Λου-

ρουζίνα - αποφεύγοντας, ωστόσο, να ονοματίσει το μοντέλο λύσης που προκρίνει. Αντιθέτως, τόνισε ότι η συζήτηση πρέπει να επικεντρωθεί στην επαναχρησιμοποίηση «κοινών εξουσιών», στη βάση της πολιτικής ισότητας, σε κρίσιμους τομείς όπως οι υδρογονάνθρακες, η ενέργεια, οι θαλάσσιες ζώνες, οι εμπορικές οδοί, η ασφάλεια και η ιθαγένεια της ΕΕ. «Δεν θέλω να διαταράξω τη μεθοδολογία», ανέφερε χαρακτηριστικά, αποφεύγοντας κάθε ουσιαστική τοποθέτηση πριν κλειδώσουν οι διαδικασίες.

Ο ρόλος του ΟΗΕ και τα στενά όρια της διαδικασίας

Ουσιαστικά, τα Ηνωμένα Έθνη επιδιώκουν να διασφαλίσουν ότι υπάρχει ένα τραπέζι συζήτησης, ακόμη κι αν όλοι γνωρίζουν ότι οι προοπτικές είναι περιορισμένες. Η λογική είναι σαφής: καλύτερα μια ελεγχόμενη διαδικασία παρά πλήρης ακινησία. Το ερώτημα, ωστόσο, παραμένει αν αυτή η διαδικασία μπορεί να οδηγήσει σε κάτι περισσότερο από διαχείριση του αδιεξόδου.

Σύμφωνα με ορισμένες εκτιμήσεις, εάν από την επίσκεψη της Ολγκίν προκύψουν έστω και οριακά θετικά μηνύματα, δεν αποκλείεται μια νέα διευρυμένη συνάντηση για το Κυπριακό, με τη συμμετοχή των δύο πλευρών, των τριών εγγυητριών δυνάμεων - Ελλάδας, Τουρκίας και Ηνωμένου Βασιλείου - και του ΟΗΕ, τις εβδομάδες που θ' ακολουθήσουν.

Αθήνα - Άγκυρα: Το Κυπριακό στο τραπέζι του Μαρτίου

Σε αυτό το πλαίσιο εντάσσεται

και η προγραμματισμένη για τον Μάρτιο συνάντηση του Έλληνα Πρωθυπουργού Κυριάκου Μητσοτάκη με τον Τούρκο Πρόεδρο, Ρεζέπ Ταγίπ Ερντογάν, στην Άγκυρα. Πρόκειται για ένα ραντεβού που αναβλήθηκε επί σχεδόν δύο χρόνια, λόγω των γνωστών εντάσεων στις ελληνοτουρκικές σχέσεις. Αυτή τη φορά, όμως, η ατζέντα είναι βαριά.

Η Αθήνα, που διαμνύει ότι το Κυπριακό αποτελεί «προτεραιότητα της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής», αναμένεται να θέσει το ζήτημα στο τραπέζι με υπευθύνους παράγοντας στα ενεργειακά της Ανατολικής Μεσογείου, με

τολική Μεσόγειο. Η κρατική εταιρεία ΤΡΑΟ επιδιώκει κοινά έργα με τον αμερικανικό ενεργειακό κολοσσό, σε μια κίνηση που εντάσσεται τόσο στη στρατηγική ενίσχυσης της τουρκικής ενεργειακής παραγωγής όσο και στο ευρύτερο πλαίσιο αναθέρμανσης των σχέσεων ΗΠΑ-Τουρκίας.

Αν και δεν έχει αποσαφηνιστεί σε ποιες περιοχές θα μπορούσε να αφορά η συνεργασία, η εμπλοκή Chevron-Εχxon στην Ανατολική Μεσόγειο, όπου ήδη δραστηριοποιούνται σε κοιτάσματα σε κυπριακά και ισραηλινά ύδατα, δημιουργεί εύλογους προβληματισμούς. Ειδικά για την Κύπρο, το ενδεχόμενο σύμπραξης μιας

«πιο ρεαλιστική, δίκαιη και βιώσιμη». Η ρητορική περί «δύο λαών και δύο κρατών» συνοδεύεται από το πάγιο αίτημα για τερματισμό της λεγόμενης «απομόνωσης» των Τουρκοκυπρίων, με αιτήματα για απευθείας πτήσεις, εμπόριο και διεθνείς επαφές.

Ιδιαίτερη σημασία έχει και η επανάλυση της θέσης ότι η παρουσία τουρκοικών στρατευμάτων στο νησί συνιστά, κατά την Άγκυρα, εγγύηση «ειρήνης και σταθερότητας», θέση που απορρίπτεται κατηγορηματικά από τη Λευκωσία.

Σκεπτικισμός και Συρία: Ο παράγοντας που αλλάζει το κλίμα

Εδώ ακριβώς εδράζεται και ο σκεπτικισμός που διατρέχει τη νέα κινητικότητα. Η εκτίμηση που διατυπώνεται σε διπλωματικούς κύκλους είναι ότι η Τουρκία ενδέχεται να επανέλθει στο Κυπριακό με ακόμη πιο απαιτητικές διαθέσεις. Η Άγκυρα εμφανίζεται «μεθυσμένη» από τις εξελίξεις στη Συρία, όπου θεωρεί ότι ενίσχυσε καθοριστικά την επιρροή της και πέτυχε στρατηγικούς στόχους. Αυτή η αίσθηση γεωπολιτικής αυτοπεποίθησης δύσκολα θα μεταφραστεί σε διάθεση συμβιβασμού στο Κυπριακό.

Υπό αυτά τα δεδομένα, η επιστροφή της Ολγκίν δεν πρέπει να ιδωθεί ως προάγγελος λύσης, αλλά ως μια ακόμη προσπάθεια να διατηρηθεί ανοικτός ο διάλογος. Το Κυπριακό εισέρχεται σε μια φάση χαμηλών προσδοκιών, υψηλής διπλωματικής κινητικότητας και αυξημένων τουρκικών απαιτήσεων, ένα μείγμα που επιβάλλει ρεαλισμό, προσοχή και καθαρή στρατηγική από Λευκωσία και Αθήνα.

“
Ενώ ετοιμάζονται για τριμερή στις 28/1 ο Ερχιουρμάν ξεκαθαρίζει ότι: “Μια λύση εναντίον της Τουρκίας είναι αδύνατη”

έντονο αμερικανικό ενδιαφέρον και αυξανόμενο ρόλο σε διεθνείς πρωτοβουλίες ειρήνης.

Παιχνίδια Τουρκίας με Εχxon-Chevron

Σε αυτό το πλαίσιο, αξίζει να σημειωθεί πως η Τουρκία βρίσκεται σε προχωρημένες συνομιλίες με τη Chevron για πιθανή συνεργασία σε σεισμικές έρευνες και γεωτρήσεις πετρελαίου και φυσικού αερίου, σύμφωνα με πληροφορίες του Bloomberg. Μία αντίστοιχη συμφωνία με την ΕχxonMobil προβλέπει κοινές έρευνες στη Μαύρη Θάλασσα και την Ανα-

αμερικανικής εταιρείας με την ΤΡΑΟ σε μια περιοχή με ανοιχτές γεωπολιτικές και νομικές εκκρεμότητες ενδέχεται να περιπλέξει τις ενεργειακές ισορροπίες, αλλά και το διπλωματικό πλαίσιο γύρω από την εκμετάλλευση υδρογονανθράκων στην Ανατολική Μεσόγειο.

Άγκυρα: Σταθερή γραμμή, αυξημένες απαιτήσεις

Την ίδια ώρα, οι δηλώσεις του Τούρκου Αντιπροέδρου, κατά την πρόσφατη επίσκεψή του στα κατεχόμενα, επιβεβαίωσαν ότι η Άγκυρα επιμένει στη λύση δύο κρατών, την οποία χαρακτηρίζει

«Στη φαρέτρα η απέλαση των παραβατών»

Το νέο δόγμα, οι απελάσεις από φυλακές και το “στοίχημα” των επιστροφών

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΟΚΚΙΝΟΣ

Σε 42 ημέρες έγιναν 164 απελάσεις αλλοδαπών από κρατητήρια και Κεντρικές Φυλακές, ενώ ο Υφυπουργός Μετανάστευσης “δείχνει” αφαίρεση καθεστώτος προστασίας για παραβατικότητα. Στο φόντο, η Αστυνομία καταγράφει 11.742 συνολικές επιστροφές το 2025 και πτώση αφίξεων.

Το σκληρό μήνυμα δεν λέγεται για χαμηλόφωνα: «απέλαση για όσους παρανομούν». Η Κυβέρνηση επιχειρεί να δέσει το μεταναστευτικό με τη δημόσια τάξη, βάζοντας στο κάδρο όχι μόνο την παράνομη παραμονή, αλλά και την παραβατικότητα αλλοδαπών που βρίσκονται στην Κύπρο - ακόμη και όσων έχουν καθεστώσ προστασίας. Στις 21 Ιανουαρίου 2026, κυβερνητικές πηγές ανέφεραν ότι από 10 Δεκεμβρίου 2025 έως 20 Ιανουαρίου 2026 πραγματοποιήθηκαν 164 απελάσεις αλλοδαπών από κρατητήρια και Κεντρικές Φυλακές. Την ίδια ώρα, ο Υφυπουργός Μετανάστευσης Νικόλας Ιωαννίδης μιλά για εργαλεία όπως αφαίρεση καθεστώτος διεθνούς/συμπληρωματικής προστασίας σε περιπτώσεις παραβατικότητας, ώστε ν' ανοίγει ο δρόμος επιστροφής. Και πάνω απ' όλα αυτά, έρχονται οι συνολικοί αριθμοί: η Αστυνομία καταγράφει 11.742 επιστροφές το 2025 (εθελούσιες και αναγκαστικές) και σημαντική πτώση στις αφίξεις παράτυπων μεταναστών.

«Από το κελί στο αεροπλάνο»: Οι 164 απελάσεις κρατουμένων αλλάζουν τον τόνο

Το πιο “ηχηρό” στοιχείο των τελευταίων ημερών δεν είναι ο επίσημος απολογισμός. Είναι το μέτωπο των κρατουμένων. Σύμφωνα με κυβερνητικές πηγές, στο διάστημα 10/12/2025-20/1/2026 έγιναν 164 απελάσεις αλλοδαπών από κρατητήρια και Κεντρικές Φυλακές.

Σε αυτήν τη γραμμή, η Κυβέρνηση επιδιώκει να δείξει ότι η παραμονή δεν μπορεί να μετατρέπεται σε “τετελεσμένο” μετά την παραβίαση του νόμου. Η απέλαση-επιστροφή παρουσιάζεται ως δεύτερο σκέλος της εξίσωσης: πρώτα η ποινική-διοικητική διαδικασία και αμέσως μετά η απομάκρυνση.

Όμως, εδώ βρίσκεται και το πρώτο μεγάλο “τεστ”: το κράτος

πρέπει να μπορεί να κάνει την απέλαση πράξη, όχι μόνο εξαγγελία. Γιατί η απομάκρυνση κρατουμένων απαιτεί ταυτοποίηση, έγγραφα, συνεργασία με χώρες προέλευσης, διαθέσιμες πτήσεις και διαδικασίες που, αν “οπάσουν” νομικά, το αποτέλεσμα καθυστερεί ή ακυρώνεται.

«Απέλαση για όσους παρανομούν»: Τι σημαίνει στην πράξη η γραμμή Ιωαννίδη

Το δεύτερο στοιχείο είναι πολιτικό - και καθορίζει την ατμόσφαιρα. Ο Υφυπουργός Μετανάστευσης Νικόλας Ιωαννίδης μίλησε δημόσια για την ανάγκη η Δημοκρατία να εφαρμόζει την απέλαση ως απάντηση σε παραβατικότητα αλλοδαπών, εντάσσοντας στο κάδρο και το ζήτημα της αφαίρεσης καθεστώτος προστασίας σε περιπτώσεις που αυτό επιτρέπεται από το πλαίσιο.

Η στόχευση είναι σαφής: να μην υπάρχουν “παραθυράκια” όπου κάποιος που παρανομεί παραμένει προστατευμένος από την επιστροφή λόγω καθεστώτος. Όμως αυτή ακριβώς η στόχευση ανοίγει και το πιο δύσκολο πεδίο: κάθε απόφαση αφαίρεσης καθεστώτος και δρομολόγησης επιστροφής πρέπει να πατά σε διαδικασία, τεκμηρίωση και δικαστική αντοχή. Διαφορετικά, κινδυνεύει να επιστρέψει ως αποτυχία (και ως νομική ή πολιτική έκθεση).

Επιχειρήσεις-σκούπα: 31 συλλήψεις, 7 απελάσεις «με το καλημέρα»

Παράλληλα με τις απελάσεις από φυλακές, οι Αρχές επιχει-

ρούν να κρατήσουν υψηλά και τα ανατακλαστικά “στον δρόμο”. Σε παγκύπρια επιχείρηση στις 18 Ιανουαρίου 2026, καταγράφηκαν 31 συλλήψεις αλλοδαπών για παράνομη παραμονή, με 7 να έχουν ήδη απελαθεί/επαναπατριστεί και τις διαδικασίες να συνεχίζονται για τους υπόλοιπους.

“

164 απελάσεις αλλοδαπών από κρατητήρια/Κεντρικές Φυλακές σε 42 ημέρες (10/12/2025-20/1/2026)

Αυτές οι επιχειρήσεις είναι η “βιρίνα” της στρατηγικής: δείχνουν ότι υπάρχει ροή, ότι υπάρχει μηχανισμός και ότι οι υποθέσεις δεν μένουν μόνο στη σύλληψη. Αλλά και εδώ, το πραγματικό μέτρο δεν είναι ο αριθμός των συλλήψεων. Είναι ο αριθμός των τελικών αναχωρήσεων - και ο χρόνος που απαιτείται για να φτάσει κάθε υπόθεση μέχρι το τέλος.

Το πλαίσιο των «643» και ο διαχωρισμός

Σύμφωνα με την ίδια κυβερνητική ενημέρωση που μεταδόθηκε, στο διάστημα 10/12/2025-20/1/2026 δεν μιλάμε μόνο για 164 απελάσεις κρατουμένων. Το σύνολο των απομακρύνσεων/αναχωρήσεων φτάνει τις 643, αν προστεθούν 450 εθελούσιες

αποχωρήσεις και 29 οικειοθελείς αναχωρήσεις.

Εδώ υπάρχει η βασική διάκριση που αξίζει να αναδειχθεί:

- Απέλαση (αναγκαστική απομάκρυνση) είναι το “βαρύ” εργαλείο και συχνά το πιο δύσκολο επιχειρησιακά.
- Εθελούσια/οικειοθελής αναχώρηση είναι γρηγορότερη, αλλά δεν δείχνει πάντα την ίδια “κραυκή ισχύ” - δείχνει, όμως, αποτελεσματικότητα σε επίπεδο διαχείρισης, κινήτρων και οργάνωσης.

Με άλλα λόγια: οι 643 είναι πολιτικά χρήσιμος αριθμός, αλλά η ουσία κρίνεται στο ποιο κομμάτι είναι αναγκαστικό και ποιο εθελούσιο - και πόσο γρήγορα εκτελείται το καθένα.

Μετά οι συνολικοί αριθμοί: 11.742 επιστροφές το 2025 και πτώση αφίξεων

Αφού “κλειδώσει” το κομμάτι των παραβατών-κρατουμένων, έρχεται η μεγάλη εικόνα: η Αστυνομία ανακοίνωσε ότι μέσα στο 2025 επαναπατρίστηκαν 11.742 άτομα που διέμεναν παράνομα στην Κύπρο μέσω εθελούσιων και αναγκαστικών διαδικασιών, έναντι 10.092 το 2024.

Στην ίδια ενημέρωση αποτυπώνεται και το δεύτερο επιχείρημα της Κυβέρνησης: η πτώση των παράτυπων αφίξεων στις 2.444 το 2025, από 6.109 το 2024 και 17.434 το 2022.

Αυτά τα στοιχεία επιτρέπουν στην Κυβέρνηση να πει: “οι ροές μειώνονται και οι επιστροφές αυξάνονται”. Αλλά το ερώτημα δεν είναι αν οι αριθμοί βελτιώθηκαν. Είναι πώς βελτιώθηκαν - και αν

το μοντέλο είναι βιώσιμο όταν περάσει το επικοινωνιακό κύμα των τελευταίων ημερών.

Γιατί η “απέλαση” δεν είναι κουμπί: Τρία εμπόδια που κρίνουν τα πάντα

1. Ταυτοποίηση & έγγραφα. Αν δεν βγουν ταξιδιωτικά έγγραφα, η αναγκαστική επιστροφή κολλά.
2. Συνεργασία χώρας προέλευσης. Χωρίς συνεργασία, το κράτος μπορεί να έχει απόφαση στα χέρια, αλλά όχι πτήση στον αέρα.
3. Νομική αντοχή αποφάσεων. Ειδικά όταν μπαίνει στο τραπέζι η αφαίρεση καθεστώτος προστασίας, οι διαδικασίες πρέπει να είναι αδιάρτητες, αλλιώς το σύστημα χάνει χρόνο σε προσφυγές και ακυρώσεις.

Το κρίσιμο συμπέρασμα: Η έμφαση μετακινείται στους «παραβάτες» - και αυτό θα κριθεί στην εφαρμογή

Η Κυβέρνηση ποντάρει σε μια αλλαγή τόνου: οι επιστροφές δεν παρουσιάζονται μόνο ως διαχείριση ροών, αλλά και ως εργαλείο δημόσιας τάξης - ειδικά για όσους παρανομούν. Οι 164 απελάσεις από κρατητήρια/Κεντρικές Φυλακές σε 42 ημέρες είναι ο αριθμός που “γράφει” πιο έντονα από κάθε άλλο.

Κι αν οι συνολικές 11.742 επιστροφές του 2025 είναι ο επίσημος πίνακας, το πραγματικό πολιτικό μέτωπο βρίσκεται αλλού: στο κατά πόσον η εξαγγελία για απέλαση των παραβατών θα παράγει σταθερά, μετρήσιμα αποτελέσματα χωρίς να “οπάει” νομικά, χωρίς να κολλά σε έγγραφα και χωρίς να μετατρέπεται σε αιέριμονη διοικητική εκκρεμότητα.

Επικήδειος Γιώργου Βασιλείου και το ευδιάκριτο αποτύπωμά του - διά «Φόρειν Όφεις»

«Ουαί μίν, Γραμματεῖς και Φαρισαῖοι, υποκριταί»

ΦΑΝΟΥΛΑ ΑΡΓΥΡΟΥ,
Ερευνήτρια/
δημοσιογράφος

Στις 16.1.2026 δημοσιεύθηκε το άρθρο «Ο Γιώργος Βασιλείου πέθανε. Η εξιδανίκευση όμως δεν είναι Ιστορία· είναι πολιτική δειλία» (του Παύλου Παύλου, απόφοιτου Πολιτικών Επιστημών, Ψυχολογίας και Κοινωνιολογίας από τη Γερμανία, «Σημερινή», 16.1.2026).

Προς τιμήν του ο κ. Π. Παύλου επέκρινε ως «πολιτική δειλία» τις ασυγκράτητες τοποθετήσεις σχεδόν όλων των κομμάτων «υποθετώντας τη ρητορική της «εθνικής ενότητας» σαν να έφυγε ένας Άγιος και όχι ένας Πρόεδρος με συγκεκριμένες πολιτικές επιλογές και ευδιάκριτο αποτύπωμα... αναπαράγοντας ξανά το γνώριμο μας μοτίβο. Θλίψη χωρίς λογοδοσία, δημόσια μνήμη χωρίς κριτικό απολογισμό...

»Και αυτό είναι το ουσιώδες πρόβλημα. Αν κάθε φορά που ένας πολιτικός φεύγει από τη ζωή, η κοινωνία αποσιωπά την κριτική «από σεβασμό», τότε λανθασμένες στρατηγικές μετατρέπονται σε «παρακαταθήκη» και συνεχίζουν να καθορίζουν την πορεία μας. Η πολιτική κληρονομιά δεν είναι μόνο οι καλές προθέσεις ή τα ευγενικά λόγια. Ακούσαμε από πολλούς τι μέντορας ήταν ο Βασιλείου. Είναι και οι δεσμεύσεις που διαμορφώνουν, για δεκαετίες, το μέλλον ενός τόπου...».

Ο αρθρογράφος πολύ σωστά αναφέρθηκε στις ευθύνες του Γ. Βασιλείου για το εκφραστικό βρετανικό ψήφισμα 649/90, που εισήγαγε τη δικαιοσύνη, διζωνική ομοσπονδία, και εξηγεί τα καταστροφικά του...

<https://simerini.sigmalive.com/article/2026/1/16/o-giorgos-basileiou-pethane-e-exidanikeuse-omos-den-einai-istoria-einai-politike-deilia/>

Το Βρετανικό Εθνικό Αρχείο αποδέσμευσε σωρεία επισήμων εγγράφων που φανέρωσαν τα «ευδιάκριτα αποτυπώματα» της πολιτικής του Γ. Βασιλείου για τον χειρισμό της λύσεως του Κυπριακού (του ανθρώπου που ήθελε λύση χθες, να κάνει την Κύπρο Σιγκαπούρη της Μεσογείου, λύση να εξασφάλιζε και τα τουρκικά συμφέροντα), πώς τον χρησιμοποιούσαν οι Βρετανοί, πώς τον χαρακτήρισαν και τι έλεγε ο

ίδιος... Τα οποία δημοσιεύσαμε στη «Σημερινή» και στην «Ελευθερία» Λονδίνου. Παραθέτω ορισμένα.

Βρετανικές Βάσεις

Αναλαμβάνοντας την Προεδρία στις 28.2.1988, ο Γ. Βασιλείου σε συνάντησή του με την τότε Πρωθυπουργό Μάργκαρετ Θάτσερ στο Λονδίνο, εξέφρασε την έντονη προτεραιότητά του να συναντήσει τον Τούρκο Πρωθυπουργό Τουργκούτ Οζάλ. Πίστευε πως θα έλυσε το Κυπριακό εντός του έτους σπριζόμενος πάνω στους Βρετανούς. Τόνισε στη Μάργκαρετ Θάτσερ ότι ενόσω ο ίδιος θα ήταν Πρόεδρος δεν είχαν τίποτα να σκεφθούν για τις Βρετανικές Βάσεις τους, θα αντιμετώπιζαν το θέμα αυτό μετά τη λύση του Κυπριακού...

Διζωνική

Φάνηκε απ' αρχής ευέλικτος (Μάρτιος 1988, έκθεση Βρετανού Υπ. Αρμιοστή), δεν έδωσε καμία σημασία για το μέγεθος (did not give a damn) των ομοσπονδών εξουσιών... δέχθηκε η εφαρμογή τους να ήταν σταδιακή, θα ίσχυαν κάποιοι κανονισμοί για την εγκατάσταση, για να διασφαλίζεται ότι οι Τούρκοι δεν θα μετατρέπονταν σε μειονότητα στη δική τους ζώνη, όμως δεν θα ήταν έτοιμος να δεχθεί διαχωρισμό σε βαθμό που η νήσος ν' αναμετώπιζε πρόβλημα για ένταξη στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα...

Ευρωπαϊκή ένταξη

Στην Κύπρο, δυστυχώς, καθιέρωσαν τον μ. Γ. Βασιλείου ως τον «πατέρα» της ένταξης. Όμως η αλήθεια διαφωνεί.

«...Η ιδέα για υποβολή αίτησης πλήρους ένταξης είχε διαμορφωθεί

στο ελληνικό Υπουργείο Εξωτερικών στα τέλη της δεκαετίας του '80, με καθοριστική τη συμβολή των Θεόδωρου Πάγκαλου και Γιάννου Κρανιδιώτη.

»Όστόσο, ο τότε Πρόεδρος της Κύπρου, Γιώργος Βασιλείου, ήταν αρχικά πολιτικά δεσμευμένος από το ΑΚΕΛ, το κόμμα της κυπριακής Αριστεράς, με τις ψήφους του οποίου είχε εκλεγεί. Όπως είχε χαρακτηριστικά αναφέρει ο Θεόδωρος Πάγκαλος, «η Λευκωσία δεν ήταν έτοιμη»...».

Άρθρο στον «Πολίτη», Χ. Γεωργιάδη, 4.1.2026

<https://www.politis.com.cy/apopseis/analyseis/978086/kypros-apo-toys-adesmeftoys-kai-tis-kriseis-sto-pidalio-tis-efropaikis-enosis>

«Οι ευρωπαϊκές φωνές άναψαν φωτιές στη Λευκωσία, όλα τα κόμματα πλην του ΑΚΕΛ πίεζαν έντονα τον Βασιλείου για αίτηση ένταξης, τον προειδοποιούσαν για πολιτικό κόστος... δεν τολμούσε, το ΑΚΕΛ τον είχε δεμένο χειροπόδαρο...» («7 Προεδρικά Πορτραίτα», Κώστα Ν. Χατζηκωστή).

Όμως, το ΑΚΕΛ είχε σύμμαχο (ή και αντιστρόφως!). Τον Οκτώβριο του 1988 ο Βασιλείου ζήτησε τη γνώμη της Θάτσερ για αίτηση της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα, γιατί δεν ήθελε να προχωρήσει δίχως την υποστήριξη της Βρετανίας. Η Πρωθυπουργός του είπε πως η αίτηση θα έπρεπε ν' ακολουθήσει τη λύση και όχι πριν...

Οι Βρετανοί πίεζαν συνεχώς, έβρισκαν την πολιτική του ρεαλιστική και περιορισμένη, όμως είχε μεγάλη πίεση εσωτερικώς και έπρεπε να δουλέψουν περισσότερο γ' αποτροπή ένταξης. Ο Βασιλείου έλεγε ότι οι Σπ.

Κυπριανού και Β. Λυσοαρίδης ήδη τον κατηγορούσαν για τη στάση του έναντι των Βάσεων...

Η αίτηση, τελικά, έγινε στις 4 Ιουνίου 1990 με τη βοήθεια της Ελλάδας...

Διζωνικό 649/90

Τα έγγραφα αποκάλυψαν ότι η βιασύνη για το Ψήφισμα 649/90 ήταν γιατί οι κατευθυντήριες γραμμές 1977/79, που δεν ήταν «Συμφωνίες», δεν αναφέρονταν σε ΔΔΟ, δεν δέσμευαν σε τίποτα. Γι' αυτό ο τότε Υπ. Εξωτερικών και Κοινοπολιτείας Douglas Hurd τόνισε ότι η λέξη ΔΙΖΩΝΙΚΗ έπρεπε ν' αναφερόταν στο Ψήφισμα. Για Νομιμότητα (legitimacy) της ΔΔΟ. Η αποδοχή του οποίου από Γ. Βασιλείου οδήγησε στις βρετανικές «Ιδέες Γκάλι», τα Μέτρα Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης, στο Ψήφισμα 750/92 και κατά συνέπεια και συνέχεια στο «Σχέδιο Ανάν/Χάνεϊ»...

Φειζέλ

Ο ειδικός αντιπρόσωπος του ΓΓ του ΟΗΕ Gustav Feissel επιβεβαίωσε ότι ο Γ. Βασιλείου προέβη σε σημαντικές παραχωρήσεις προς τους Τούρκους, «επί της ουσίας ο Γενικός Γραμματέας και ο Γιώργος Βασιλείου είχαν δεχθεί το 99% αν όχι το 100% των τουρκο-κυπριακών απαιτήσεων».

Υπερήφανος ο Βασιλείου για τη διζωνική

Στις 10.7.1990 έγραψε ο Βρετ. Υπ. Αρμιοστής: «Ο Βασιλείου πιστεύει ότι έγινε πρόοδος. Αν όχι για τίποτα άλλο, στον βαθμό που η ελληνοκυπριακή κοινή γνώμη τώρα είναι έτοιμη να δεχθεί μια

ομοσπονδιακή, διζωνική λύση, βασισμένη σε ξεχωριστά κομμάτια εδάφους, ένα να κατοικείται πρωτίστως, αν όχι εξολοκλήρου, από Τουρκοκύπριους και το άλλο από Ελληνοκύπριους. Ο Βασιλείου ποιώνει τον εαυτό του γι' αυτήν την αποδοχή (διζωνικής από τους Ε/κ) επί των πλείστων από τη δική του ηγεσία».

«Vasiliou reckons that progress has been made. If only to the extent that Greek Cypriot public opinion is now ready to accept a federal bizonal solution, i.e. based on separate pieces of territory, one inhabited primarily if not wholly by Turkish Cypriots, one by Greek Cypriots. Vasiliou claims credit for having brought about this acceptance, largely by his own leadership».

«Χρήσιμο Κεφάλαιο» ο Βασιλείου για τους Βρετανούς

Για τον Γιώργο Βασιλείου ο Υπ. Αρμιοστής Humphrey Maud (Ιούνιος 1990) έγραψε ότι αναπροσώπωνε γι' αυτούς ένα πολύτιμο κεφάλαιο (precious asset for us), τόσο με την ανεκτικότητα του για την ανενόχλητη χρήση των Βάσεων τους, όσο και για το ότι ήθελε να βρει λύση εντός της θητείας του.

«Vasiliou has shown himself hugely more imaginative and courageous than his two predecessors as president. He represents a precious asset for us, both in his tolerance of our continued untroubled tenure of the bases and because he means to secure a settlement while he is in office...».

Αποκάλυψη Τάσου Παναγίδη, Υπ. Αρμιοστή στο Λονδίνο (έγγρ. Φ.Ο. 11.6.1990), συζητώντας τις δυσκολίες που αντιμετώπιζε για ο Γ. Βασιλείου με την αποδοχή του 649/90 και την αίτηση ένταξης για την οποία οι Βρετανοί ήταν έντονα αντίθετοι:

«Ο Βασιλείου έχει ουσιαστικά δεχθεί Συνομοσπονδία, π' άλλο αναμένετε από αυτόν;.. Ο Βασιλείου έκανε ό,τι του εισηγηθήκατε... τώρα δεν μπορεί να πάει πιο πέρα...».

(Vasiliou had practically accepted Confederation... What more could be expected from him? ... Vasiliou had always done what you had suggested... But now he can go no further...)

Αυτά για τις... παρακαταθήκες του μ. Γιώργου Βασιλείου από τα Αρχεία του Φόρειν Όφεις.

* Η συνέχεια την επόμενη Κυριακή.

Μνήμη Αρχηγού της ΕΟΚΑ

Οι τιμές Κύπρου - Ελλάδας και της Ακαδημίας Αθηνών στον Στρατηγό Γρίβα Διγενή

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ
ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ

Ο Κυπριακός Ελληνισμός τιμά σήμερα με εθνικό μνημόσυνο εις τον τάφον του, τον μεγαλύτερο ήρωα της σύγχρονης Ελληνικής Ιστορίας, τον Στρατηγό Γεώργιο Γρίβα - Διγενή, τον Αρχηγό της θρυλικής ΕΟΚΑ, με τη συμπλήρωση 52 χρόνων από τη μέρα που πέταξε με τις δόξας τ' αθάνατα φιερά στο Πάνθεο των Ηρώων του Ελληνισμού. Αυτόν που νεαρός ανθυπολοχαγός ανδραγάθησε στη Μικρασιατική Εκστρατεία, αυτόν που ως Επιτελάρχης Μεραρχίας πολέμησε το 1940-41 στα χιονισμένα βουνά της Πίνδου τον Ιταλό επιδρομέα και αργότερα, κατά την κατοχή, τους Γερμανο-Ιταλούς κατακτητές της Ελλάδας, αυτόν που με τα Ελληνόπουλα της ιδιαίτερης πατρίδας του Κύπρου κατεξουτέλιε την τότε πανίσχυρη Βρετανική Αυτοκρατορία.

Ήταν 50 χρόνων ο απόστρατος συνταγματάρχης του Ελληνικού Στρατού, Γεώργιος Γρίβας του Θεόδωρου, όταν άφησε τη ρασιώνη της ήσυχης ζωής και ήρθε στην Κύπρο για να ηγηθεί του ένοπλου απελευθερωτικού αγώνα της ιδιαίτερης πατρίδας του. Ίδρυσε την Εθνική Οργάνωση Κυπρίων Αγωνιστών, τη θρυλική ΕΟΚΑ, και δρασκελίσει τα βουνά του Τροόδου, του Κύκκου και της Μαδαρής, έζησε με τα παλληκάρια την αντίρτικη ζωή, έσπασε μαζί τους ενέδρες, γαλβάνισε το αγωνιστικό τους πνεύμα, τους εμφύσησε την αποφασιστικότητα, το θάρρος, την τόλμη και την πίστη στον δίκαιο αγώνα για τη λευτεριά της Κύπρου μας και την Ένωση με τη Μάνα Ελλάδα.

Ήταν 27 Γενάρη 1974, όταν ο Γέρο Διγενής έφυγε με τον καπμό ότι δεν αξιώθηκε να ζήσει την Ένωση, για την οποία αγωνιζόταν με πάθος μέχρι την τελευταία του πνοή. Το φοβερό μήνυμα του θανάτου του συγκλόνησε όχι μόνο τον Ελληνισμό της Κύπρου, αλλά και αυτόν της Μπτέρας Ελλάδας. Πρώτος ο Μακάριος, μόλις πληροφορήθηκε τον «μισεμό» του Αρχηγού, εξέφρασε με την ακόλουθη δήλωση τη βαθύτατη λύπη του: «Ο θάνατος του Στρατηγού Γρίβα Διγενή συνεκίνησε βαθύτατα τον Κυπριακόν Ελληνισμόν. Ο Στρατηγός προσέφερε πολυτίμους υπηρεσίας εις την Κύπρον και ολόκληρον το Έθνος. Πολλάκις διεφώνησε προς τον Στρατηγόν,

ως προς την μέθοδον και τον χειρισμόν του εθνικού θέματος. Πολύ δε λυπούμαι, διότι από διετίας ευρισκόμην εν συνεχή διαφωνίαν διά πράξεις και ενεργείας εις τας οποίας παρεούρηθ. Ουδόλως, όμως, παραγνωρίζω την τερασίαν προσφοράν του εις τον Απελευθερωτικόν Αγώναν του Κυπριακού Ελληνισμού, η οποία έδωκεν εις

πίες των Ενόπλων Δυνάμεων, της Εθνικής Φρουράς, Οργανώσεων συμπολεμιστών του και πλείστων σωματείων και Οργανώσεων από την Ελλάδα και την Κύπρο.

Τρεις μέρες μετά τον θάνατό του, ημέρα της κηδείας του Αρχηγού της ΕΟΚΑ, η έγκριτη εφημερίδα της Λευκωσίας, «Ελευθερία», στη θέση του πρωτοσέλιδου κύριου

“

Ήταν 27 Γενάρη 1974, όταν ο Γέρο Διγενής έφυγε με τον καπμό ότι δεν αξιώθηκε να ζήσει την Ένωση, για την οποία αγωνιζόταν με πάθος μέχρι την τελευταία του πνοή

αυτόν εξέχουσαν θεσιν εις την Ιστορίαν. Ο Ελληνισμός της Κύπρου θα τιμά πάντοτε την μνήμην του Στρατηγού Γρίβα Διγενή».

Ταυτόχρονα, ο Μακάριος συγκάλεσε συνεδρία του Υπουργικού Συμβουλίου, που αποφάσισε τριήμερο πένθος για τον μεγάλο νεκρό.

Στην κηδεία του Διγενή, στον χώρο του ιστορικού κρησφύγετου του, παρέστησαν εκατοντάδες χιλιάδες λαού. Ανάμεσά τους αντιπροσω-

άρηρου της έγραφε μεταξύ άλλων: «Σήμερα το απόγευμα ο θρυλικός Διγενής θα κατέβει στην τελευταία του κατοικία. Θα φέρει το σπαθί και την επίσημη στολή του Στρατηγού. Το στήθος του θα κοσμούν τα παράσημά του. Για πρώτη φορά θα μπαίνει με τόσο επίσημη στολή στο ταπεινό του κρησφύγετο. Συνήθως κατέβαινε σ' αυτό με τη στολή του αντίρτη. Για πρώτη φορά θα επαναπαύεται στις δάφνες του. Στις δάφνες που έφερε όλη η

Κύπρος, για την οποία τόσο πολύ αγωνίστηκε. Δεν θα 'ναι κανένας μεγαλοπρεπής σκαλιστός τάφος. Θα είναι το μικρό του κρησφύγετο, από το οποίο διπύθνη τον Αγώνα της ΕΟΚΑ για τρία χρόνια. Σ' αυτό το ταπεινό κρησφύγετο χώρεσε ένας κόσμος ολόκληρος. Απ' αυτό ο Γρίβας Διγενής δεν θα εκδίδει πια διαταγές. Θα σκορπά το φως του παραδείγματος και της αυτοθυσίας μέσα στην εθνική μνήμη, μέσα στους ουρανούς των εθνικών συνειδήσεων. Σ' αυτό το κρησφύγετο θ' ανάβει το κερι της ευγνωμοσύνης η εθνική σκέψη...».

Ο διευθυντής της αθηναϊκής εφημερίδας «Ακρόπολις», Χρ. Φιλίππιδης, σε άρθρο του, λίγες μέρες μετά τον θάνατο του Διγενή, έγραψε: «Αν, μετά τους αγωνιστές του '21, που πολέμησαν χωρίς ελπίδα, μετά τους απερισκεπτικούς Παύλους Μελάδες, μετά τους Αιτούς της Πίνδου, δεν μέτρησαν ποτέ τους εχθρούς, η θα γινόταν, αν έμενε η Ελλάδα χωρίς Ροβεσπιέρους των υπέρ πάντων αγώνων;

»Ο Γρίβας είχε ανακηρυχθεί από τη Βουλή των Ελλήνων Άγιος της Πατρίδας. Είχε τιμηθεί όσο κανένας άλλος σύγχρονος Έλληνας, μετά τη λήξη του Αγώνα της ΕΟΚΑ. Δεν επανεπαύθη όμως στις δάφνες του, σπύι του, να απολαμβάνει τη δόξα και τη ζεστασιά των γηραιών του. Διάβηκε, όταν νόμιζε, δίκαια ή άδικα, πως η ώρα τον καλούσε στα κρύα λημέρια, γερμένος άρρωστος στο σώμα. Αλλά με ακράδαντη πίστη τη φανατική κατάφαση στην ιδέα του Έθνους. Διάβηκε με ορθή αλύγιση ψυχή... Ο Γρίβας Διγενής, ο σύγχρονος Ακρίτας του Γένους, ο άνθρωπος που ενσάρκωσε το πνεύμα των απελευθερωτικών κινημάτων, σ' ολόκληρη τη Μεσόγειο, σαν λάμψη ρομαντική, αν θέλετε, αλλά γνήσια εθνική, δεν πιτήθηκε ποτέ, παραμερίστηκε από τον Χάροντα...».

Ο Διγενής είχε το μεγάλο πρόνομο να τιμηθεί, ενόσω ακόμα ζούσε, όσο κανένας άλλος Έλληνας. Από τους ύψιστους θεσμούς τόσο της Μπτέρας Πατρίδας Ελλάδας, όσο και της ιδιαίτερης πατρίδας του Κύπρου. Ακόμη και από τον πιο σεβασμό θεσμό σύμπαντος του Ελληνισμού, την Ακαδημία Αθηνών, τον Ναό της Επιστήμης, του Λόγου και της Τέχνης. Όλοι οι κορυφαίοι του 20ού αιώνα, οι επώνυμοι, αντίπαλοι, εχθροί και φίλοι, οι Έλληνες, του απένειμαν λόγους θαυμασμού, σεβασμού, τιμής και ευγνωμοσύνης.

Στις 31 Γενάρη, τέσσερεις μέρες μετά τον θάνατό του, η Βουλή των Αντιπροσώπων σε ψήφισμά της, «Μνημονεύουσα τας εξαιρετούς υπηρεσίας, τας οποίας ο εκλιπών εθνικός ήρωας προσέφερε διά την απελευθέρωσιν της ιδιαίτερας αυτού πατρίδας Κύπρου, ανακηρύ-

σει τον εκλιπόντα ήρωα Στρατηγόν Γεώργιον Γρίβαν - Διγενήν άξιον τέκνον της ιδιαίτερας αυτού πατρίδος Κύπρου».

Στις 14 Φλεβάρη 1959 η Ακαδημία Αθηνών τίμησε τον Διγενή με το ακόλουθο ψήφισμα σε πανηγυρική εκδήλωσή της: «Τύχη αγαθή έδοξε την Ακαδημία Αθηνών Γεώργιον Γρίβαν-Διγενήν και τους συν αυτώ ηρωϊκώς αγωνισαμένους Κυπρίους, τω χρυσώ της Ακαδημίας παρασήμω τιμήσαι, ότι των εθνικών παραδόσεων στερρώς εχόμενοι, κρατεροίς αγώσι την Κύπρον ανεξάρτητον πολιτείαν κατέστησαν, ανειπίεν δε τας τιμάς εν τη μνήνός Μαρτίου πανηγύρει, έτους εννάτου και πεντηκοστού εννεακοσιοστού και χιλιοστού».

Όταν ο Πρόεδρος της Ακαδημίας Αθηνών Σπύρος Μελάς απένειμε το Χρυσούν Μετάλλιον στον Διγενή, του έπλεξε ένα ιστορικό δοξασιτικό εγκώμιο, στο οποίο αναφέρονταν και τα εξής: «Στρατηγέ Γεώργιε Γρίβα Διγενή, το όνομά σας θα μείνει αθάνατον εις την Ιστορίαν της Ελληνικής Φυλής. Εις το όνομα του μεσαιωνικού ήρωα Διγενή, τον οποίον ευστόχως εδανείσθητε διά να καλύψετε το ιδικόν σας, προσθέσατε νέαν άφθιτον αίγλην. Η εποποιία που εγράψατε με τους νεαρούς συντρόφους σας, που επιλασουργήσατε, υπερέβη κατά πολύ το έπος των Βυζαντινών ακριτών... Οι ελεύθεροι λαοί όλου του κόσμου σάς χαιρετίζουν με μυριόστομον ταχήν, ως πρωτοπόρον μιας ανθρωπότητας που θα λιώνη τας αλύσοις της εις τας φλόγας της Δικαιοσύνης...».

Κατά τη διάρκεια συνεδρίας της Ακαδημίας Αθηνών προς τιμήν του Διγενή, στις 14 Φλεβάρη 1974, ο αντιπρόεδρος του ιδρύματος, Παναγιώτης Σέπος, εκφωνώντας τον προσήκοντα λόγο, έπλεξε εγκώμιο ανάλογο με τον ύμνο που είχε πλέξει ο Σπύρος Μελάς το 1959. Μεταξύ άλλων είπε: «Απευθύνοντες σήμερα τον ύστατον χαιρετισμόν προς τον απεθόνοντα Στρατηγόν Γεώργιον Γρίβαν, απευθύνομεν ευλαβή χαιρετισμόν προς τον ιδανικόν, τον ανυπέβλητον Έλληνα πολεμιστήν. Ιθύνων νους και οδηγητής του αγώνα της ΕΟΚΑ, απέδειξεν ο Διγενής κατά τα σκληρά χρόνια του αδυσώπητου αυτού αγώνος όλα τα εκπληκτικά προσόντα του, την στρατιωτική του ευστροφίαν, την οργανωτική του ιδιοφυΐαν, την επιτελικήν αλλά και εκτελεστικήν του δύναμιν και επιβολήν. Κατέστη κατά τα χρόνια αυτά θρύλος. Και το όνομά του απέβη σύμβολον του αγωνιζόμενου λαού, πηγή παρηγορίας εις στιγμάς δυσχερείς και έκφρασις της πεποιθήσεως ότι ο αγών θα ήγητο εις ευτυχές τέρμα...».

*Την επόμενη Κυριακή: Δοξασικά εγκώμια για τον Διγενή.

Ένας στους τέσσερεις μαθητές πέφτει θύμα σχολικού εκφοβισμού

Παιδιά στο φάσμα του αυτισμού και μαθητές με μαθησιακές ή γλωσσικές δυσκολίες εμφανίζουν αυξημένο κίνδυνο στοχοποίησης

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΝΕΟΦΥΤΟΥ

Τα περιστατικά σχολικού εκφοβισμού και βίας, που είδαν πρόσφατα το φως της δημοσιότητας, επαναφέρουν με ένταση τη συζήτηση γύρω από τη δυναμική του φαινομένου στη σχολική κοινότητα και τους μηχανισμούς προστασίας των παιδιών. Από τη Λάρνακα μέχρι την Πάφο, γονείς, εκπαιδευτικοί και θεσμικοί φορείς βρίσκονται αντιμέτωποι με μια πραγματικότητα που, αν και γνωστή εδώ και χρόνια, αποκτά πλέον νέα χαρακτηριστικά, νέες μορφές έκφρασης και αυξημένες απαιτήσεις στη διαχείρισή της. Το ζήτημα δεν είναι μεμονωμένο, ούτε αποκλειστικά σχολικό· αγγίζει τα όρια της ψυχοκοινωνικής ανάπτυξης, της συμπερίληψης και της εμπιστοσύνης των οικογενειών προς το εκπαιδευτικό σύστημα.

Η καταγγελία μητέρας παιδιού στο φάσμα του αυτισμού στη Λάρνακα, για επαναλαμβανόμενα περιστατικά λεκτικού και σωματικού εκφοβισμού εντός σχολικής μονάδας, άνοιξε ξανά τη συζήτηση γύρω από την ευαλωτότητα ορισμένων μαθητών και τις προκλήσεις που συναντούν σε καθημερινό επίπεδο. Παράλληλα, στην Πάφο, καταγγελία για ξυλοδαρμό μαθητή πρώτης δημοτικού από εκπαιδευτικό

προκάλεσε έντονες αντιδράσεις, με οργανωμένα σύνολα γονέων να ζητούν πλήρη διερεύνηση, διαφάνεια και αποτροπή ενδεχόμενης συγκαλύψης. Τα δύο περιστατικά, αν και διαφορετικά ως προς τη φύση τους, συγκλίνουν σε ένα κοινό σημείο, την ανάγκη ενός λειτουργικού συστήματος πρόληψης και έγκαιρης παρέμβασης, ικανού να διαφυλάξει το δικαίωμα των παιδιών στην ασφάλεια και την ψυχοσυναισθηματική τους ακεραιότητα.

Την ίδια ώρα, εκπαιδευτικοί, διευθύνσεις σχολείων και υπηρεσίες του κράτους καλούνται να διαχειριστούν ένα φαινόμενο που αποτελεί πλέον σύνθετο παιδαγωγικό, κοινωνικό και θεσμικό ζήτημα. Ο εκφοβισμός δεν περιορίζεται στον προαύλιο χώρο, ούτε στα παραδοσιακά στερεότυπα θύτη και θύματος· επεκτείνεται ψηφιακά, εμφανίζεται σε έμμεσες ή παθητικές μορφές και συχνά αγγίζει παιδιά που για διαφορετικούς λόγους είναι περισσότερο εκτεθειμένα.

Για όλα τα πιο πάνω, ο Δρ Χρυσόστομος Λαζάρου, μέλος της Υπηρεσίας Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας του Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας, μίλησε στη «Σημερινή» για τη σημερινή

“

«Η επαναλαμβανόμενη έκθεση σε εκφοβισμό μπορεί να οδηγήσει σε άγχος, κατάθλιψη, σχολική άρνηση και συμπτώματα μετατραυματικού στρες»

εικόνα των περιστατικών σχολικού εκφοβισμού και βίας, τους παράγοντες ευαλωτότητας συγκεκριμένων ομάδων μαθητών, τις διαδικασίες παρέμβασης και τα εργαλεία υποστήριξης που διαθέτει το δημόσιο σχολείο, καθώς και τις προϋποθέσεις για μια πιο αποτελεσματική και μακροπρόθεσμη αντιμετώπιση του φαινομένου.

Βάσει των δηλώσεων του Δρος Χρυσόστομου Λαζάρου, ο σχολικός εκφοβισμός και η βία στα σχολεία εξακολουθούν να αποτελούν σύνθετα και διαχρονικά φαινόμενα, τα οποία, ωστόσο, μεταβάλλονται ως προς την έκφραση και τη μορφή τους. Όπως επισημαίνει, την τελευταία περίοδο καταγράφεται διαφοροποίηση στα περιστατικά, με αύξηση των έμμεσων μορφών εκφοβισμού, ιδιαίτερα του διαδικτυακού, καθώς και μεγαλύτερη πολυπλοκότητα στις περιπτώσεις που φτάνουν προς διαχείριση από τις αρμόδιες υπηρεσίες.

Σύμφωνα με πρόσφατα ερευνητικά δεδομένα που εντάσσονται στην Εθνική Στρατηγική για την Πρόληψη και Διαχείριση της Βίας στο Σχολείο, ένας στους τέσσερεις μαθητές ή μαθήτριες δηλώνει πως έχει υπάρξει θύμα εκφοβισμού τόσο εντός του σχολικού περιβάλλοντος

όσο και μέσω διαδικτύου. Ο Δρ Λαζάρου υπογραμμίζει ότι, μέσα από την έρευνα και τις παρεμβάσεις που υλοποιούνται στα σχολεία, ενισχύεται σταδιακά η ευαισθητοποίηση της μαθητικής κοινότητας, γεγονός που οδηγεί και σε αύξηση των αναφορών περιστατικών. Διευκρινίζει, ωστόσο, πως αυτή η αύξηση δεν μεταφράζεται και ανάγκη σε ποσοπική διόγκωση του φαινομένου, αλλά ενδέχεται να αντικατοπτρίζει την ενισχυμένη προθυμία μαθητών και εκπαιδευτικών να αναγνωρίζουν και να καταγγέλλουν τέτοιες συμπεριφορές.

Ευάλωτες ομάδες μαθητών και στοχοποίηση

Σε σχέση με τους παράγοντες ευαλωτότητας, ο Δρ Λαζάρου αναφέρει ότι ορισμένες κατηγορίες μαθητών εμφανίζουν αυξημένο κίνδυνο να βρεθούν στο επίκεντρο περιστατικών εκφοβισμού είτε ως θύματα είτε ως εύκολοι στόχοι. Μειάζυ αυτών συγκαταλέγονται παιδιά που βρίσκονται στο φάσμα του αυτισμού, τα οποία μπορεί να δυσκολεύονται στην κοινωνική επικοινωνία, στη ρύθμιση των συναισθημάτων τους ή να γίνονται αντιληπτά ως «διαφορετικά» από το σύνολο της τάξης.

Αντίστοιχες δυσκολίες μπορούν να παρουσιαστούν και σε μαθητές με μαθησιακές ελλείψεις ή γλωσσικές δυσκολίες, οι οποίοι συχνά έχουν χαμηλότερη αυτοε-

κτίμηση ή ανεπαρκή κοινωνική υποστήριξη. Όπως υπογραμμίζει, τα χαρακτηριστικά αυτά μπορούν να λειτουργήσουν ως παράγοντες στοχοποίησης, ενισχύοντας τον κίνδυνο εκδήλωσης συμπεριφορών εκφοβισμού εις βάρος τους.

Πρωτόκολλα παρέμβασης και κρατικός συντονισμός

Σε ό,τι αφορά τις διαδικασίες ενεργοποίησης και συντονισμού, ο Δρ Λαζάρου εξηγεί ότι η Υπηρεσία Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας παρεμβαίνει κατόπιν επίσημης παραπομπής από τη σχολική μονάδα, ακολουθώντας το προβλεπόμενο πρωτόκολλο. Αρχικά πραγματοποιείται συγκέντρωση πληροφοριών από το σχολείο και τους γονείς, ενώ εφόσον κριθεί αναγκαίο, ζητούνται στοιχεία και από τους εμπλεκόμενους μαθητές.

Την ίδια ώρα, σημειώνει, η Υπηρεσία λειτουργεί συντονιστικά σε συνεργασία με τη διεύθυνση της σχολικής μονάδας και, όπου απαιτείται, με τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας ή άλλες αρμόδιες κρατικές υπηρεσίες. Στόχος της διαδικασίας είναι η άμεση διαχείριση του περιστατικού και η διασφάλιση της προστασίας του παιδιού.

Ψυχολογικό αποτύπωμα του επαναλαμβανόμενου εκφοβισμού

Σε σχέση με την ψυχολογική επίπτωση, ο Δρ Λαζάρου επισημαίνει ότι η επαναλαμβανόμενη έκθεση ενός παιδιού σε εκφοβισμό ή κακομεταχείριση δύναται να προκαλέσει σημαντικές και πολύπλευρες συνέπειες στην ψυχική του υγεία. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνονται αυξημένα επίπεδα άγχους, καταθλιπτική συνδρομή, χαμηλή αυτοεκτίμηση, άρνηση φοίτησης, κοινωνική απόσυρση, ψυχοσωματικές εκδηλώσεις, καθώς και αισθητή πτώση στη μαθησιακή επίδοση.

Όπως αναφέρει, σε ορισμένες περιπτώσεις μπορεί να εμφανιστούν συμπτώματα μετατραυματικού στρες, τα οποία επηρεάζουν αρνητικά τη συνολική ψυχοκοινωνική ανάπτυξη του παιδιού, δημιουργώντας ένα περιβάλλον

έντονου ψυχικού φορτίου, που καθιστά πιο δύσκολη την καθημερινή λειτουργικότητα και την προσαρμογή του στο σχολικό και κοινωνικό πλαίσιο.

Ασφάλεια και προστασία κατά τη διερεύνηση περιστατικών

Αναφορικά με τη διασφάλιση της προστασίας του παιδιού κατά τη διερεύνηση περιστατικών, ο Δρ Λαζάρου τονίζει ότι πρωταρχικός στόχος είναι η άμεση ασφάλεια και η ψυχολογική θωράκιση του ανήλικου εμπλεκόμενου. Σε αυτό το πλαίσιο, ενεργοποιούνται παιδαγωγικά και διοικητικά μέτρα στο επίπεδο της σχολικής μονάδας, βάσει του υφιστάμενου Πρωτοκόλλου Διαχείρισης Περιστατικών.

Τα μέτρα αυτά μπορεί να περιλαμβάνουν διερεύνηση σε προστατευμένο και ασφαλές περιβάλλον, αυξημένη εποπτεία των εμπλεκόμενων μαθητών, παιδαγωγικούς χειρισμούς, καθώς και διαχωρισμό των εμπλεκόμενων πλευρών μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας. Όπως προσθέτει, σε όλη τη διάρκεια της διερεύνησης τηρείται αυστηρά η εμπιστευτικότητα, στοιχείο κρίσιμο τόσο για την προστασία των δικαιωμάτων του παιδιού όσο και για την ορθή αποτίμηση των δεδομένων.

Ο ρόλος σχολείου, γονέων και υποστηρικτικών υπηρεσιών

Παράλληλα με τα πιο πάνω, ο Δρ Λαζάρου σημειώνει ότι η Υπηρεσία Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας λειτουργεί υποστηρικτικά προς τις σχολικές μονάδες, διατηρώντας στενή συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς και τις διευθύνσεις. Η συνεργασία αυτή περιλαμβάνει συμβουλευτική καθοδήγηση, εισιγήσεις για παιδαγωγικούς χειρισμούς και υποστήριξη κατά τη διαχείριση περιστατικών εκφοβισμού ή άλλων σοβαρών συμπεριφορικών προκλήσεων.

Την ίδια ώρα, η ΥΕΨ μπορεί να αναλάβει τη διοργάνωση βιωματικών εργαστηρίων για τους μαθητές, καθώς και διαλέξεων ή

“

«Απαιτείται ολιστική προσέγγιση με έμφαση στην πρόληψη και ενίσχυση των δομών ψυχολογικής υποστήριξης στα σχολεία»

επιμορφωτικών δράσεων για εκπαιδευτικούς και γονείς, ενισχύοντας τη γνώση και την ευαισθητοποίηση πάνω στο συγκεκριμένο πεδίο. Όπως υπογραμμίζει, μαθητές και γονείς έχουν τη δυνατότητα να αποταθούν απευθείας στην Υπηρεσία για αξιολόγηση και παροχή συμβουλευτικής υποστήριξης, ανάλογα με τις ανάγκες που ανακύπτουν.

Εξειδικευμένη υποστήριξη παιδιών με τραυματική εμπειρία

Σε σχέση με τα πρωτόκολλα και τα διαθέσιμα εργαλεία υποστήριξης παιδιών που έχουν βιώσει τραυματική εμπειρία, ο Δρ Λαζάρου εξηγεί ότι οι παρεμβάσεις διαφοροποιούνται ανάλογα με τη σοβαρότητα του εκάστοτε περιστατικού. Στο πλαίσιο αυτό μπορεί να ενεργοποιηθεί ψυχολογική υποστήριξη, συμβουλευτική καθοδήγηση, καθώς και εξειδικευμένα προγράμματα ανάπτυξης κοινωνικών δεξιοτήτων, με στόχο τη σταδιακή επαναφορά της λειτουργικότητας και της ψυχικής ισορροπίας του παιδιού.

Όπως αναφέρει, όταν η περίπτωση το απαιτεί, πραγματοποιούνται παραπομπές σε άλλες ειδικές υπηρεσίες, ώστε να διασφαλιστεί η ολοκληρωμένη κάλυψη των αναγκών του ανήλικου. Η προσέγγιση παραμένει ολιστική και εξατομικευμένη, λαμβάνοντας υπόψη το ψυχοκοινωνικό πλαίσιο, τις οικογενειακές παραμέτρους και τα χαρακτηριστικά της σχολικής πραγματικότητας.

Επιμόρφωση εκπαιδευτικών και πρόληψη

Όσον αφορά τον παράγοντα της επιμόρφωσης, ο Δρ Λαζάρου υπογραμμίζει ότι η κατάλληλη εκπαίδευση των εκπαιδευτικών αποτελεί κρίσιμο στοιχείο τόσο για την έγκαιρη αναγνώριση όσο και για την αποτελεσματική διαχείριση περιστατικών εκφοβισμού και βίας στο σχολείο. Η στοχευμένη επιμόρφωση, όπως σημειώνει, λειτουργεί προληπτικά, ενισχύοντας την ικανότητα των εκπαιδευτικών να εντοπίζουν πρώιμα σημάδια δυσλειτουργικών συμπεριφορών,

να κατανοούν τους παράγοντες που τις τροφοδοτούν και να παρεμβαίνουν σε κατάλληλο χρόνο.

Παράλληλα, οι επιμορφωμένοι εκπαιδευτικοί συμβάλλουν καθοριστικά στη διαμόρφωση θετικού σχολικού κλίματος, ενθαρρύνοντας τη συνεργασία, τον σεβασμό και την ασφάλεια εντός της τάξης. Η ενίσχυση των επαγγελματικών τους δεξιοτήτων στο συγκεκριμένο πεδίο, καταλήγει ο Δρ Λαζάρου, καθιστά δυνατή την πιο συνεκτική και συστηματική διαχείριση τέτοιων περιστατικών, προς όφελος της σχολικής κοινότητας και ιδίως των παιδιών που επηρεάζονται.

Μακροπρόθεσμες βελτιωτικές κινήσεις και κουλτούρα πρόληψης

Σε βάθος χρόνου, ο Δρ Λαζάρου θεωρεί ότι απαιτούνται στοχευμένες και συντονισμένες βελτιωτικές κινήσεις, με στόχο τη θωράκιση του σχολικού περιβάλλοντος και την ενίσχυση της πρόληψης απέναντι στον εκφοβισμό και τη βία. Στην κατεύθυνση αυτή, προκρίνεται η υιοθέτηση ολιστικής προσέγγισης, με μεγαλύτερη επένδυση σε προληπτικά προγράμματα ιδιαίτερα για τις μικρότερες ηλικιακές ομάδες, όπως το νηπιαγωγείο, όπου διαμορφώνονται κρίσιμες κοινωνικές και συναισθηματικές δεξιότητες.

Παράλληλα, τονίζει τη σημασία της συστηματικής και διαρκούς επιμόρφωσης του διδακτικού προσωπικού, των διευθύνσεων των σχολείων και των γονέων/κηδεμόνων, καθώς και την ανάγκη ενδυνάμωσης των δομών ψυχολογικής υποστήριξης εντός της εκπαίδευσης. Ιδιαίτερη βαρύτητα αποδίδεται στην καλλιέργεια κουλτούρας σεβασμού των δικαιωμάτων του άλλου και στην ενίσχυση του αισθήματος του «ανήκειν» στη σχολική κοινότητα.

Όπως επισημαίνει, πυλώνας αυτής της προσπάθειας παραμένει η συνεχής συνεργασία μεταξύ σχολείου, οικογένειας και υποστηρικτικών υπηρεσιών, η οποία λειτουργεί καταλυτικά τόσο για την προστασία των μαθητών όσο και για την ολοκληρωμένη ψυχοσυναισθηματική τους ανάπτυξη.

Όταν το εμπόδιο δεν είναι το σώμα, αλλά η κοινωνία

Συγκινεί η «διψά για ζωή» της Νίκης Παπαπέτρου, σε μια εξομολόγηση από καρδιάς

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΕΤΡΙΔΗΣ

Η ζωή είναι για όλους. Δεν ενδιαφέρεται για το ποιος είσαι, πώς είσαι ή πόσα έχεις. Δεν σε κρίνει, ούτε σε περιορίζει, απλώς σε περιλαμβάνει. Δεν σε ορίζει, σου δίνεται.

Η Νίκη Παπαπέτρου είναι 28 χρονών και ζει με Εγκεφαλική Παράλυση- Σπαστική Τετραπληγία, εκ γενετής. Η αναπηρία αυτή υπήρξε ανέκαθεν η πραγματικότητά της, γι' αυτό και δεν την βίωσε ποτέ ως κάτι «δυσάρεστο». Είναι η ζωή της, η υπόστασή της. Η άσβεστη φλόγα μέσα της, σε συνδυασμό με τη στήριξη της οικογένειας και των ανθρώπων της, μετέτρεψαν τη γενετική της πάθηση σε δίψα για ζωή. Μια δίψα που δεν της στέρπησε εμπειρίες, γνώσεις και σιγμές.

Υπήρξαν, βέβαια, περίοδοι, ιδίως σε μικρότερη ηλικία, κατά τις οποίες η ψυχολογική επίδραση της έλλειψης πλήρους ελέγχου του σώματός της ήταν έντονη, ένα συναίσθημα που κατά καιρούς επιστρέφει και στο παρόν. Ωστόσο, επέλεξε να δει τη θετική πλευρά και να πορευτεί στο ταξίδι της αποδοχής της αναπηρίας της, δίνοντας μαθήματα ζωής.

Με τη συνεχή υποστήριξη των οικείων της, ειδικών και φροντιστών, συνειδητοποίησε πως «το ένα δεν αναιρεί το άλλο». Η Νίκη βρίσκει τρόπους να ενδυναμώνει το σώμα της, να φροντίζει τον εαυτό της και να διεκδικεί τα όνειρά της.

Σήμερα, η Νίκη είναι Συμβουλευτική Ψυχολόγος, έχοντας ολοκληρώσει τις προπτυχιακές σπουδές Ψυχολογίας στο Πανεπιστήμιο Κύπρου και τις μεταπτυχιακές σπουδές στη Συμβουλευτική Ψυχολογία στο Πανεπιστήμιο Λευκωσίας.

Σε μια ενδιαφέρουσα συνέντευξη στη «Σ», η κ. Παπαπέτρου αναδεικνύει τη σημασία της πίστης στον εαυτό μας, της ανθεκτικότητας στα εμπόδια της κοινωνίας και της υποστήριξης των φίλων. «Κανείς, μα κανείς ποτέ δεν τα κατάφερε μόνος του. Αν θέλεις να πάεις μακριά στη ζωή, τότε πήγαινε με φίλους», μου είπε χαρακτηριστικά.

Νίκη, για να γίνει σαφές στους αναγνώστες, μπορείς να

μας εξηγήσεις τι είναι η εγκεφαλική παράλυση - σπαστική τετραπληγία;

Η εγκεφαλική παράλυση είναι μια κατάσταση που επηρεάζει την κίνηση και τον έλεγχο του σώμα-

των κοινωνία, τα άτομα μπορούν να βελτιώσουν την καθημερινότητά τους και να ζήσουν μια ενεργό ζωή. Στη δική μου περίπτωση επηρεάζει την κινητικότητα τόσο των άνω όσο και των κάτω άκρων.

“

«Αν θέλεις να πάεις μακριά στη ζωή, τότε πήγαινε με φίλους»

τος. Προκαλείται από βλάβη στον εγκέφαλο, η οποία συμβαίνει συνήθως πριν, κατά τη διάρκεια ή λίγο μετά τη γέννηση.

Τα άτομα με εγκεφαλική παράλυση μπορεί ν' αντιμετωπίζουν δυσκολίες στο περπάτημα, στη χρήση των χεριών ή στη στάση του σώματος. Κάθε άνθρωπος είναι διαφορετικός και τα συμπτώματα δεν είναι ίδια για όλους.

Η εγκεφαλική παράλυση δεν μεταδίδεται και δεν επιδεινώνεται με τον χρόνο. Με σωστή υποστήριξη, θεραπείες και αποδοχή από

Λόγω της πάθησης, ένιωσες ποτέ ότι έπρεπε ν' αποδείξεις κάτι, ιδιαίτερα στα παιδικά σου χρόνια; Ποιες δυσκολίες συνάντησες στο εκπαιδευτικό σύστημα και πώς τις αντιμετώπισες;

Στις αρχές της δεκαετίας του 2000, το εκπαιδευτικό σύστημα στην Κύπρο δεν ήταν ακόμη πλήρως έτοιμο να υποδεχθεί ουσιαστικά άτομα με αναπηρία. Δεν υπήρχαν βασικές υποδομές, όπως ράμπες ή προσβάσιμοι χώροι, ενώ και οι εκπαιδευτικοί δεν ήταν πάντα

βέβαιοι πώς να με στηρίξουν. Ήταν κάτι καινούριο τόσο για εκείνους όσο και για μένα: πώς μπορώ να μάθω, με ποιον τρόπο, αν χρειάζομαι ειδικό εξοπλισμό.

Παρόλα αυτά, υπήρχε διάθεση για διάλογο και ν' ακουστούν οι ανάγκες μου. Η στήριξη που χρειαζόμουν αφορούσε κυρίως συνοδεία στο σχολικό περιβάλλον, βοήθεια για λήψη σημειώσεων μέσα στην τάξη και κάλυψη βασικών αναγκών αυτοεξυπηρέτησης όπου χρειαζόταν. Με προσωπική προσπάθεια και τη στήριξη του οικογενειακού μου περιβάλλοντος, κατάφερα όχι μόνο ν' ανταποκριθώ στις απαιτήσεις του εκπαιδευτικού συστήματος, αλλά και να εξελιχθώ μέσα σε αυτό.

Στα πρώτα μου σχολικά χρόνια ένιωθα ότι έπρεπε ν' αποδείξω πως μπορώ, περισσότερο από τους άλλους, για να «καλύψω» την κινητική μου αναπηρία. Υπήρχε υπερπροσπάθεια τόσο στο ακαδημαϊκό όσο και στο κοινωνικό κομμάτι. Μεγάλωνοντας, μέσα από ψυχοθεραπεία και ενδοσκόπηση, έμαθα να βλέπω διαφορετικά αυτήν την ανάγκη: να εξελισσομαι, να μαθαίνω και

ν' αναγνωρίζω τόσο τις ικανότητες όσο και τα όριά μου, φροντίζοντας τον εαυτό μου σωματικά και συναισθηματικά, όχι για ν' αποδείξω κάτι στους άλλους, αλλά για να γίνω μια πιο «ισορροπημένη» εκδοχή του εαυτού μου, που αποδέχεται κάθε πτυχή της.

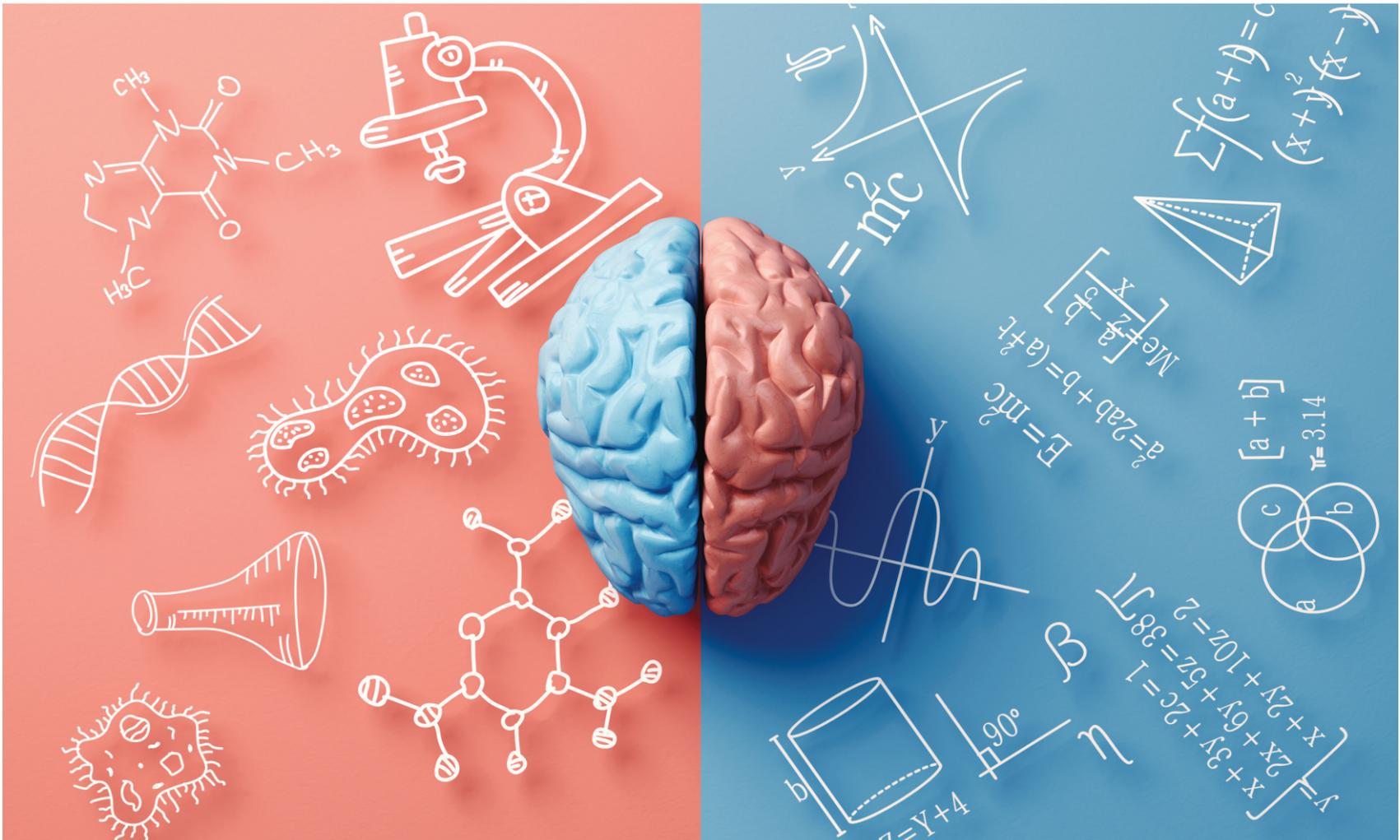
Μέσα από το ίδιο πρίσμα, ποιο ήταν το μεγαλύτερο εμπόδιο που χρειάστηκε να ξεπεράσεις - σωματικό ή κοινωνικό;

Το μεγαλύτερο εμπόδιο για μένα ήταν κοινωνικό. Στα πρώτα σχολικά χρόνια ήταν δύσκολο να δημιουργήσω και να διατηρήσω φιλικές σχέσεις. Η ανάγκη για κοινωνικοποίηση άρχισε να καλύπτεται περισσότερο από το γυμνάσιο και μετά, καθώς κατανοούσα καλύτερα την αναπηρία μου και δεν την άφηνα να με ορίζει. Έμαθα ότι οι σχέσεις δεν εξαρτώνται μόνο από εμένα: απαιτούν διάθεση και εμπλοκή και από την άλλη πλευρά, και ο καθένας κουβαλά τα δικά του βιώματα. Με τον καιρό, κατάφερα να δημιουργήσω και να διατηρήσω σχέσεις που βασίζονται σε αμοιβαιότητα, ειλικρίνεια, κατανόηση, εμπιστοσύνη και αλληλοβοήθεια - σχέσεις που διατηρούνται μέχρι σήμερα.

Πώς θα περιέγραφες τη στάση της κοινωνίας απέναντι στα άτομα με αναπηρία σήμερα; Τι θα άλλαζες άμεσα;

Σήμερα η κοινωνία είναι πιο δεκτική και ενημερωμένη σε σχέση με το παρελθόν, και υπάρχει μεγαλύτερη διάθεση να συμπεριλάβει τα άτομα με αναπηρία. Παρά τα βήματα προόδου, όμως, η συμπεριληψη συχνά παραμένει θεωρητική. Για παράδειγμα, πολλοί δημόσιοι χώροι δεν είναι πλήρως προσβάσιμοι, και σε κοινωνικές δραστηριότητες ή εκδηλώσεις η αποδοχή μπορεί να είναι επιφανειακή. Η ουσιαστική αλλαγή απαιτεί συνεχή ενημέρωση, διάλογο και προσαρμογή της κοινωνίας, ώστε η αποδοχή να μην είναι μόνο θεωρητική, αλλά να γίνεται πραγματικότητα στην καθημερινή ζωή, στην εκπαίδευση, στην εργασία και στις προσωπικές σχέσεις.

Αν είχα τη δυνατότητα, θα ήθελα η κοινωνία να δίνει μεγαλύτερη προσοχή στην ουσιαστική αλληλεπίδραση ανάμεσα στους ανθρώπους. Η ουσιαστική συμπεριληψη δεν ξεκινά μόνο από τους άλλους, ξεκινά πρώτα από την αποδοχή του εαυτού και της ίδιας της αναπηρίας. Όταν τα άτομα με αναπηρία αναγνωρίζουν τις δυνατότητές τους και τα όριά τους, μπορούν να συμμετέχουν ισότιμα στη ζωή της κοινωνίας, να διεκδικούν τα

δικαιώματά τους στην εργασία, την εκπαίδευση, τη σωματική υγεία, την ψυχική υγεία και τον πολιτισμό, και να συμβάλλουν στην κατάρτιση στερεοτύπων και προκαταλήψεων. Η συμπερίληψη είναι αμφίδρομη: αφορά τόσο την αυτογνωσία όσο και τη διάθεση των άλλων να δουν, να κατανοήσουν και να σεβαστούν την πραγματική αξία κάθε ανθρώπου.

Πόσο σημαντική είναι η υποστήριξη από το οικογενειακό ή κοινωνικό περιβάλλον;

Η υποστήριξη της οικογένειας και του ευρύτερου κοινωνικού περιβάλλοντος υπήρξε και συνεχίζει να είναι καθοριστική. Μέσα από τις σχέσεις μας θεραπευόμαστε και η στήριξη τους με βοήθησε στις προκλήσεις που σχετιζόνταν με την αναπηρία μου, τόσο στο εκπαιδευτικό όσο και στο κοινωνικό πλαίσιο, ενώ συνεχίζει να με στηρίζει στα επαγγελματικά μου βήματα. Αποτελέσαν και αποτελούν σταθερό σημείο αναφοράς σε στιγμές που, όπως κάθε άνθρωπος, ένιωθα αμφιβολία ή ότι δεν θα τα καταφέρω. Χωρίς αυτήν τη στήριξη, η πορεία μου θα ήταν διαφορετική.

Πώς φαντάζεσαι το επαγγελματικό σου μέλλον; Πιστεύεις ότι η αγορά εργασίας είναι έτοιμη να συμπεριλάβει ουσιαστικά τα άτομα με αναπηρία;

Φαντάζομαι το επαγγελματικό μου μέλλον τόσο ως μέλος μιας διεπιστημονικής ομάδας σε κέντρο παροχής υπηρεσιών ψυχοθεραπείας, παρέχοντας υποστήριξη σε άτομα με συναισθηματικές δυσκολίες, κινητικές αναπηρίες και προκλήσεις στις σχέσεις τους, όσο και μέσα από ατομικές συνεδρίες, δημιουργώντας ένα

περιβάλλον ασφάλειας, εμπιστοσύνης και ενδυνάμωσης. Σε αυτήν τη διαδικασία, βλέπω τον εαυτό μου ως συνοδοιπόρο για τα άτομα που υποστηρίζω, βοηθώντας τα να δώσουν νόημα στις δύσκολες

Ός άτομο που τώρα προσπαθεί να ενταχθεί στην αγορά εργασίας, έχω κι εγώ τους προβληματισμούς για το κατά πόσον η κοινωνία είναι έτοιμη να συμπεριλάβει ουσιαστικά τα άτομα με αναπηρία.

“

«Θα απέφευγα όρους όπως “άτομα με ειδικές ικανότητες”, αλλά και κάθε υπερβολικά εξιδανικευμένο ή στερεοτυπικό χαρακτηρισμό, όπως “ήρωες” ή “άγγελιοι”

εμπειρίες του παρελθόντος και του παρόντος και να πορευθούν στη ζωή τους με τρόπο που ανταποκρίνεται στις ανάγκες και στην προσωπική τους ανάπτυξη.

Παρά ταύτα, βλέπω σημαντικές προόδους: υπάρχουν Οργανώσεις, Οργανισμοί, αλλά και ευκαιρίες εργοδότησης γενικότερα στην Κύπρο που προσαπίζουν τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία και δημιουργούν πραγματικές ευκαιρίες ένταξης. Ταυτόχρονα, όμως, εξακολουθούν να υπάρχουν δυσκολίες, προκαταλήψεις και εμπόδια, που δείχνουν ότι η ουσιαστική συμπερίληψη στην αγορά εργασίας παραμένει μια διαδικασία σε εξέλιξη.

ώματα των ατόμων με αναπηρία και δημιουργούν πραγματικές ευκαιρίες ένταξης. Ταυτόχρονα, όμως, εξακολουθούν να υπάρχουν δυσκολίες, προκαταλήψεις και εμπόδια, που δείχνουν ότι η ουσιαστική συμπερίληψη στην αγορά εργασίας παραμένει μια διαδικασία σε εξέλιξη.

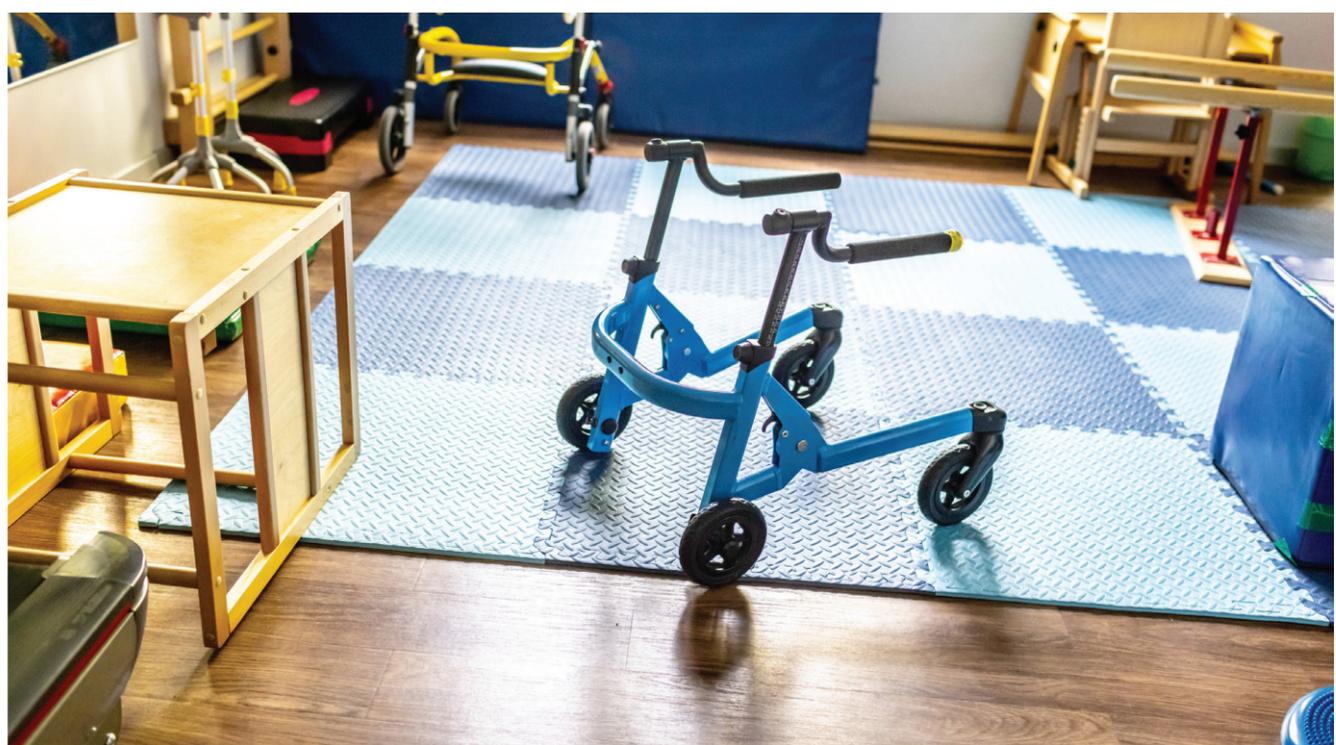
Γνωρίζω ότι αγαπάς τα ταξίδια, όμως ποια χώρα ξεχώρισες σε επίπεδο προσβασιμότητας;

Ναι, τα ταξίδια είναι μέρος της ζωής μου και το επιδιώκω συχνά να ταξιδεύω. Για να αποφορτίζομαι και να περνώ ποιοτικό χρόνο με τους φίλους μου και την οικογένειά μου. Η χώρα όμως που με εξέπληξε ευχάριστα είναι η Ισπανία και συγκεκριμένα η πόλη Βαρκελώνη. Έχει τεράστια πεζοδρόμια,

προσβάσιμα πάρκα και μουσεία. Στην κυριολεξία μπορείς να πας παντού.

Αν μπορούσες ν' αλλάξεις έναν τίτλο που συχνά αποδίδεται στα άτομα με αναπηρία από τα ΜΜΕ, ποιος θα ήταν;

Εάν μπορούσα ν' αλλάξω έναν τίτλο που συχνά αποδίδεται στα άτομα με αναπηρία από τα ΜΜΕ, θα απέφευγα όρους όπως «άτομα με ειδικές ικανότητες», αλλά και κάθε υπερβολικά εξιδανικευμένο ή στερεοτυπικό χαρακτηρισμό, όπως «ήρωες» ή «άγγελιοι». Η αναπηρία είναι ένα μέρος της ταυτότητάς μας, αλλά δεν καθορίζει ολόκληρη την ύπαρξή μας, είναι κάτι αληθινό, ουσιαστικό και φυσιολογικό, όχι ταμπού ή κάτι που πρέπει να αποφεύγεται.

“ Η ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Δύο νεκρούς και εκτεταμένες ζημιές άφησε πίσω της η κακοκαιρία στην Ελλάδα. Στη Γλυφάδα, 56χρονη γυναίκα έχασε τη ζωή της όταν παρσύρθηκε από αυτοκίνητο, που είχε προηγουμένως παρασυρθεί από τα ορμητικά νερά. Τραγική κατάληξη είχε και το περιστατικό στο Παράλιο Άστρος, όπου λιμενικός σκοτώθηκε εν ώρα υπηρεσίας, χτυπημένος από ισχυρό κύμα.

Influencers ή... influenzers;

Δεν είμαι σίγουρος αν πρέπει να συνεχίσουμε να μιλάμε για Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης ή για Μέσα Κοινωνικής Διαπόμπευσης. Όχι για όλες τις περιπτώσεις, βεβαίως, αλλά για έναν τρομακτικά μεγάλο αριθμό.

Κάποιοι δίνουν ανυποστήρικτοι επιστρατεύουν την εμπάθεια και τη μνησικακία τους, αλλά και μια αλαζονική αίσθηση παντοδυναμίας πίσω από το πλκικρολόγιο, για να πλήξουν άλλους ανθρώπους εν ονόματι της ελευθερίας του λόγου. Όπου η ελευθερία του λόγου ταυτίστηκε με την ελευθερία της ανεξέλεγκτης ανθρωποφαγίας.

Ο κάθε βαρεμένος και ο κάθε ψεκασμένος ενδύεται αυτόκλητα τον μανδύα του λεγόμενου influencer και ξεσαλώνει στα ΜΚΔ εκτοξεύοντας από αβάσιμους και αναπόδεικτους ισχυρισμούς και συκοφαντίες, μέχρι βρισιές και χυδαιότητες.

Αυτοί οι συγκεκριμένοι (και συγκεκριμένες) influencers δεν θα έπρεπε να χαρακτηρίζονται έτσι, από την αγγλική λέξη influence (επιρροή). Έπρεπε να αποκαλούνται... influenzers, από τη λέξη influenza (γρίπη), αφού μεταδίδουν παντού τον κακόβουλο και επιθετικό ιό του διαδικτυακού διασυρμού.

Η θρασύτητα αυτοπροσδιορίζεται σαν μαγκιά, οι βίαιες λεκτικές επιθέσεις βαφτίζονται ελεύθερη άποψη και το διαχεόμενο μίσος προβάλλεται ως όπλο κοινωνικής και άλλης δικαιοσύνης.

Όπως είναι αναμενόμενο, τα δημόσια πρόσωπα βρίσκονται μονίμως μέσα στο κοχλάζον καζάνι διαφόρων αλαλαζόντων κανιβάλων «Μικέδων» (δικιά μου ορολογία για τους χρήστες των Μέσων Κοινωνικής

Δικτύωσης), που δεν σέβονται κανέναν κανόνα ηθικής, ήθους, δεοντολογίας και δημοκρατικής αντίληψης.

Τι μπορεί να κάνει ένα δημόσιο πρόσωπο όταν υφίσταται τέτοιου είδους επιθέσεις; Έχει τρεις επιλογές: Είτε αγνοεί αυτούς που του επιτίθενται με ανοίκειο τρόπο, αλλά αντιμετωπίζει τον χλευασμό τους ότι τους φοβάται επειδή είναι ένοχος. Είτε τους απαντά, οπότε τους δίνει υπόσταση και σημασία, την οποία θ' αξιοποιήσουν για να εξαπολύσουν σκληρότερες επιθέσεις. Είτε προσφεύγει στη Δικαιοσύνη, με συνέπεια να τον κατηγορούν ότι προσπαθεί αντιδημοκρατικά να τους φιμώσει.

Όπως καταλαβαίνετε, οι επιθετικοί «Μικέδες» έχουν (επί του παρόντος) το πάνω χέρι. Και σε μερικούς μήνες κάποιοι από αυτούς ίσως εκλεγούν και στη Βουλή των Αντιπροσώπων της Κυπριακής Δημοκρατίας!

Εν τω μεταξύ έχει προκύψει και μια νέα διάσταση στα ΜΚΔ και πιο συγκεκριμένα στο TikTok. Στην Πάφο, ένας 30χρονος Βούλγαρος σκότωσε τον θείο του για μια παρεξήγηση που προέκυψε από πειράγματα μέσω βίντεο στο TikTok! Έτσι, εκτός από δολοφονίες χαρακτήρων στα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης, γίναμε και μάρτυρες πραγματικών δολοφονιών!

ΚΥΠΡΟΦΡΕΝΗΣ

Ο «Κίμων» ξαναξυπνά πανάρχαιες ελπίδες

Να κάνουμε συνειρμούς; Να εκφράσουμε κρυφές ελπίδες; Να επιτρέψουμε στον εαυτό μας να πλημμυρίσει από αισιόδοξες σκέψεις; Ή απλώς να σκεφτούμε ότι η ονομασία «Κίμων», που δόθηκε στην πρώτη ελληνική φρεγάτα τύπου Belharra, ήταν τυχαία; Ελπίζω όχι. Ελπίζω ότι εκείνοι που την ονοματοδότησαν γνώριζαν ότι ο Κίμων ο Αθηναίος, το 449 π.Χ., είχε τεθεί επικεφαλής ελληνικού στόλου με στόχο την απελευθέρωση της Κύπρου από τον περσικό ζυγό και ότι συνειδητά έκαναν αυτήν την επιλογή. Και μπορεί, μάλιστα, να μην απελευθέρωσαν τότε την Κύπρο οι Αθηναίοι, ωστόσο πριν φύγουν από το νησί έδωσαν νικηφόρα μάχη κατά των Περσών στη Σαλαμίνα, ενώ παράλληλα ο στόλος τους κατανίκησε σ' ανοικτά της πόλης τον εχθρικό. Οι δυο αυτές νίκες πραγματοποιήθηκαν λίγο μετά τον αιφνίδιο θάνατο του Κίμωνος κατά την εκστρατεία του στην Κύπρο και προκάλεσαν τη γνωστή επιγραμματική φράση ότι ο Αθηναίος στρατηγός «και νεκρός ενίκα».

Η ένταξη της φρεγάτας «Κίμων» στο Ελληνικό Πολεμικό Ναυτικό σηματοδοτεί, όπως δήλωσε ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας, Νίκος Δένδιας, την απαρχή μιας νέας εποχής ισχύος και αποτροπής στο Αιγαίο και την Ανατολική Μεσόγειο.

Σημειώνεται ότι έως το τέλος του

έτους αναμένεται ν' ακολουθήσει η ένταξη των φρεγατών «Νέαρκος» και «Φορμίων», ενώ το 2028 θα ολοκληρωθεί το τρέχον πρόγραμμα με την ένταξη της τέταρτης φρεγάτας, του «Θεμιστοκλή».

Εδώ θα ήθελα ν' ανοίξω μια μικρή παρένθεση για να παραθέσω μια ιστορική σύμπτωση. Στις 18 Ιανουαρίου του 1913, ο ελληνικός στόλος με ναυαρχίδα το θωρακισμένο καταδρομικό «Γεώργιος Αβέρωφ» και τον Παύλο Κουντουριώτη επικεφαλής κατανάησε τον τουρκικό στόλο, κοντά στη Λήμνο, και τον ανάγκασε να γυρίσει πίσω στα Σιενά των Δαρδανελλίων, ενώ η ελληνική κυριαρχία στο Αιγαίο παγιώθηκε στην πράξη, μαζί με τον έλεγχο των νησιών του Βορείου Αιγαίου

που είχαν ήδη περάσει σε ελληνικά χέρια.

Η τωρινή ισορροπία του Ελληνικού Πολεμικού Στόλου και γενικότερα των Ελληνικών Ενόπλων Δυνάμεων δημιουργεί αισθήματα προσδοκίας στον κυπριακό Ελληνισμό και αφαιρεί, πλέον, τις φοβικές δικαιολογίες και προφάσεις, ότι «η Κύπρος κείται μακράν».

Ελπίζω ότι κάποια στιγμή θα δούμε τον «Κίμωνα» να εμφανίζεται δυναμικά και στην υλοποίηση της ηλεκτρικής διασύνδεσης Κύπρου-Κρήτης. Διότι, σε πλήρη αντίθεση με τον Κίμωνα τον Αθηναίο, ο οποίος «και νεκρός ενίκα», η ηλεκτρική διασύνδεση «και ζωντανή... πττάτο» (τουλάχιστον μέχρι στιγμής)!

ΜΠΟΞΕΡ

Θα ζητήσει και το χωριό του Αϊ-Βασίλη!

Η στήλη αποκαλύπτει σήμερα τον επόμενο στόχο του Ντόναλντ Τραμπ. Είναι το Ροβανιέμι της Φινλανδίας, όπου, ως γνωστόν, βρίσκεται το χωριό του Αϊ-Βασίλη! Ο πλανητάρχης απειλεί να εισβάλει στο Ροβανιέμι, επειδή ο Αϊ-Βασίλης διαθέτει μόνο... ένα έλκνηρο με τάρανδους!

Υπενθυμίζουμε ότι ο Τραμπ θέλει ν' αποκτήσει τη Γροιλανδία, για να μην την πάρουν οι Ρώσοι και οι Κινέζοι, όπως λέει. Και, θέλοντας να υποβαθμίσει τις στρατιωτικές ικανότητες του εδάφους αυτού, που ανήκει στη Δανία, δήλωσε χλευαστικά ότι «η άμυνά τους βασίζεται σε δύο έλκνηρα με σκύλους»!

Ας επιτρέψουμε, όμως, στο Ροβανιέμι, το οποίο ο Τραμπ επίσης θεωρεί απαραίτητο για την ασφάλεια των Ηνωμένων Πολιτειών. Αποκάλυψε, μάλιστα, ότι Ρώσοι και Κινέζοι πράκτορες έχουν διεισδύσει μυστικά ανάμεσα στους βοηθούς του Αϊ-Βασίλη και σκοπεύουν, μεταξύ των δώρων που θα πακετάρουν εκεί τα Χριστούγεννα, να τοποθετήσουν πυρηνικές βόμβες έτοιμες να πλήξουν τις Ηνωμένες Πολιτείες!

Σας φαίνεται τρελό αυτό το σενάριο; Μα, καλά, βρίσκετε λογικά όλα τα άλλα που κάνει το τελευταίο διάστημα ο ένοικος του Λευκού Οίκου;

Όταν άκουσα ότι ο Τραμπ συνέδεσε τις αξιώσεις του για τη

Γροιλανδία με το γεγονός ότι... δεν του απονεμήθηκε το Νόμπελ Ειρήνης, νόμισα ότι επρόκειτο για πλάκα. Και, όμως, με επιστολή που απέστειλε προς τον Πρωθυπουργό της Νορβηγίας, ο Αμερικανός Πρόεδρος ανέφερε με πάσα σοβαρότητα: «Λαμβάνοντας υπ' όψιν ότι η χώρα σας αποφάσισε να μη μου απονεμίσει το Νόμπελ Ειρήνης για το γεγονός ότι σταμάτησα οκτώ και πλέον πολέμους, δεν αισθάνομαι πλέον την υποχρέωση να σκέφτομαι αποκλειστικά την ειρήνη»!

Και η κωμωδία δεν σταματά εδώ. Σε ανάρτηση που έκανε στο Truth Social, ο Τραμπ απεικονίζεται να κρατάει την αμερικανική σημαία

και να ετοιμάζεται να την καρφώσει στο έδαφος της Γροιλανδίας, θυμίζοντας την ιστορική φωτογραφία με τους Αμερικανούς πεζοναύτες από την Ίβο Τζιμα, της Ιαπωνίας, ενώ υπάρχει και μια πινακίδα στην οποία αναγράφεται «Γροιλανδία, έδαφος των ΗΠΑ από το 2026».

Α! Να μην ξεχάσουμε να πούμε ότι ο Τραμπ έχει αυτοανακηρυχθεί και... ενεργός Πρόεδρος της Βενεζουέλας!

Να μην ξεχάσουμε, επίσης, να πούμε ότι αυτός ο τύπος έχει στην κατοχή του το βαλιτσάκι με τους απόρρητους κωδικούς της εκτόξευσης αμερικανικών πυρηνικών πυραύλων...

ΚΥΠΡΟΦΡΕΝΗΣ

Ποιος μας προστατεύει από τους «προσταίτες»;

Το οργανωμένο έγκλημα πήρε για τα καλά κεφάλι στη Λάρνακα, σύμφωνα με το δημοσιογραφικό ρεπορτάζ Χμ! Δηλαδή, εκτός από Πολιτιστική Πρωτεύουσα, η Λάρνακα διεκδικεί και τον (ανεπιθύμητο) τίτλο της πρωτεύουσας... του εγκλήματος;

Πρωταγωνιστές στο τελευταίο επεισόδιο που σόκαρε τη Λάρνακα ήταν μια ομάδα εκβιαστών, οι οποίοι είχαν το θράσος να επιχειρήσουν να πουλήσουν «προστασία» με απειλές σε Ελληνοκύπριο επιχειρηματία, μέρα μεσημέρι, σε πολυσύχναστη περιοχή και μάλιστα μόλις 100 μέτρα από την Αστυνομική Διεύθυνση Λάρνακας! Ο επιχειρηματίας ήταν προετοιμασμένος, γιατί οι εκβιαστές του είχαν παρουσιαστεί και την προηγούμενη μέρα, και με φίλους του, που ήταν εξοπλισμένοι με τσεκούρια και σιδηρολοστούς, απώθησαν τους «προσταίτες», με τους οποίους συγκρούστηκαν άγρια στην πιο εμπορική οδό της πόλης.

Κατά το επεισόδιο ρίχθηκαν και πυροβολισμοί. Ευτυχώς δεν έφαεν καμιάν αδέσποτη σφαίρα κάποιος από τους πολλούς πολίτες που έτυχε να περνούν εκείνη τη στιγμή από την περιοχή και οι οποίοι έβλεπαν live σκηνές από αστυνομικό θρίλερ και θα μπορούσαν να γίνουν και ακούσιοι

πρωταγωνιστές σε αυτό.

Κάποιος περαστικός έβγαλε και βίντεο, το οποίο προβάλλεται συνεχώς τα τελευταία εβδομήντα από τα κανάλια στα σχετικά ρεπορτάζ. Έτσι, μετά το βίντεο των «επενδυτών», έχουμε να απασχολούμαστε και με το βίντεο... των «προστατών»!

Θα έλεγα ότι ενώπιον της αδυναμίας της Αστυνομίας να πατάξει πλήρως την παρανομία, θα ήταν καλό ν' αρχίσουν να... προσεύχονται οι Σκαλιώτες στον Άγιο της πόλης τους, τον Άγιο Λάζαρο, να παρέμβει ώστε να μη θρηνήσουμε και αθώα θύματα. Διότι σήμερα οι νεκροί δεν ανασταίνονται όπως τότε ο Λάζαρος...

Όπως αποκαλύφθηκε, αυτοί που έχουν κάνει την παροχή «προστασίας» επιχειρήσει, δεν περιορίζονται

σε μεγάλες επιχειρήσεις για να εισπράξουν. Απαιτούν χρήματα και από μπουραρίες, από περίπτερα, ακόμη και από σουβλατζήδικα.

Φαντάζομαι τι έχει να γίνει στο παναΰριν του Κατακλυσμού. Θα προσπαθήσουν να πουλήσουν «προστασία» ακόμα και σε αυτούς που πουλούν λοκμάδες και σιάμιση!

Κύριε Βύρα μου, με τη φόρα που πήραν οι εκβιαστές στην πόλη σας, δεν αποκλείεται να σας κατεβούν κάποια μέρα και να σας ζητήσουν να τους δίνετε πέντε χιλιάδες ευρώ τον μήνα για να προστατεύουν... τις Φοινικούδες!

Το μέγα ερώτημα είναι, τελικά ποιος θα μας προστατεύσει από τους προσταίτες, κύριε Φυτιρή μου; ΜΠΟΞΕΡ

Μονάδα... Υποκοσμίων Καταστροφών!

As είμαστε ειλικρινείς. Καμιά Κυβέρνηση δεν μπόρεσε ποτέ να τα βάλει αποτελεσματικά με τον υπόκοσμο. Ο οποίος, με την πάροδο των ετών, κατάφερε να δραιώσει και να γίνεται ολοένα και θρασύτερος, όπως αποδείχθηκε και με τα τελευταία γεγονότα στη Λάρνακα.

Είναι κοινό μυστικό ότι η Αστυνομία ξέρει τα αφεντικά του εγκλήματος, αλλά δεν βρίσκει τους τρόπους να τα γραπώσει. Αστυνομική πηγή, που μίλησε στη στήλη ανώνυμα, ανέφερε: «Γνωρίζουμε εκείνους που κρύβονται πίσω από πολλά εγκλήματα, αλλά δεν μπορούμε να τους συλλάβουμε, επειδή... κρύβονται πολύ καλά»!

Άσε που υπάρχει και η υπόνοια ότι ανέκαθεν η βασική (αν και ανομολόγητη) φιλοσοφία της Αστυνομίας ήταν: «Άσε τους εγκληματίες να αλληλοεξοντωθούν μεταξύ τους, να μας γλυτώσουν και από τον κόπο».

Όμως, τα πράγματα έχουν αγριέψει. Μπορεί κατά καιρούς οι μαφιόζοι να καθαρίζουν ο ένας τον άλλον, αλλά υπάρχουν αρκετοί ακόμα ώστε να μπορεί ο υπόκοσμος να κυριαρχεί.

Αυτή ακριβώς η κυριαρχία απεικονίζεται και στην ατάκα του Νίκου Λοϊζίδη, επικεφαλής της συντεχνίας αστυνομικών «Ισόπια», ότι «αυτήν τη στιγμή χάνουμε με 5-0 από τον υπόκοσμο»!

Η απορία των πολιτών είναι αν προτίθεται να κάνει κάτι η ηγεσία

της Αστυνομίας για να ισοφαρίσει το σκορ και να σημειώσει και κανένα νικητήριο τέρμα, ή αν ο υπόκοσμος θα καταφέρει να διευρύνει και άλλο το σκορ, ως εάν να παίζει η Μπαρτοσελόνα με την «Αναγέννηση» Αρκομοσφιλιάς.

Επί του παρόντος, παρακολουθούμε τον αγώνα... Αστυνομία εναντίον Αστυνομίας. Μιλώ για την αντιπαράθεση που έχει ξεσπάσει μεταξύ των συντεχνιών των αστυνομικών και της ηγεσίας της Αστυνομίας, η οποία αποφάσισε μονομερώς αλλαγή του ωραρίου εργασίας των αστυνομικών, που εργάζονται με σύστημα βάρδιας. Οι συντεχνίες αντέδρασαν έντονα, θεωρώντας ότι η απόφαση θα έχει σοβαρές αρνητικές επιπτώσεις στην ξεκούραση, το ηθικό και τις

απολαβές του προσωπικού, αλλά ο Αρχηγός είναι αμετάπειτος. Έτσι, το «ματς» Αστυνομία εναντίον Αστυνομίας συνεχίζεται, κύριε Λοϊζίδη μου, και κανένας δεν μπορεί να προβλέψει το τελικό σκορ. Περιττόν να υποδείξω ότι στην κερκίδα κάθεται και παρακολουθεί με ενδιαφέρον τον αγώνα και ο... υπόκοσμος!

Κλείοντας, θα ήθελα να υποβάλω κι εγώ μια εισήγηση για αντιμετώπιση του υποκόσμου. Ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης, Κωνσταντίνος Φυτιρή, με την προηγούμενη εμπειρία του στη Μονάδα Υποβρυχίων Καταστροφών, θα μπορούσε να συστήσει και στην Αστυνομία μια αποτελεσματική Μονάδα... Υποκοσμίων Καταστροφών.

ΚΥΠΡΟΦΡΕΝΗΣ

ART AERI « Χριστόφορος Σάββα

Ο Χριστόφορος Σάββα ήταν σημαντικός σύγχρονος Κύπριος ζωγράφος και γλύπτης.

Γεννήθηκε στο χωριό Μαραθόβουνος της επαρχίας Αμμοχώστου στις 8 Ιουλίου 1924 και πέθανε πρόωρα, σε ηλικία 44 χρονών, στις 13 Ιουλίου 1968. Καταγόμενος από φτωχή αγροτική οικογένεια, προσπάθησε να μορφωθεί στηριζόμενος στις δικές του βασικά δυνάμεις. Το 1943, σε ηλικία 19 χρονών, κατετάγη εθελοντής στον αγγλικό στρατό στο Κυπριακό Σύνταγμα.

Μετά την αποστράτευσή του πήγε στην Αγγλία, όπου το 1948 εγγράφη στο St. Martin's School of Art και ακολούθησε τον Σεπτέμβριο του 1949 εγγράφη στο Heatherley School of Art, στο οποίο και σπούδασε για τα επόμενα έξι χρόνια.

Μεταξύ του 1952 και του 1954 πήρε μέρος σε διάφορες εκθέσεις, μαζί με άλλους φοιτητές του Heatherley's. Το φθινόπωρο του 1954 επέστρεψε στην Κύπρο και στα τέλη του ίδιου χρόνου εξέθεσε έργα του στο British Council στη Λευκωσία. Τον Απρίλιο του 1956 έφυγε ξανά για το Λονδίνο κι απ' εκεί πήγε στο Παρίσι με σκοπό να συνεχίσει τις σπουδές του στην Τέχνη. Στο Παρίσι έφθασε τον Ιούλιο του 1956 και εγγράφη στο ατελιέ του Andre Lhote. Επέστρεψε στην Κύπρο και τον Δεκέμβριο του 1957 εξέθεσε έργα του στο ξενοδοχείο «Λήδρα Πάλας», στη Λευκωσία, ενώ τον Ιανουάριο του 1958 εξέθεσε στη Λεμεσό κι αμέσως μετά έφυγε ξανά για το Παρίσι, για να συνεχίσει στο ατελιέ του Lhote.

Ταξίδευσε στην Ελβετία και στην Ιταλία κι επέστρεψε στην Κύπρο. Ακολούθησε εγκαταστάθηκε στη Λευκωσία, όπου το 1960 ίδρυσε μαζί με τον Γκλιν Χιουζ την γκαλερί «Απόφαση» και διορίστηκε καθηγητής τέχνης στην Αγγλική Σχολή Λευκωσίας.

Η σύντομη παρουσία του Χριστόφορου Σάββα στη σύ-

χρονη κυπριακή τέχνη ήταν ιδιαίτερα σημαντική αλλά και καθοριστική. Πρωτοπόρος ο ίδιος σε αρκετούς τομείς, συνέβαλε σε πολύ μεγάλο βαθμό στην ανανέωση των καλλιτεχνικών πραγμάτων του τόπου, στην εισαγωγή στην Κύπρο των σύγχρονων καλλιτεχνικών ρευμάτων αλλά και στη δημιουργία του γενικότερου ενδιαφέροντος από Κύπριους για την τέχνη. Υπήρξε, εκτός από καλλιτέχνης, και πρωτοπόρος σε διάφορες εκφάνσεις της πολιτιστικής ζωής του τόπου, τόσο με την γκαλερί «Απόφαση» όσο και με τη συμμετοχή του σε διάφορες κινήσεις όπως η Παγκύπρια Ένωση Φιλοτέχνων και το Επιμελητήριο Καλών Τεχνών Κύπρου.

Επίσης, με μια μεταθανάτια έκθεση του Χριστόφορου Σάββα με τίτλο «Πρόωρα, Ξανά», η Κύπρος συμμετείχε στην 58η Διεθνή Έκθεση Τέχνης La Biennale di Venezia το 2019. Ανακοίνωση του Υπουργείου Παιδείας αναφέρει μεταξύ άλλων: «Η επιστροφή του έργου του Σάββα στη Βενετία αποτελεί τόσο φόρο τιμής σε μια θεμελιώδη μορφή της κυπριακής τέχνης, όσο και την αφορμή για αναστοχασμό ως προς τους μηχανισμούς που οδήγησαν στη διαμόρφωση της εικόνας του νέου κυπριακού κράτους και την πορεία που ακολούθησε η τέχνη στο νησί μετά την ανακάλυψη της Ανεξαρτησίας».

Πρόσφατα, ένα άγνωστο αρχείο που αποτελείται από έργα, σχέδια, μελέτες, φωτογραφίες, καθώς επίσης και σημειώσεις του καλλιτέχνη παραδόθηκε στον κ. Χαράλαμπο Σεργίου και εκτίθεται στη Λεβέντιο Πινακοθήκη. Η έκθεση, με τίτλο «Χριστόφορος Σάββα: Απλά - Περίπλοκα - Αόρατα», συνοδεύεται με την έκδοση ομοτίμου βιβλίου με τον ίδιο τίτλο, το οποίο επιμελήθηκε η αξιωματική Ελένη Νικήτα, συγγραφέας επίσης του βιβλίου «Χριστόφορος Σάββα - Η απαρχή μιας νέας εποχής στην Κυπριακή Τέχνη».

Για περισσότερες πληροφορίες αποσπείρετε στο www.artaeri.com.

Μακαρίου 71, Λ/σία.

CEO στα 35; Όταν η οικογενειακή επιχείρηση περνά στην επόμενη γενιά

Η αλλαγή γενιάς δεν είναι απλώς μια τυπική διαδοχή τίτλων

ΡΕΝΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ*
ΕΛΕΝΑ ΓΙΑΚΟΥΜΗ**

CEO στα 35; Για κάποιους ακούγεται σαν ένα τολμηρό στοίχημα. Για τις οικογενειακές επιχειρήσεις της Κύπρου, όμως, είναι συχνά μια αναπόφευκτη πραγματικότητα. Η αλλαγή γενιάς δεν είναι απλώς μια τυπική διαδοχή τίτλων. Είναι μια σύνθετη μετάβαση που αγγίζει την οικογένεια, την επιχείρηση, την ιστορία της και, κυρίως, το μέλλον της.

Οι οικογενειακές επιχειρήσεις στην Κύπρο έχουν βαθιές ρίζες. Χτίστηκαν με κόπο και έντονη εμπλοκή της οικογένειας. Συχνά, ο ιδρυτής δεν ήταν απλώς επιχειρηματίας· ήταν ο άνθρωπος που έπαιρνε όλες τις αποφάσεις, καθόριζε την κουλτούρα και λειτουργούσε ως σημείο αναφοράς για όλους. Όταν, λοιπόν, ένας νέος ή μια νέα αναλαμβάνει τον ρόλο του CEO στα 35, δεν παραλαμβάνει μόνο μια επιχείρηση. Παραλαμβάνει μια κληρονομιά.

Το βάρος αυτής της κληρονομιάς είναι διπλό. Από τη μια, υπάρχει ο σεβασμός στην παράδοση: οι αξίες, οι σχέσεις με πελάτες και συνεργάτες, ο τρόπος που «πάντα γίνονταν τα πράγματα». Από την άλλη, υπάρχει η αμελικτική πραγματικότητα της σύγχρονης αγοράς: ψηφιοποίηση, διεθνής ανταγωνισμός, νέες γενιές εργαζομένων, διαφορετικές απαιτήσεις από τους πελάτες. Ο CEO στα 35 βρίσκεται ακριβώς στο σημείο όπου αυτά τα δύο συγκρούονται.

Το κρίσιμο ερώτημα δεν είναι αν ο νέος CEO είναι αρκετά νέος ή αρκετά έμπειρος. Είναι αν είναι αρκετά προετοιμασμένος. Και εδώ, η σωστή καθοδήγηση παίζει καθοριστικό ρόλο. Οι εξειδικευμένοι σύμβουλοι οικογενειακών επιχειρήσεων δεν έρχονται για να «διορθώσουν» την οικογένεια ή να επιβάλουν έτοιμες λύσεις. Έρχονται για να βοηθήσουν τη μετάβαση να γίνει συνειδητά, δομημένα και με σεβασμό.

Στην πράξη, αυτό σημαίνει πολλά περισσότερα από ένα business plan. Σημαίνει ξεκάθαρους ρόλους

μεταξύ οικογένειας, διοίκησης και ιδιοκτησίας. Σημαίνει οριοθέτηση μεταξύ προσωπικών και επαγγελματικών σχέσεων. Σημαίνει μηχανισμούς λήψης αποφάσεων, που δεν βασίζονται μόνο στο «έτσι το κάναμε πάντα», αλλά ούτε και στο «ας τα αλλάξουμε όλα». Οι σύμβουλοι λειτουργούν ως ουδέτεροι διαμεσολαβητές, βοηθώντας όλες τις πλευρές ν' ακουστούν.

Για τον CEO στα 35, η ύπαρξη ενός έμπειρου συμβούλου προσφέρει κάτι εξαιρετικά σπάνιο: έναν ασφαλή χώρο σκέψης εκτός οικογένειας. Έναν άνθρωπο ή ομάδα που μπορεί να θέσει δύσκολες ερωτήσεις, να αμφισβητήσει υποθέσεις και να φωτίσει τυφλά σημεία, χωρίς συναισθηματικό φορτίο. Αυτό επιτρέπει στον νέο ηγέτη ν' αναπτύξει στρατηγική αυτοπεποίθηση, χωρίς να χρειάζεται

ν' αποδείξει διαρκώς ότι «αξίζει» τη θέση του.

Παράλληλα, η καθοδήγηση βοηθά και την προηγούμενη γενιά. Ο ιδρυτής ή ο απερχόμενος CEO συχνά δυσκολεύεται ν' αποχωρήσει πλήρως. Ο ρόλος του συμβούλου είναι να μετατρέψει αυτήν τη μετάβαση από απώλεια ελέγχου σε εξέλιξη ρόλου. Από τον άνθρωπο που έκανε τα πάντα, στον μέντορα που μεταφέρει γνώση, εμπειρία και αξίες.

Η επιτυχία, λοιπόν, δεν βρίσκεται στην απόλυτη ρήξη με το παρελθόν.

Βρίσκεται στη σύνθεση. Ο CEO στα 35 που πετυχαίνει είναι εκείνος που κατανοεί βαθιά την ιστορία της επιχείρησης πριν επιχειρήσει να την μεταμορφώσει. Που ακούει πριν μιλήσει. Που σεβεται πριν αλλάξει. Και που χρησιμοποιεί τη σύγχρονη γνώση, την τεχνολογία και τα εργαλεία διοίκησης για να ενισχύσει, όχι ν' ακυρώσει, όσα χτίστηκαν.

Σ' ένα περιβάλλον όπως αυτό της Κύπρου, όπου οι επιχειρηματικές σχέσεις είναι συχνά μακροχρόνιες και βασισμένες στην

Τελικά, το «CEO στα 35» δεν είναι ρίσκο από μόνο του. Ρίσκο είναι η μετάβαση χωρίς σχέδιο. Με τη σωστή καθοδήγηση, οι οικογενειακές επιχειρήσεις μπορούν να μετατρέψουν τη διαδοχή σε στρατηγικό πλεονέκτημα

εμπιστοσύνη, αυτός ο σεβασμός είναι καθοριστικός. Οι πελάτες και οι συνεργάτες δεν θέλουν απλώς «καινοτομία». Θέλουν συνέχεια. Θέλουν να αναγνωρίζουν την επιχείρηση που εμπιστεύονται, ακόμα κι αν αυτή εξελίσσεται.

Το πραγματικό success story δεν είναι ο νεαρός CEO που ανέτρεψε τα πάντα. Είναι εκείνος που κατάφερε να κάνει την επιχείρηση πιο ανθεκτική, πιο σύγχρονη και πιο έτοιμη για το μέλλον, χωρίς να χάσει την ψυχή της. Που απέδειξε ότι η ηλικία δεν είναι μειονέκτημα, αλλά γέφυρα μεταξύ γενεών.

Τελικά, το «CEO στα 35» δεν είναι ρίσκο από μόνο του. Ρίσκο είναι η μετάβαση χωρίς σχέδιο. Με τη σωστή καθοδήγηση, οι οικογενειακές επιχειρήσεις μπορούν να μετατρέψουν τη διαδοχή σε στρατηγικό πλεονέκτημα. Να ενώσουν εμπειρία και φρέσκια ματιά. Να τιμήσουν το παρελθόν και να χτίσουν το μέλλον.

Γιατί η παράδοση, όταν συνοδεύεται από σωστή ηγεσία και καθοδήγηση, δεν κρατά την επιχείρηση πίσω. Της δείχνει τον δρόμο μπροστά.

*Διοικητικός Σύμβουλος
Restructuring and Debt Advisory
Επικεφαλής τομέα Οικογενειακών
Επιχειρήσεων KPMG Κύπρου
** Senior Content Writer KPMG
Κύπρου

ΤΑΣΟΣ
ΓΙΑΣΕΜΙΔΗΣ

Η κρίση που παραλίγο να δημιουργηθεί στις σχέσεις ΗΠΑ και Ευρωπαϊκής Ένωσης φαίνεται να εξομαλύνεται, φυσικά μέχρι την επόμενη. Σύμφωνα με το Bloomberg, το πλαίσιο συμφωνίας συμπεριλαμβάνει αλλαγές στη Συνθήκη του 1951, ώστε να διασφαλιστούν οι απαιτήσεις περί διεύρυνσης των αμερικανικών στρατιωτικών Βάσεων, ενίσχυση του ρόλου του NATO στην ασφάλεια της Αρκτικής και του ευρύτερου αρκτικού Βορρά, με τη δημιουργία πολυεθνικής διοίκησης του NATO στη Γροιλανδία υπό αμερικανική ηγεσία, οικονομικό σκέλος που θα αποτελέσει αντικείμενο διαπραγμάτευσης, συμπεριλαμβανομένων δικαιωμάτων εξορύξεων, μέτρα για την αποτροπή ρωσικής και κινεζικής οικονομικής και στρατιωτικής παρουσίας στη Γροιλανδία και διακοπή των απειλών των ΗΠΑ για επιβολή δασμών στην Ευρώπη.

Το όλο ζήτημα επαναφέρει στο προσκήνιο τον τρόπο με τον οποίο η γεωπολιτική, η ασφάλεια και το διεθνές εμπόριο αλληλοσυνδέονται. Πρόκειται για μια πολυεπίπεδη εξέλιξη, που δεν περιορίζεται σε διπλωματικό επίπεδο, αλλά επηρεάζει άμεσα τις διατλαντικές σχέσεις, τη συνοχή του NATO και τις οικονομικές ισορροπίες σε Ευρώπη και Ηνωμένες Πολιτείες.

Η αποτίμηση μιας τέτοιας συμφωνίας δεν μπορεί να είναι μονοδιάστατη. Περιλαμβάνει σαφή οφέλη, αλλά και σημαντικούς κινδύνους, τόσο σε γεωπολιτικό όσο και σε οικονομικό επίπεδο.

Η Γροιλανδία αποτελεί εδώ και δεκαετίες περιοχή υψηλής στρατηγικής σημασίας. Η γεωγραφική της θέση, ανάμεσα στη Βόρεια Αμερική, την Ευρώπη και την Αρκτική, την καθιστά κρίσιμο κόμβο για την αεράμυνα, την παρακολούθηση πυραυλικών συστημάτων και τον έλεγχο των θαλάσσιων οδών. Παράλληλα, η κλιματική αλλαγή και το λιώσιμο των πάγων αναδεικνύουν νέες εμπορικές διαδρομές και πρόσβαση σε σπάνιους φυσικούς πόρους, όπως σπάνιες γαίες και ενεργειακά αποθέματα.

Βήμα ενίσχυσης της ασφάλειας

Η ενίσχυση του ρόλου του NATO στη Γροιλανδία, στο πλαίσιο μιας συμφωνίας με πρωταγωνιστή τις ΗΠΑ, εντάσσεται στη γενικότερη στρατηγική ανάσχεσης της ρωσικής και κινεζικής επιρροής στην Αρκτική. Από αυτήν την άποψη, η συμφωνία μπορεί να θεωρηθεί ως ένα βήμα ενίσχυσης της συλλογικής ασφάλειας της Δύσης.

Ένα από τα βασικά θετικά στοιχεία είναι η ενίσχυση της αποτρε-

Η διαφαινόμενη συμφωνία για τη Γροιλανδία

Συμπεριλαμβάνει αλλαγές στη Συνθήκη του 1951

πτικής ικανότητας του NATO. Η αυξημένη παρουσία και συνεργασία στη Γροιλανδία βελτιώνει την έγκαιρη προειδοποίηση και την άμυνα του Βορειοατλαντικού χώρου. Για τις ΗΠΑ, αυτό μεταφράζεται σε μεγαλύτερη ασφάλεια της βόρειας πτέρυγας τους, αλλά και σε επιβεβαίωση του ηγετικού τους ρόλου στη Συμμαχία.

Επιπλέον, η συμφωνία λειτουργεί ως μοχλός επαναπροσέγγισης με τους Ευρωπαίους συμμάχους. Η ταυτόχρονη απόσυρση ή χαλάρωση δασμών προς την Ευρωπαϊκή Ένωση στέλνει ένα μήνυμα αποκλιμάκωσης των εμπορικών εντάσεων που χαρακτήρισαν προηγούμενα χρόνια. Αυτό ενισχύει την εμπιστοσύνη και δημιουργεί περιθώριο για βαθύτερη συνεργασία σε τομείς όπως η άμυνα, η τεχνολογία και η ενέργεια.

Για την Ευρωπαϊκή Ένωση, η απόσυρση των δασμών αποτελεί άμεσο οικονομικό όφελος. Οι ευρωπαϊκές εξαγωγές προς τις ΗΠΑ, ιδιαίτερα σε βιομηχανικά προϊόντα, αγροτικά αγαθά και προϊόντα υψηλής προστιθέμενης αξίας, ανακτούν την ανταγωνιστικότητά τους. Αυτό μπορεί να οδηγήσει σε αύξηση των εξαγωγών, ενίσχυση της βιομηχανικής παραγωγής και στήριξη της απασχόλησης.

Παράλληλα, η συμμετοχή σε μια ενισχυμένη στρατηγική του NATO στην Αρκτική επιτρέπει στην ΕΕ να έχει λόγο σε μια περιοχή που αναμένεται να αποκτήσει ολοένα και μεγαλύτερη σημασία. Αυτό είναι ιδιαίτερα κρίσιμο για χώρες

της Βόρειας Ευρώπης, οι οποίες βλέπουν άμεσα τις επιπτώσεις των εξελίξεων στην Αρκτική.

Παρά τα θετικά, η συμφωνία εγείρει και σοβαρές ανησυχίες. Πρώτον, η αυξημένη στρατιωτική δραστηριότητα στη Γροιλανδία ενδέχεται να προκαλέσει κλιμάκωση των εντάσεων με τη Ρωσία και την Κίνα. Η Αρκτική, αντί να παραμείνει ζώνη συνεργασίας, κινδυνεύει να μετατραπεί σε νέο πεδίο ανταγωνισμού μεγάλων δυνάμεων.

Δεύτερον, υπάρχουν ερωτήματα σχετικά με τον βαθμό στον οποίο

κόστος για επιχειρήσεις και καταναλωτές. Από την άλλη, υπάρχει ο κίνδυνος να πρόκειται για έναν προσωρινό συμβιβασμό, συνδεδεμένο με γεωπολιτικές αναλλαγές και όχι με μια μακροπρόθεσμη στρατηγική εμπορικής συνεργασίας.

Για την ΕΕ, αυτό σημαίνει ότι πρέπει να παραμείνει σε εγρήγορη και να επιδιώξει θεσμικές εγγυήσεις, ώστε να μην επανέλθουν μονομερείς εμπορικές πιέσεις στο μέλλον.

Στις ΗΠΑ η άρση των δασμών μπορεί να αυξήσει τον ανταγω-

αποκλιμάκωση των εμπορικών εντάσεων μεταξύ ΗΠΑ και ΕΕ λειτουργεί θετικά για το διεθνές οικονομικό σύστημα. Η σταθερότητα στις διατλαντικές σχέσεις μειώνει την αβεβαιότητα, ενισχύει τις επενδύσεις και συμβάλλει στη σταθερότητα των αγορών.

Ωστόσο, η ταυτόχρονη γεωπολιτική ένταση στην Αρκτική μπορεί να λειτουργήσει ως παράγοντας αστάθειας, ιδίως αν οδηγήσει σε νέες κυρώσεις, εξοπλιστικές δαπάνες ή περιορισμούς στο εμπόριο με τρίτες χώρες.

Η διαφαινόμενη συμφωνία Τραμπ με το NATO για τη Γροιλανδία, σε συνδυασμό με την απόσυρση των δασμών προς την Ευρωπαϊκή Ένωση, αποτελεί μια σύνθετη εξέλιξη με πολλαπλές ερμηνείες. Από τη μία πλευρά, ενισχύει τη διατλαντική συνεργασία, βελτιώνει τις εμπορικές σχέσεις και ενδυναμώνει τη συλλογική ασφάλεια. Από την άλλη, εγκυμονεί κινδύνους γεωπολιτικής κλιμάκωσης και δημιουργεί ερωτήματα για τη βιωσιμότητα και τη δικαιοσύνη των επιλογών αυτών.

Το τελικό ισοζύγιο θα εξαρτηθεί από το κατά πόσο οι εμπλεκόμενες πλευρές θα καταφέρουν να μετατρέψουν τη συμφωνία σε βάση μακροπρόθεσμης συνεργασίας και όχι σε εργαλείο βραχυπρόθεσμων πολιτικών ή στρατηγικών ανταλλαγών. Σε έναν κόσμο αυξανόμενης αβεβαιότητας, η ισορροπία μεταξύ ασφάλειας, οικονομικής ανάπτυξης και διεθνούς συνεργασίας παραμένει πιο κρίσιμη από ποτέ.

“ Η διαφαινόμενη συμφωνία Τραμπ με το NATO για τη Γροιλανδία, σε συνδυασμό με την απόσυρση των δασμών προς την Ευρωπαϊκή Ένωση, αποτελεί μια σύνθετη εξέλιξη με πολλαπλές ερμηνείες

λαμβάνονται υπόψη τα συμφέροντα και οι ανησυχίες των τοπικών πληθυσμών της Γροιλανδίας. Η υπερβολική έμφαση στη στρατηγική και την ασφάλεια μπορεί να οδηγήσει σε περιβαλλοντικές πιέσεις και κοινωνικές εντάσεις, ιδίως αν συνδυαστεί με εξορυκτικές δραστηριότητες.

Άρση δασμών

Η άρση των δασμών από τις ΗΠΑ προς την Ευρωπαϊκή Ένωση μπορεί να ερμηνευθεί με δύο τρόπους. Από τη μία πλευρά, αποτελεί μια θετική εξέλιξη που ενισχύει το ελεύθερο εμπόριο και μειώνει το

νισμό για ορισμένους εγχώριους παραγωγούς, ιδιαίτερα σε τομείς όπως η καλυβουργία ή η αγροτική παραγωγή. Ωστόσο, τα οφέλη για τους καταναλωτές, μέσω χαμηλότερων τιμών και για τις αμερικανικές επιχειρήσεις που εξαρτώνται από ευρωπαϊκές πρώτες ύλες ή ενδιάμεσα προϊόντα, είναι σημαντικά.

Επιπλέον, η ενίσχυση των σχέσεων με την Ευρώπη μπορεί να δημιουργήσει νέες επενδυτικές ευκαιρίες και να στηρίξει την αμερικανική οικονομία σε μια περίοδο αυξημένων διεθνών αβεβαιοτήτων.

Σε παγκόσμιο επίπεδο, η

Χάθηκαν εκατομμύρια για νέο σύστημα του Οργανισμού Χρηματοδοτήσεως Στέγης

Το έργο δεν υλοποιήθηκε ποτέ και οι πελάτες έμειναν χωρίς πιστωτικές κάρτες, ATM και ηλεκτρονική τραπεζική

ΜΑΡΙΑ ΚΑΡΑΪΣΚΟΥ
karaiskou@sigmatv.com

Την αποτυχημένη εφαρμογή του νέου τραπεζικού πληροφοριακού συστήματος στον Οργανισμό Χρηματοδοτήσεως Στέγης, που επιβάρυνε οικονομικά περίπου τέσσερα εκατομμύρια τον Οργανισμό, καταγράφει σε ειδική έκθεση η Ελεγκτική Υπηρεσία. Η μη υλοποίηση του συστήματος άφησε τους πελάτες του Οργανισμού Χρηματοδοτήσεως Στέγης χωρίς βασικές τραπεζικές υπηρεσίες, όπως μηχανήματα ηλεκτρονικών συναλλαγών (ΑΤΜ), πιστωτικές κάρτες και ηλεκτρονική τραπεζική, κι όλα αυτά μέσα σε ένα έντονα ανταγωνιστικό περιβάλλον όπου λειτουργεί το τραπεζικό σύστημα.

Η ειδική Έκθεση της Ελεγκτικής Υπηρεσίας, με τίτλο «Υλοποίηση Έργου για Νέο Τραπεζικό Πληροφοριακό Σύστημα» για τον Οργανισμό Χρηματοδοτήσεως Στέγης, αναφέρει ότι το νέο σύστημα έπρεπε ν' αντικαταστήσει το υφιστάμενο, ωστόσο το έργο, που έπρεπε να ολοκληρωθεί τον Ιανουάριο του 2021, δεν υλοποιήθηκε ποτέ, με αποτέλεσμα να επιβαρυνθεί ο Οργανισμός με ζημιά €3,55 εκατ.

Σ' αυτό το ποσό δεν συνυπολογίζεται το διοικητικό κόστος, όπως οι εργατώρες των υπαλλήλων, ή άλλες παρεμφερείς αρνητικές συνέπειες, ενώ σημειώνεται ότι μη τερματισμός της σύμβασης στέρνεσε από τον Οργανισμό Χρηματοδοτήσεως Στέγης τη δυνατότητα κατάσχεσης της εγγυητικής πιστής εκτέλεσης αξίας €452,350.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η Ελεγκτική Υπηρεσία κοινοποίησε την Έκθεση και στον Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας.

Ο Γενικός Ελεγκτής επισημαίνει στην Έκθεση ότι η αποτυχία υλοποίησης του νέου πληροφο-

ραχοκοκκαλιά λειτουργίας των πιστωτικών ιδρυμάτων.

«Η αποτυχία υλοποίησης του νέου πληροφοριακού συστήματος δεν αποτελεί απλώς τεχνική ή συμβατική αστοχία, αλλά ζήτημα στρατηγικής σημασίας αφού τα κε-

ως σύγχρονη, υγιής και ανταγωνιστική τράπεζα, ικανή να στηρίζει αποτελεσματικά τη στεγαστική πολιτική και την οικονομία», επισημαίνει ο Γενικός Ελεγκτής, Ανδρέας Παπακωνσταντίνου, στον πρόλογο της Έκθεσης.

Προβλήματα στην απόδοση του υπερβολικού και κενά στον Οργανισμό

Ειδικότερα, η Ελεγκτική Υπηρεσία εξέτασε τη σύμβαση ΗFC 01/2018 για την προμήθεια και εγκατάσταση νέου Τραπεζικού Πληροφοριακού Συστήματος στον Οργανισμό Χρηματοδοτήσεως Στέγης.

«Διαπιστώθηκε ότι, παρά τη συμβατική πρόβλεψη ολοκλήρωσης του έργου μέχρι τον Ιανουάριο 2021, η υλοποίηση του νέου Συστήματος δεν κατέστη εφικτή. Σημαντικά προβλή-

ματα στην απόδοση του υπερβολικού καθώς και κενά στη διοικητική λειτουργία του Οργανισμού Χρηματοδοτήσεως Στέγης, ιδίως λόγω της μη πλήρους συγκρότησης του Διοικητικού Συμβουλίου και μη διορισμού Γενικού Διευθυντή, επηρέασαν καθοριστικά στην έγκαιρη λήψη διορθωτικών αποφάσεων. Οι ενέργειες για αντικατάσταση υπερβολικού δεν τελεσφόρησαν, ενώ τελικά ο Οργανισμός αναγκάστηκε να προσφύγει σε μία λύση ανάγκης», εξηγεί ο Γενικός Ελεγκτής στην Έκθεση.

Αξίζει ν' αναφερθεί ότι η σύμβαση για την υλοποίηση του νέου ολοκληρωμένου τραπεζικού πληροφοριακού συστήματος ήταν συνολικής αξίας €10.245.800 και υπογράφηκε τον Ιανουάριο 2019 με διάρκεια εκτέλεσης δύο έτη, μέχρι τον Ιανουάριο 2021.

Γενικός Ελεγκτής: Η αποτυχία υλοποίησης του νέου συστήματος δεν αποτελεί απλώς συμβατική αστοχία, αλλά ζήτημα στρατηγικής σημασίας

ριακού συστήματος δεν αποτελεί απλώς τεχνική ή συμβατική αστοχία, αλλά ζήτημα στρατηγικής σημασίας, αφού τα κεντρικά συστήματα πληροφορικής στον τραπεζικό τομέα αποτελούν τη

ραχοκοκκαλιά λειτουργίας των πιστωτικών ιδρυμάτων. Ο Οργανισμός Χρηματοδοτήσεως Στέγης γενικότερα καλείται να λειτουργεί

We accelerate what's possible
so you can
turn vision into value

“
Η σύμβαση ήταν συνολικής αξίας €10.245.800 και υπογράφτηκε τον Ιανουάριο 2019 με διάρκεια εκτέλεσης δύο έτη

Η έκθεση της Ελεγκτικής Υπηρεσίας αναφέρει ότι, λόγω του ότι μέχρι τον Μάρτιο του 2021 ο Οργανισμός Χρηματοδοτήσεως Στέγης είχε εντοπίσει αρκετά και ουσιώδη προβλήματα σε σχέση με την εκτέλεση συγκεκριμένου μέρους της σύμβασης που εκτελείτο από υπερβολάβο του αναδόχου, το Διοικητικό Συμβούλιο ζήτησε από τον ανάδοχο (τον Απρίλιο 2021) αντικατάσταση του εν λόγω υπερβολάβου με άλλον.

Ωστόσο, οι προσπάθειες που έγιναν για να προχωρήσει το έργο απέτυχαν, ενώ δεν επιτεύχθηκε η αλλαγή υπερβολάβου.

«Τα προβλήματα στη συγκρότηση του Διοικητικού Συμβουλίου και ο μη διορισμός Γενικού Διευθυντή του Οργανισμού Χρηματοδοτήσεως Στέγης κατά την περίοδο από τον Οκτώβριο 2021 μέχρι τον Μάρτιο 2023, παρακώλυαν, μεταξύ άλλων, τη λήψη έγκαιρων αποφάσεων για τη διαχείριση της σύμβασης από τον Οργανισμό. Τελικά, τον Οκτώβριο 2023, δηλαδή 2 χρόνια και 9 μήνες μετά την προβλεπόμενη ημερομηνία ολοκλήρωσης του έργου, ο Οργανισμός Χρηματοδοτήσεως Στέγης απέστειλε στον Ανάδοχο προειδοποιητική επιστολή τερματισμού της σύμβασης», αναφέρει η Ειδική Έκθεση της Ελεγκτικής Υπηρεσίας.

Εξάρτηση από ΚΕΔΙΠΕΣ

Η μη υλοποίηση του νέου Συστήματος οδήγησε τον Οργανισμό στη συνέχιση εξάρτησης από την Κυπριακή Εταιρεία Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων (ΚΕΔΙΠΕΣ) και στην ανάγκη αναβάθμισης του παλαιού συστήματος. Συγκεκριμένα, ο Οργανισμός Χρηματοδοτήσεως Στέγης καταβάλλει από το 2009 δικαιώματα στην ΚΕΔΙΠΕΣ ως ενοίκιο για τη χρήση μηχανογραφικών υποδομών για τους σκοπούς του πληροφοριακού συστήματος.

Μέχρι τον Δεκέμβριο 2023, το σχετικό κόστος ήταν συνολικά περίπου €5.193.150. Με την υλοποίηση του αντικείμενου του διαγωνισμού HFC 01/2018,

αναμενόταν ότι θα επιτυχανόταν η τεχνολογική ανεξάρτηση του Οργανισμού Χρηματοδοτήσεως Στέγης από την ΚΕΔΙΠΕΣ.

Η μη επίτευξη του πιο πάνω στόχου, οδήγησε τον Οργανισμό τον Δεκέμβριο 2023 στο να αιτηθεί και να λάβει έγκριση από την ΚΕΑΑ για παράταση της συμφωνίας με την ΚΕΔΙΠΕΣ για τις πιο πάνω υπηρεσίες, με επιπρόσθετο κόστος τουλάχιστον €1,94εκ. για ακόμη δύο έτη, 2024-2025, σύμφωνα με την Έκθεση.

Πώς απαντά ο Οργανισμός Χρηματοδοτήσεως Στέγης

Η Ελεγκτική Υπηρεσία, προτού δημοσιεύσει την Έκθεση, έστειλε προσχέδιο στον Οργανισμό Χρηματοδοτήσεως Στέγης, για την υποβολή από μέρους του απάντησης.

Στην απαντητική επιστολή του Οργανισμού, την οποία υπογράφει ο Γενικός Διευθυντής, Χριστόφορος Καπλάνης, αναφέρεται ότι ορθά η έκθεση επισημαίνει πως η μη συγκρότηση του Διοικητικού Συμβουλίου και ο μη διορισμός του Γενικού Διευθυντή για μεγάλα χρονικά διαστήματα παρακώλυαν τη λήψη έγκαιρων αποφάσεων για τη διαχείριση της σύμβασης. «Προσθέτουμε επιπλέον ότι η μη συγκρότηση του Διοικητικού Συμβουλίου παρεμπόδιζε επίσης και τη δυνατότητα δέουσας συζήτησης για διαμόρφωση άποψης σε επίπεδο Διοικητικού Συμβουλίου, που θα οδηγούσε στην τελική λήψη της απόφασης», προσθέτει.

Αξίζει να σημειωθεί ότι οι περιόδοι που δεν υπήρχε συγκροτημένο Διοικητικό Συμβούλιο στον Οργανισμό, είναι οι εξής:

01/07/2021 – 30/09/2021

01/10/2021 – 20/10/2021
 31/10/2021 – 01/11/2021
 22/01/2022 – 10/11/2022
 Όσο αφορά τη θέση του Γενικού Διευθυντή, αυτή ήταν κενή για την περίοδο 01/10/2021 έως 28/02/2023.

Παρ' όλα αυτά, ο Οργανισμός σημειώνει ότι το έργο είχε ξεκινήσει αμέσως με την υπογραφή της σύμβασης. Στη συνέχεια, εντοπιζόνταν προβλήματα και καταβαλλόταν προσπάθεια για εξεύρεση λύσεων.

«Από την έναρξη του έργου

“
Το έργο δεν υλοποιήθηκε ποτέ, με αποτέλεσμα να επιβαρυνθεί ο Οργανισμός με ζημιά €3.55 εκατ.

και μέχρι και την τροποποίηση της σύμβασης τον Δεκέμβριο του 2024, η Εκτελεστική Διεύθυνση συνέχιζε την επικοινωνία και τις διαπραγματεύσεις με την ανάδοχο εταιρεία με σκοπό να επικοινωνηθούν αδυναμίες και προβλήματα και να εξευρεθούν λύσεις, με γνώμονα πάντα τη διασφάλιση των συμφερόντων του Οργανισμού Χρηματοδοτήσεως Στέγης. Ως εκ τούτου, ο Οργανισμός πραγματοποίησε σειρά συναντήσεων με τον ανάδοχο και απέστειλε σειρά επιστολών», αναφέρεται, ανάμεσα σε άλλα, στην απαντητική επιστολή του Γενικού Διευθυντή του Οργανισμού Χρηματοδοτήσεως Στέγης προς την Ελεγκτική Υπηρεσία.

Ο Οργανισμός απέδωσε μερικούς των προβλημάτων και στην πανδημία του Covid-19.

Όσον αφορά τις επιλογές που έγιναν στη συνέχεια, τις χαρακτηρίζει ως «λύσεις ανάγκης», ώστε να διασφαλιστεί η απρόσκοπτη λειτουργία του Οργανισμού Χρηματοδοτήσεως Στέγης. Επισημαίνει ότι προτεραιότητα παραμένει η σταδιακή τεχνολογική αναβάθμιση και η μελλοντική ανεξάρτηση από την ΚΕΔΙΠΕΣ.

ΑΠΟΨΗ “ ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΙΤΤΕΝΗΣ*

Από τη φορολογική μεταρρύθμιση στη φορολογική απορρύθμιση

Όπως είναι γνωστό, ο Νίκος Χριστοδουλίδης υποσχέθηκε ότι, αν εκλεγεί Πρόεδρος, θα αυξήσει το αφορολόγητο εισόδημα από 19.500 ευρώ στα 24.500. Λογικά θα ανέμενε κανείς τον δεύτερο χρόνο της θητείας του να υλοποιούσε την υπόσχεσή του. Αποφάσισε όμως να προχωρήσει με μια φορολογική μεταρρύθμιση και, επομένως, ενέταξε την αύξηση του αφορολόγητου στη μεταρρύθμιση. Όρισε επιτροπή για να συμβουλευτεί την Κυβέρνηση για όλο το φάσμα της φορολογικής πολιτικής του κράτους.

Την πρόταση της επιτροπής την έθεσε σε δημόσια διαβούλευση και, στα μέσα του 2025, το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε ολοκληρωμένο νομοσχέδιο φορολογικής μεταρρύθμισης, το οποίο κατέθεσε στη Βουλή για ψήφιση και προνοούσε αφορολόγητο 19.500 ευρώ. Δεν θα σχολιάσω τη δήλωση του Προέδρου της Δημοκρατίας ότι, «με κάποιες προϋποθέσεις ικανοποιείται η υπόσχεση για αφορολόγητο στις 24.500 ευρώ», ούτε τις μεταγενέστερες του Υπουργού Οικονομικών ότι, «με τις φοροελαφρύνσεις το αφορολόγητο ξεπερνά τις 30.000 ευρώ», για τον λόγο ότι αμφότερες οι δηλώσεις έχουν σχολιαστεί σε δύο προηγούμενα άρθρα μου, που δημοσιεύθηκαν στον καθημερινό Τύπο στις 4 και 5 και 11 και 12 Σεπτεμβρίου αντίστοιχα.

Για σκοπούς του σημερινού μου άρθρου, παραθέτω τα σχόλια και παρατηρήσεις μου για τη φορολογική μεταρρύθμιση που ψήφισε η Βουλή με εφαρμογή από 1.1.2026.

1. Παρά το γεγονός ότι ο νόμος προνοεί αφορολόγητο 22.000 ευρώ και επομένως δεν υλοποιεί τη δέσμευση του Προέδρου για αφορολόγητο 24.500, υπολογίζοντας και τις ουσιαστικές αλλαγές στις φορολογικές κλίμακες, το συμπέρασμα είναι ότι ο νόμος δεν έχει καμιά σχέση με το νομοσχέδιο που κατέθεσε η Κυβέρνηση.

2. Για τις μεγάλες αλλαγές προς όφελος των χαμηλά και μεσαία μερομίσθων, τα εύσημα δικαιωματικά ανήκουν στα κόμματα ΔΗΣΥ, ΔΗΚΟ, ΔΗΠΑ ΚΑΙ ΕΔΕΚ, που πέτυχαν αυτές τις ομολογούμενες σημαντικότητες αλλαγές.

3. Για να γίνει κατανοητό ότι το νομοσχέδιο που κατέθεσε η Κυβέρνηση Χριστοδουλίδη και τόσο ένθερμα υποστήριξε τόσο ο Πρόεδρος όσο και ο Υπουργός του των Οικονομικών, δεν έχει καμιά σχέση με αυτό που ψήφισε τελικά η Βουλή, παραθέτω τα πιο κάτω στοιχεία.

4. Νομοσχέδιο Κυβέρνησης, Νόμος της Βουλής: Φορ. εισό-

δημα 22.000, 200 ευρώ όφελος, 500 ευρώ όφελος. Φορ. εισόδημα 32000, 300 ευρώ όφελος, 700 ευρώ όφελος. Φορ. εισόδημα 42000, 485 ευρώ όφελος, 985 ευρώ όφελος. Φορ. εισόδημα 80000, 1.485 ευρώ όφελος, 1.585 ευρώ όφελος.

Θα μπορούσε κάποιος να ισχυριστεί, ίσως όχι άδικα, ότι θα μπορούσε η τέταρτη κλίμακα (35%) φορολογία να άρχιζε από πιο κάτω, από τις 72.000 ευρώ. Όμως, ασ μην είμαστε αγνώμονες. Η Βουλή άλλαξε τα φώτα του κυβερνητικού νομοσχεδίου και έδωσε μεγάλη έμφαση στα χαμηλά και μεσαία εισοδήματα όπως αποδεικνύεται από τα πιο πάνω στοιχεία. Και αυτό πρέπει ν' αναγνωριστεί.

5. Δυστυχώς, αυτό το όφελος το αμαυρώνει το δεύτερο σκέλος του νομοσχεδίου της Κυβέρνησης, που καταργεί τα επιδόματα τέκνου και επαναφέρει τις φορολογικές πιστώσεις. Απλώς υπενθυμίζω ότι οι φορολογικές πιστώσεις καταργήθηκαν στη μεταρρύθμιση του 2002 με απαίτηση του συνδικαλιστικού κινήματος και ειδικότερα με πρωτοβουλία της ΣΕΚ. Η επαναφορά των εκπτώσεων είναι κοινωνικό ατόπημα, γιατί εισάγει τη φιλοσοφία, όσο πιο πολλά εισοδήματα έχεις, τόσο πιο μεγάλο όφελος έχεις, ενώ θα έπρεπε να είναι το αντίθετο. Ιδού το αποτέλεσμα.

6. Οικογένειες με 3 παιδιά με:

- φορολογητέο εισόδημα 22.000 ευρώ, όφελος μηδέν, φορολογητέο εισόδημα 32.000 ευρώ, όφελος 750 ευρώ,
- φορολογητέο εισόδημα 42.000 ευρώ, όφελος 937 ευρώ,
- φορολογητέο εισόδημα 72.000 ευρώ, όφελος 1.125 ευρώ,
- φορολογητέο εισόδημα 100.000 ευρώ, όφελος 1.312 ευρώ,

το αποτέλεσμα είναι όσο πιο μεγάλο το εισόδημά σου, τόσο πιο μεγάλο και το όφελος.

Ενώ αν, για παράδειγμα, ήταν επίδομα τέκνου, 300 ευρώ το πρώτο, 350 το δεύτερο, και 400 το τρίτο, θα έπαιρναν όλοι από 1.050 ευρώ. Είναι γι' αυτόν τον λόγο που χαρακτηρίζω την επαναφορά των φορολογικών πιστώσεων κοινωνικό έγκλημα και τη φορολογική μεταρρύθμιση της Κυβέρνησης, φορολογική απορρύθμιση.

Εκφράζω την ευχή και την ελπίδα η νέα Βουλή να πείσει την Κυβέρνηση Χριστοδουλίδη, δίχως επιπρόσθετο κόστος να επαναφέρει το επίδομα τέκνου. Τούτο το επιβάλλει όχι μόνο η κοινωνική δικαιοσύνη αλλά και η ορθή αντιμετώπιση του δημογραφικού προβλήματος που ο κυπριακός Ελληνισμός αντιμετωπίζει σήμερα.

*Πρώην Γενικός Γραμματέας της ΣΕΚ

Συμβούλιο Ειρήνης: Ένας προσωπικός «ΟΗΕ» με πρωταγωνιστή τον Τραμπ

«Ο Ντόναλντ Τραμπ θα υπηρετήσει ως ο πρώτος πρόεδρος»

ΓΙΑΝΝΗΣ ΓΙΩΡΓΑΛΛΙΝΗΣ

Η δεύτερη προεδρία του Ντόναλντ Τραμπ δεν αρκείται στην ανατροπή ισορροπιών, αλλά επιχειρεί να τις επανασχεδιάσει εκ βάθρων. Με πρόσημο την «αποτυχία» των υφιστάμενων θεσμών και αιχμή την παγκόσμια ανασφάλεια που γεννούν οι ανοιχτές συγκρούσεις, ο Αμερικανός Πρόεδρος προωθεί τη δημιουργία ενός νέου διεθνούς οργάνου, του λεγόμενου «Συμβουλίου Ειρήνης». Πίσω όμως από τη ρητορική περί διαρκούς ειρήνης και πραγματισμού, αναδύεται ένα βαθιά προσωπικό κεντρικό εγχείρημα, που θέτει υπό αμφισβήτηση τον ρόλο του ΟΗΕ και προβάλλει ένα μοντέλο παγκόσμιας διακυβέρνησης προσαρμοσμένο στη βούληση ενός και μόνο ανθρώπου.

One man show

Στο σχέδιο καταστατικού του υπό σύσταση «Συμβουλίου Ειρήνης», το οποίο οι ΗΠΑ απέστειλαν τις

τελευταίες εβδομάδες σε πρωτεύουσες ανά τον κόσμο, η εξουσία συγκεντρώνεται σχεδόν απόλυτα σε ένα πρόσωπο. Ένας άνθρωπος έχει το δικαίωμα να ασκεί βέτο στις αποφάσεις, να εγκρίνει την ημερησία διάταξη, να προσκαλεί μέλη, να διαλύει το όργανο και ακόμη και να ορίζει τον διάδοχό του. Το όνομά του αναφέρεται ρητά στο Άρθρο 3.2: «Ο Ντόναλντ Τραμπ θα υπηρετήσει ως ο πρώτος πρόεδρος».

Εύλογα, σε διπλωματικούς και ακαδημαϊκούς κύκλους, η πρωτοβουλία προκάλεσε αμηχανία και σοκ. Πολλοί την βλέπουν ως ακόμη ένα βήμα στη συστηματική αποδόμηση του μεταπολεμικού διεθνούς συστήματος, το οποίο οικοδομήθηκε με πρωτοβουλία των ΗΠΑ μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, και στην αντικατάστασή του από ένα νέο πλαίσιο, με τον ίδιο τον Τραμπ στο επίκεντρο. «Πρόκειται για μια άμεση επίθεση στον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών», δήλωσε ο Μαρκ Γουέλνερ, καθηγητής Διεθνούς Δικαίου στο Κέμπριτζ και ειδικός στις ειρηνευτικές διαπραγματεύσεις. «Αυτή η πρωτοβουλία είναι πιθανό να εκληφθεί ως μια απόπειρα διαμόρφωσης της παγκόσμιας τάξης από ένα άτομο, κατ' εικόνα και καθ' ομοίωσίν του».

Ειρωνικά, το ίδιο το Συμβούλιο

Ασφαλείας του ΟΗΕ είχε εγκρίνει τον Νοέμβριο τη δημιουργία ενός Συμβουλίου Ειρήνης, στο πλαίσιο ψηφίσματος που χαιρέιζε το αμερικανικής διαμεσολάβησης σχέδιο για τον τερματισμό του πολέμου στη Γάζα. Σύμφωνα με εκείνο το ψήφισμα, το όργανο θα λειτουργούσε ως «μεταβατική διοίκηση» έως το 2027, με αρμοδιότητα την ανασυγκρότηση της Γάζας. Όμως, στην επίσημη παρουσίαση του Συμβουλίου την τελευταία εβδομάδα,

ρούσαν να κάνουν περισσότερα» και ότι «μακάρι να μη χρειαζόταν ένα Συμβούλιο Ειρήνης».

Παρά τις μετέπειτα διαβεβαιώσεις του Αμερικανού Προέδρου, η ασάφεια γύρω από τον ρόλο και τις φιλοδοξίες του Συμβουλίου Ειρήνης ενισχύει την αίσθηση ενός εξαιρετικά ταραχώδους Ιανουαρίου για την αμερικανική εξωτερική πολιτική. Οι επιθέσεις στη Βενεζουέλα, οι απειλές κατά του Ιράν και οι δηλώσεις περί «ανάληψης ελέγχου»

σημειώνοντας ότι οι επιλογές της διοίκησης Τραμπ έχουν αλλάξει ριζικά τον τρόπο με τον οποίο οι Δυτικοί αντιλαμβάνονται πλέον την Ουάσιγκτον.

Πριν από δύο εβδομάδες, ο Τραμπ απέσυρε τις ΗΠΑ από 66 διεθνείς Οργανισμούς, τους οποίους η κυβέρνησή του χαρακτήρισε «σπάταλους, αναποτελεσματικούς και επιβλαβείς». Παράλληλα, έχει αφήσει να εννοηθεί ότι το νέο Συμβούλιο Ειρήνης θα μπορούσε να καλύψει μέρος του κενού, προσφέροντας έναν πιο επιθετικό, προσωποκεντρικό τρόπο αμερικανικής εμπλοκής. «Το Συμβούλιο Ειρήνης θα συσταθεί ως νέος διεθνής Οργανισμός», ανέφερε σε επιστολή του προς τον Όρμπαν, στην οποία το καταστατικό ξεκινά με τη διαπίστωση ότι η «διαρκής ειρήνη» απαιτεί «το θάρρος ν' απομακρυνθούμε από προσεγγίσεις και θεσμούς που έχουν αποτύχει».

Στο σχέδιο προβλέπεται ότι τα κράτη-μέλη μπορούν να συμμετέχουν δωρεάν για τρία χρόνια, αλλά αν επιθυμούν μόνιμη θέση θα πρέπει να καταβάλουν 1 δισ. δολάρια, σε μετρητά, από τον πρώτο κιόλας χρόνο. Η συμμετοχή γίνεται κατόπιν πρόσκλησης του ίδιου του Τραμπ, ο οποίος διατηρεί ευρεία διακριτική ευχέρεια τόσο για τη διάρκεια της θητείας του όσο και για τον διάδοχό του. Αμερικανοί

η κυβέρνηση Τραμπ περιέγραψε τη Γάζα ως μόνο ένα μέρος μιας πολύ ευρύτερης αποστολής, με αρμοδιότητες που επικαλύπτονται άμεσα με τον πυρήνα της εντολής του ΟΗΕ για τη διατήρηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας.

Το προσχέδιο καταστατικού αναφέρει ότι το Συμβούλιο θα επιδιώκει να «εξασφαλίσει διαρκή ειρήνη σε περιοχές που πλήττονται ή απειλούνται από συγκρούσεις». Ο ίδιος ο Τραμπ πάντως δήλωσε ότι «εύχεται τα Ηνωμένα Έθνη να μπο-

της Γροιλανδίας έχουν ήδη στείλει το μήνυμα μιας πιο μονομερούς άσκησης αμερικανικής ισχύος. Το Συμβούλιο Ειρήνης, με την ευρεία και ασαφή αποστολή του και με τον Τραμπ στη θέση του προέδρου χωρίς σαφές χρονικό όριο, μοιάζει με απόπειρα θεσμοθέτησης της αμερικανικής κυριαρχίας όπως την αντιλαμβάνεται ο ίδιος.

«Ο δεσμός εμπιστοσύνης έχει σπάσει», σχολίασε ο Ρ. Νίκολας Μπερνς, πρώην πρέσβης των ΗΠΑ στο ΝΑΤΟ και την Κίνα,

“
«Αυτή η πρωτοβουλία είναι πιθανό να εκληφθεί ως μια απόπειρα διαμόρφωσης της παγκόσμιας τάξης από ένα άτομο, κατ' εικόνα και καθ' ομοίωσίν του»

αξιωματούχοι επιβεβαιώνουν ότι μπορεί να παραμείνει κεντρική φυσιογνωμία ακόμη και μετά την αποχώρησή του από την προεδρία.

Οι μεγάλοι δεν «ψήνονται»

Μέχρι στιγμής, πάντως, το Συμβούλιο Ειρήνης μοιάζει περισσότερο με λέσχη κρατών που επιδιώκουν να κερδίσουν την εύνοια του Τραμπ, παρά με όχημα ουσιαστικής αντιμετώπισης των πιο πιεστικών διεθνών συγκρούσεων. Η Ρωσία και η Κίνα δεν έχουν επισήμως αποδεχθεί την πρόσκλησή του, ενώ ακόμη και παραδοσιακοί σύμμαχοι των ΗΠΑ, όπως το Ηνωμένο Βασίλειο και η Γαλλία, εμφανίζονται διστακτικοί. Διπλωματικές πηγές σημειώνουν ότι ανησυχούν για την ένταξη σε έναν Οργανισμό υποκείμενο στις προσωπικές διαθέσεις του Αμερικανού Προέδρου, ο οποίος θα μπορούσε να εξισώσει δημοκρατίες με αυταρχικά καθεστώτα, όπως εκείνο του Βλαντίμιρ Πούτιν.

Την Πέμπτη, ο Τραμπ προήδρευσε της τελετής υπογραφής του καταστατικού στο Νταβός της Ελβετίας, πλασιογμένους επί σκηνής από ηγέτες της Αργεντινής, της Ουγγαρίας, της Ινδονησίας, της Σαουδικής Αραβίας, της Τουρκίας και άλλων δεκαεπτά χωρών.

«Μόλις αυτό το συμβούλιο ολοκληρωθεί πλήρως, θα μπορούμε να κάνουμε σχεδόν ό,τι θέλουμε», δήλωσε χαρακτηριστικά, προσθέτοντας ότι αυτό θα γίνεται «σε συντονισμό με τα Ηνωμένα Έθνη».

Η Βρετανίδα Υπουργός Εξωτερικών, Υβέτ Κούπερ, ξεκαθάρισε στο BBC ότι το Ηνωμένο Βασίλειο δεν σκοπεύει προς το παρόν να υπογράψει. Όπως είπε, το Λονδίνο στηρίζει το σχέδιο ειρήνης για τη Γάζα, όμως το Συμβούλιο αποτελεί «μια νομική συνθήκη που εγείρει πολύ ευρύτερα ζητήματα», ιδίως λόγω της πιθανής εμπλοκής του Πούτιν.

Για τις χώρες που κρατούν αποστάσεις, το Συμβούλιο Ειρήνης εκλαμβάνεται ως ένας νέος διεθνής μηχανισμός δομημένος επικίνδυνα γύρω από τον ίδιο τον Τραμπ, χωρίς τις ασφαλιστικές δικλίδες και τη θεσμική νομιμοποίηση του ΟΗΕ. Για όσες έχουν επιλέξει να συμμετάσχουν, αντιθέτως, αποτελεί μια ευκαιρία άμεσης πρόσβασης στον Αμερικανό Πρόεδρο και ανάληψης ενός πιο αναβαθμισμένου, έστω επικουρικού, διπλωματικού ρόλου. «Αυτό είναι ένα παγκόσμιο ιδιωτικό θέρετρο Mar-a-Lago», σχολίασε ο Νίκολας Γουέστικο, καθηγητής στο Πανεπιστήμιο του Λονδίνου και πρώην ανώτατος Βρετανός διπλωμάτης. «Ακριβώς το είδος του κόσμου που θέλει ο Τραμπ: όλοι να έρχονται στο κλαμπ του για λίγα ψίχουλα από το τραπέζι του "μεγάλου άνδρα"».

Η επιφυλακτικότητα της Κίνας, της Ρωσίας, της Γαλλίας και της Βρετανίας, σύμφωνα με αναλυτές, πηγάζει από τον φόβο ότι θα υπάγονταν άμεσα στον έλεγχο του Τραμπ, σε αντίθεση με το Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ, όπου ως μόνιμα μέλη διαθέτουν δικαίωμα βέτο. Τουλάχιστον εξίσου δύσπιστα

εμφανίζονται και πολλά μικρότερα κράτη, που βλέπουν στον ΟΗΕ το βασικό διεθνές φόρουμ μέσω του οποίου μπορούν να ασκούν επιρροή.

Το Συμβούλιο σχεδιάστηκε αρχικά για να εποπτεύσει την ανοικοδόμηση της μεταπολεμικής Γάζας. Ωστόσο, το καταστατικό του, το οποίο συντάχθηκε στον Λευκό Οίκο, διευρύνει εντυπωσιακά τον σκοπό του, μιλώντας για «πρώτη θνησιμότητα σταθερότητας, αποκατάσταση αξιοπιστίας και νόμιμης διακυβέρνησης και διασφάλιση διαρκούς ειρήνης σε περιοχές που πλήττονται ή απειλούνται από συγκρούσεις». Παράλληλα, απαιτεί από τα κράτη που επιδιώκουν μόνιμη θέση να δεσμευτούν σε καταβολή 1 δισ. δολαρίων για τη χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων του, χωρίς καμία πρόβλεψη που να περιορίζει τη δράση του αποκλειστικά στη Γάζα.

Τι επιδιώκει τελικά ο Τραμπ

Οι ασυνήθιστοι αυτοί όροι ενισχύουν την εκτίμηση ότι το Συμβούλιο Ειρήνης εντάσσεται στη συνολική στρατηγική του Τραμπ, κατά τη δεύτερη θητεία του, ν' αντικαταστήσει τη μεταπολεμική διεθνή τάξη με μια νέα αρχιεκτονική, άμεσα ελεγχόμενη από τον ίδιο και με φιλοδοξίες που υπερβαίνουν κατά πολύ το Παλαιστινιακό. «Θα κάνει πολλή δουλειά που θα έπρεπε να είχε κάνει ο ΟΗΕ», είπε ο Τραμπ στους δημοσιογράφους στο Νταβός, υπερασπιζόμενος και την απόφασή του να απευθύνει πρόσκληση στον Πούτιν. «Ναι, έχω και κάποιους αμφιλεγόμενους ανθρώπους, αλλά είναι άνθρωποι που φέρνουν αποτελέσματα».

Ο Τραμπ δήλωσε ότι ο Ρώσος Πρόεδρος αποδέχθηκε την πρό-

σκληση, κάτι που το Κρεμλίνο δεν επιβεβαίωσε, περιοριζόμενο να πει ότι την εξετάζει. Σε μια ακόμη ένδειξη ότι η Μόσχα επιχειρεί ν' αξιοποιήσει το ζήτημα ως διαπραγματευτικό μοχλό, ο Πούτιν δήλωσε ότι η Ρωσία είναι έτοιμη να συνεισφέρει 1 δισ. δολάρια, υπό την προϋπόθεση ότι θα χρησιμοποιηθούν παγωμένα ρωσικά περιουσιακά στοιχεία στη Δύση.

Οι προσκλήσεις προς ξένες κυβερνήσεις εστάλησαν λιγότερο από έναν μήνα μετά την εντολή του

φόρουμ αυτό για να προωθήσει μια ειρηνευτική συμφωνία για την Ουκρανία. «Το μεγάλο δίλημμα», σημειώνει ο Γουέστικο, «είναι ότι αν οι Ευρωπαίοι δεν είναι παρόντες, η συζήτηση θα εξελιχθεί σε ένα μοίρασμα της Ουκρανίας μεταξύ Τραμπ και Πούτιν, όπως ακριβώς αρέσει και στους δύο να βλέπουν τον κόσμο».

Μία από τις ελάχιστες πχηρές δημόσιες απορρίψεις προήλθε από τον Πρωθυπουργό της Σλοβενίας, Ρόμπερτ Γκόλομπ, ο οποίος

επικρίνει τον ΟΗΕ, έχουν δράσει μονομερώς ή έχουν περικόψει χρηματοδοτήσεις, λίγοι έχουν φτάσει τόσο μακριά στον παραγκωνισμό ενός θεσμού που οι ίδιες οι ΗΠΑ ίδρυσαν για ν' αποτρέψουν τους πολέμους. Το Συμβούλιο Ασφαλείας ψήφισε ομόφωνα τον Νοέμβριο, με αποχές της Ρωσίας και της Κίνας, υπέρ του σχεδίου εκειραίας για τη Γάζα, δηλώνοντας ότι «χαιρετίζει» τη συμμετοχή του Συμβουλίου Ειρήνης. Ωστόσο, όσο η κυβέρνηση Τραμπ διευρύνει τις φιλοδοξίες του νέου οργάνου, τόσο εντείνονται οι ανησυχίες και μέσα στα ίδια τα Ηνωμένα Έθνη.

Λύση για Γροιλανδία στο πρότυπο των Βρετανικών Βάσεων Κύπρου

Νέες συζητήσεις για το μέλλον της Γροιλανδίας φέρνουν στο προσκήνιο ένα παλιό, δοκιμασμένο αλλά και αμφιλεγόμενο μοντέλο διεθνούς παρουσίας. Πρόκειται για το πρότυπο των βρετανικών κυρίαρχων στρατιωτικών Βάσεων στην Κύπρο. Σύμφωνα με Δυτικούς αξιωματούχους, που μίλησαν στους New York Times, η προκαταρκτική συμφωνία που επικαλείται ο Ντόναλντ Τραμπ με το ΝΑΤΟ δεν αφορά την πλήρη απόκτηση του νησιού, αλλά τη δημιουργία αμερικανικών στρατιωτικών θυλάκων υπό καθεστώς κυριαρχίας. Το παράδειγμα της Κύπρου με τις Βάσεις Ακρωτηρίου και Δεκέλειας προβάλλεται ως οδηγός για το πώς μια μεγάλη δύναμη μπορεί να εξασφαλίσει μόνιμο στρατηγικό έλεγχο χωρίς ν' αναλάβει το βάρος της διακυβέρνησης, ανοίγοντας εκ νέου τη συζήτηση για τα όρια της κυριαρχίας και τις οικίες της αποικιακής κληρονομιάς.

Οι Βάσεις του Ακρωτηρίου και της Δεκέλειας, που θεσπίστηκαν το 1960 με την ανεξαρτησία της Κύπρου, αποτελούν βρετανικά υπερπόντια εδάφη και δεν υπάγονται ούτε στη Δημοκρατία της Κύπρου, ούτε στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Εκεί εφαρμόζεται το βρετανικό Δίκαιο, λειτουργούν ξεχωριστά Δικαστήρια και Αστυνομία, ενώ τα σύνορα παραμένουν στην πράξη ανοικτά για τους Κυπρίους. Όπως επισημαίνουν Κύπριοι ακαδημαϊκοί, το καθεστώς αυτό προσφέρει πολύ μεγαλύτερο έλεγχο από μια απλή στρατιωτική παρουσία, χωρίς το κόστος της διακυβέρνησης πληθυσμών.

Στη Γροιλανδία, ένα αντίστοιχο μοντέλο θα μπορούσε να εξασφαλίσει στις ΗΠΑ μόνιμη στρατηγική παρουσία και ενδεχομένως ισχυρότερη θέση σε μελλοντικές διεκδικήσεις φυσικών πόρων στην Αρκτική. Ο Πρωθυπουργός της Γροιλανδίας, πάντως, ξεκαθαρίζει ότι η κυριαρχία αποτελεί «κόκκινη γραμμή». Η κυπριακή εμπειρία δείχνει ότι τέτοιες ρυθμίσεις μπορεί να γεννήσουν μακροχρόνιες πολιτικές εντάσεις και κατηγορίες για «νέες, πιο αποδεκτές μορφές αποικιοκρατίας», που έρχονται σε σύγκρουση με τις αρχές της αυτοδιάθεσης μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο.

Το Συμβούλιο Ειρήνης μοιάζει περισσότερο με λέσχη κρατών που επιδιώκουν να κερδίσουν την εύνοια του Τραμπ, παρά με όχημα ουσιαστικής αντιμετώπισης των πιο πιεστικών διεθνών συγκρούσεων

Τραμπ για μονομερή στρατιωτική δράση στη Βενεζουέλα και σχεδόν ταυτόχρονα με την κλιμάκωση της αντιπαράθεσης με την Ευρώπη για το ενδεχόμενο αμερικανικής «ανάληψης» της Γροιλανδίας. Για τις περισσότερες κυβερνήσεις, το δίλημμα συνοψίζεται στο αν θα εξασφαλίσουν περισσότερα οφέλη συμμετέχοντας ή μένοντας εκτός.

Από τον κατάλογο των συμμετεχόντων απουσιάζουν σχεδόν όλες οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις, με ελάχιστες εξαιρέσεις όπως η Ουγγαρία. Ο Ουκρανός πρόεδρος, Βολοντίμιρ Ζελένσκι, παραδέχθηκε ότι δέχθηκε πρόσκληση, αλλά εξέφρασε σοβαρές επιφυλάξεις αν τελικά συμμετάσχει και η Ρωσία. Για την Ευρώπη, η απόφαση είναι εξαιρετικά δύσκολη, ιδίως αν ο Τραμπ χρησιμοποιήσει το

δήλωσε ότι αρνήθηκε την πρόσκληση επειδή το Συμβούλιο «παρεμβαίνει επικίνδυνα στη διεθνή τάξη». Αναλυτές εκτιμούν ότι, με περιορισμένο προσωπικό, χωρίς σαφή εξουσιοδότηση από το Διεθνές Δίκαιο πέραν της Γάζας και χωρίς τη νομιμοποίηση που διαθέτει ο ΟΗΕ, το Συμβούλιο είναι απίθανο να επιβιώσει μετά την αποχώρηση του Τραμπ από την προεδρία, ακόμη κι αν παραμείνει τυπικά πρόεδρος του. «Δεν έχει εντολή, δεν έχει πρακτικό τρόπο λειτουργίας και δεν διαθέτει αρχές διακυβέρνησης που να προσελκύουν βαριά ονόματα», σχολίασε ο Άaron Ντέιβιντ Μίλερ, πρώην ανώτατο στέλεχος του Στέιτ Ντιπάρτμεντ.

Αν και προηγούμενοι Αμερικανοί Πρόεδροι έχουν επίσης

Η πολιτική ανθρωποφαγία, οι ευθύνες του παρελθόντος και η ανάγκη θεσμικής σοβαρότητας

ΑΠΟΨΗ “
ΚΡΙΣ
ΜΙΧΑΗΛ

Σε μια περίοδο κατά την οποία η δημόσια συζήτηση στην Κύπρο χαρακτηρίζεται από ένταση, πόλωση και εύκολες κατηγορίες, αξίζει να γίνει μια ψύχραιμη αποτίμηση των δεδομένων και των πραγματικών γεγονότων. Ιδιαίτερα όταν ο δημόσιος λόγος στρέφεται εναντίον του Προέδρου της Δημοκρατίας, Νίκου Χριστοδουλίδη, με αιχμές περί δήθεν διαφθοράς, είναι αναγκαίο να εξεταστεί όχι μόνο το περιεχόμενο των καταγγελιών, αλλά και η αξιοπιστία εκείνων που τις εκτοξεύουν.

Ο Νίκος Χριστοδουλίδης εξελέγη Πρόεδρος σε μια δύσκολη συγκυρία, αναλαμβάνοντας τη διακυβέρνηση σε ένα περιβάλλον γεωπολιτικών αναταράξεων, οικονομικών πιέσεων και εσωτερικής κόπωσης της κοινωνίας από σκάνδαλα του παρελθόντος. Από την πρώτη στιγμή, έδωσε έμφαση στη διεθνή παρουσία και αξιοπιστία της Κυπριακής Δημοκρατίας. Οι διεθνείς του επιτυχίες δεν είναι θέμα επικοινωνιακής υπερβολής, αλλά καταγράφονται σε συγκεκριμένα αποτελέσματα: αναβάθμιση των σχέσεων της Κύπρου με ισχυρά κράτη, ενίσχυση του ρόλου της χώρας ως αξιόπιστου εταίρου στην Ανατολική Μεσόγειο και επαναιποθέτηση του Κυπριακού στο διεθνές προσκήνιο με σοβαρότητα και θεσμικό λόγο.

Την ίδια ώρα, στο εσωτερικό

μέτωπο, η πολιτική αντιπαράθεση συχνά διολισθαίνει σε επιθέσεις κάτω από τη μέση. Κόμματα που συμμετείχαν σε προηγούμενες κυβερνήσεις, και ιδιαίτερα το ΑΚΕΛ, εμφανίζονται σήμερα ως τιμητές της διαφάνειας. Ωστόσο, η ιστορική μνήμη δεν μπορεί να είναι επιλεκτική. Κατά την περίοδο διακυβέρνησης του ΑΚΕΛ (2008-2013), η χώρα βίωσε σοβαρά φαινόμενα κακοδιαχείρισης, πολιτικών ευθυνών και θεσμικών αποτυχιών, που οδήγησαν σε βαθιά οικονομική κρίση. Υποθέσεις διαφθοράς και σκανδαλώδεις χειρισμοί δεν ήταν άγνωστοι ούτε τότε, ενώ πολλές από αυτές τις υποθέσεις είτε δεν διερευνήθηκαν επαρκώς είτε δεν οδήγησαν ποτέ σε ουσιαστική λογοδοσία.

Ιδιαίτερη μνεία αξίζει στην κατάρρευση του Συνεργατισμού και των Κυπριακών Αερογραμμών. Πρόκειται για δύο εμβληματικές περιπτώσεις, με τεράστιο κοινωνικό και οικονομικό κόστος για τον κυπριακό λαό. Χιλιάδες πολίτες επηρεάστηκαν άμεσα, δημόσιο χρήμα χάθηκε και η εμπιστοσύνη στους θεσμούς τραυματίστηκε βαθιά. Παρ' όλα αυτά, κανένας απ' όσους είχαν πολιτική ή διοικητική ευθύνη δεν πλήρωσε ουσιαστικό τίμημα. Δεν υπήρξαν ποινικές συνέπειες ανάλογες του μεγέθους της ζημιάς, ούτε πολιτικές παραιτήσεις που να σηματοδοτούν ανάληψη ευθύνης.

“
Η Κύπρος δεν έχει ανάγκη από πολιτική ανθρωποφαγία. Έχει ανάγκη από θεσμική σοβαρότητα, ειλικρινή διάλογο και μνήμη για τα λάθη του παρελθόντος

Αυτό το γεγονός καθιστά τουλάχιστον προβληματικό το σημερινό ηθικό πλεονέκτημα που επιχειρούν να διεκδικήσουν ορισμένοι πολιτικοί χώροι. Όταν εκείνοι που κυβέρνησαν σε περιόδους κατά τις οποίες ελήφθησαν αποφάσεις με ολέθριες συνέπειες για την οικονομία και την κοινωνία εμφανί-

ζονται σήμερα ως υπερασπιστές της κάθαρσης, το ερώτημα της αξιοπιστίας τίθεται αναπόφευκτα.

Σε ό,τι αφορά τις κατηγορίες περί διαφθοράς εναντίον του Προέδρου Χριστοδουλίδη, μέχρι σήμερα δεν έχει παρουσιαστεί οποιοδήποτε τεκμηριωμένο στοιχείο που να στοιχειοθετεί προσωπική εμπλοκή ή

παράνομη ενέργεια. Η πολιτική κριτική είναι θεμιτή και απαραίτητη σε μια δημοκρατία. Όμως, άλλο η κριτική και άλλο η στοχοποίηση με υπονοούμενα και γενικόλογες καταγγελίες, χωρίς αποδείξεις, που εξυπηρετούν περισσότερο μικροπολιτικές σκοπιμότητες παρά το δημόσιο συμφέρον.

Η Κύπρος έχει ανάγκη από σοβαρό πολιτικό διάλογο, θεσμική ευθύνη και ειλικρινή αυτοκριτική απ' όλους. Ο Πρόεδρος κρίνεται –και πρέπει να κρίνεται– για το έργο του, τις επιλογές του και τ' αποτελέσματα της πολιτικής του. Όμως η κρίση αυτή οφείλει να γίνεται με μέτρο, τεκμηρίωση και σεβασμό στη δημοκρατία. Όχι με κραυγές, όχι με επιθέσεις κάτω από τη μέση και σίγουρα όχι από εκείνους που δεν έχουν ακόμη απαντήσει πειστικά για τα λάθη και τις παραλείψεις του παρελθόντος.

Η κοινωνία θυμάται. Και όσο κι αν κάποιοι προσπαθούν να ξαναγράψουν την Ιστορία, τα γεγονότα παραμένουν. Η Κύπρος δεν έχει ανάγκη από πολιτική ανθρωποφαγία. Έχει ανάγκη από θεσμική σοβαρότητα, ειλικρινή διάλογο και μνήμη. Μνήμη για τα λάθη του παρελθόντος και ευθύνη για το παρόν. Μόνο έτσι μπορεί να οικοδομηθεί ένα μέλλον με πραγματική διαφάνεια και δημοκρατική αξιοπιστία.

Η ευρωπαϊκή ψευδαίσθηση της Κύπρου δεν ήταν ποτέ αφέλης. Ήταν όμως ελλιπής

ΑΠΟΨΗ “
ΔΡ ΣΤΕΛΙΟΣ
ΠΛΑΤΗΣ*

Στο Νιαβός ειπώθηκε φέτος κάτι που οι μικρές χώρες γνωρίζουν εδώ και καιρό: η παγκόσμια τάξη δεν μεταρρυθμίζεται ομαλά. Διαρρηγνύεται. Οι κανόνες υπάρχουν, αλλά η ισχύς αποφασίζει, πιο ξεκάθαρα από ποτέ, πότε εφαρμόζονται. Για τα μικρά κράτη, αυτό αποτελεί κίνδυνο. Όχι μόνο επενδύσεων και ανάπτυξης, αλλά στρατηγικής επιβίωσης.

Οι μικρές οικονομίες οικοδόμησαν την ευημερία τους πάνω στην προβλεψιμότητα. Στο διεθνές δίκαιο, στην εφαρμογή των συμβάσεων, στην παραδοχή ότι τα σύνορα δεν αλλάζουν διά τις ισχύουσες. Όταν αυτά υποχωρούν, αυξάνεται το ασφαλιστικό κινδύνου. Στο κεφάλαιο, στο χρέος, ακόμη και στη γεωπολιτική στάθμιση μιας χώρας. Ο γεωοικονομικός κατακερματισμός – εμπόριο και επενδύσεις οργανωμένα γύρω από πόλους ισχύος – μειώνει την αποδοτικότητα και αυξάνει την αστάθεια. Το κεφάλαιο αναζητά πια όχι μόνο απόδοση, αλλά και πολιτική πια ευθυγράμμιση.

Η Κύπρος το γνωρίζει αυτό

καλύτερα από πολλούς.

Η ένταξη μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση βασίστηκε σε μια λογική (όχι αφέλη) προσδοκία: ότι η Ένωση λειτουργεί ως ασφαλές λιμάνι για μικρά κράτη. Ότι οι κανόνες εφαρμόζονται συμμετρικά. Ότι η αλληλεγγύη είναι θεσμική και όχι επιλεκτική. Και τα μικρά κράτη χρειάζονται κανόνες, διότι δεν διαθέτουν ισχύ.

Και, όμως, το καθοριστικό τραύμα της σύγχρονης κυπριακής πολιτικής οικονομίας ήταν η στιγμή που το «ασφαλές λιμάνι» αποδείχθηκε υπό όρους. Το 2013, η Ευρώπη αντιμετώπισε την κυπριακή κρίση (που εκείνη ουσιαστικά μάς επέβαλε με το κούρεμα των ελληνικών ομολόγων) με ένα αλλοπρόσαλλο και αχρείαστο κούρεμα καταθέσεων. Επιχειρήσεις και νοικοκυριά επωμιστήκαν απώλειες που δύσκολα θα επιβίωναν σε μεγαλύτερα κράτη. Και, πολιτικά, αυτό έστειλε ένα καθαρό μήνυμα.

Σήμερα, η Ευρωπαϊκή Ένωση κινητοποιεί εκατοντάδες δισεκατομμύρια ευρώ για την Ουκρανία. Και ορθώς καταδικάζει την εισβολή της

Ρωσίας ως κατάφωρη παραβίαση του Διεθνούς Δικαίου. Όμως εδώ αναδύεται μια θεμελιώδης αντίφαση: η εισβολή στην Ουκρανία «μετρά», ενώ η συνεχιζόμενη κατοχή της Κύπρου από την Τουρκία δεν μετρά με τον ίδιο τρόπο.

Για πενήντα χρόνια, ένα κράτος-μέλος της ΕΕ παραμένει στρατιωτικά κατεχόμενο. Η Λευκωσία – η τελευταία διχοτομημένη πρωτεύουσα της Ευρώπης – λειτουργεί ως de facto σύνορο εντός της Ένωσης. Και, όμως, αυτή η πραγματικότητα αντιμετωπίζεται ως «παγωμένο πολιτικό ζήτημα», όχι ως ζωντανή ευρωπαϊκή αποτυχία εφαρμογής των ίδιων αρχών που σήμερα επικαλούμαστε για την Ουκρανία.

Αυτό δεν είναι επιχείρημα κατά της στήριξης προς την Ουκρανία. Είναι επιχείρημα υπέρ της συνέπειας. Όταν η παραβίαση της κυριαρχίας καταδικάζεται επιλεκτικά, το Διεθνές Δίκαιο μετατρέπεται από κανόνα σε εργαλείο ισχύος. Και τότε τα μικρά κράτη καταλαβαίνουν ότι η προστασία τους δεν είναι δεδομένη.

Εδώ βρίσκεται ο πυρήνας του

κυπριακού διλήμματος: εκτός ΕΕ οι κανόνες αποδυναμώνονται, εντός ΕΕ εφαρμόζονται άνισα. Πού βρίσκεται, λοιπόν, το καταφύγιο;

Αναντίλεκτα, η ΕΕ παραμένει η καλύτερη διαθέσιμη επιλογή για την Κύπρο. Αλλά, ένα πραγματικό «ασφαλές λιμάνι» δεν κρίνεται από τεχνικές ρυθμίσεις σε περιόδους ηρεμίας, αλλά από το ποιος προστατεύεται όταν το κόστος γίνεται πολιτικά επώδυνο. Η εμπειρία της Κύπρου έδειξε ότι το κούρεμα του 2013 δεν ήταν απλώς προϊόν θεσμικών ελλείψεων, αλλά συνέπεια μεγέθους. Μια λύση που ήταν πολιτικά διαχειρίσιμη ακριβώς επειδή αφορούσε ένα μικρό κράτος.

Αν η Ευρώπη θέλει να είναι ασφαλές πλαίσιο για όλα τα κράτη-μέλη, χρειάζεται βαθύτερη ολοκλήρωση με ρητές ρήτρες στήριξης σε περιόδους κρίσης. Μηχανισμούς που ενεργοποιούνται αυτόματα και δεν εξαρτώνται από τη διαπραγματευτική ισχύ ή τη γεωπολιτική βαρύτητα κάθε χώρας. Αλλιώς, η αλληλεγγύη παραμένει πολιτική επιλογή και όχι θεσμική υποχρέωση.

Παράλληλα, η ευρωπαϊκή

στρατηγική ασφάλειας οφείλει να ενσωματώνει την ευαλωτότητα των μικρών κρατών ως δομικό χαρακτηριστικό της Ένωσης και όχι ως εξαίρεση. Όσο η διαχείριση κρίσεων επιτρέπει λύσεις που θα ήταν αδιανόητες για μεγαλύτερες οικονομίες, το μήνυμα είναι σαφές: η ισότητα είναι διακήρυξη, όχι εγγυημένη πρακτική.

Η συγκυρία είναι κρίσιμη. Η Κύπρος ασκεί την Προεδρία του Συμβουλίου της ΕΕ. Αυτό δεν είναι απλώς θεσμικό προνόμιο. Είναι ευθύνη. Αν η Ευρώπη θέλει να μιλά για στρατηγική αυτονομία και κράτος δικαίου, δεν μπορεί να αποδέχεται εγ' αόριστον την de facto διχοτόμηση μιας ευρωπαϊκής πρωτεύουσας. Το μέλλον της Ένωσης περνά και από τη Λευκωσία. Από το αν οι κανόνες θα ισχύουν για όλους. Από το αν η αλληλεγγύη θα είναι συμμετρική. Από το αν το Διεθνές Δίκαιο θα είναι αρχή. Ή απλώς επιλογή. Από το αν το λιμάνι θα είναι ασφαλές για όλους, ή όχι!

*Διδάκτωρ Χρηματοοικονομικών και Μακροοικονομίας του Πανεπιστημίου του Cambridge

Ποιο είναι το «Βαθύ Λαρύγγι» του βίντεογκέϊ;

ΑΠΟΨΗ “
ΦΙΛΙΠΠΟΣ
ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ*

Λίγο μετά που ξέσπασε ο σάλος με το δεύτερο, μέσα σε πέντε χρόνια, κρούσμα παγίδευσης από «αόρατο φακό» επωνύμων της κυπριακής Πολιτείας και κοινωνίας, άρχισε να περιγράφεται στα κοινωνικά δίκτυα, αλλά και στον Τύπο ως «βίντεογκέϊ». Ακόμα και ο μέσος πολίτης δεν δυσκολεύεται να συνδέσει τον ξενικό αυτό όρο με το περίφημο πολιτικό σκάνδαλο του «Γουότεργκέϊ», που το 1974 έριξε τον Πρόεδρο των ΗΠΑ, Ρίτσαρντ Νίξον. Συνεπώς, η συνάφεια με τη λέξη αυτή (Watergate-Videogate) παραπέμπει αυτομάτως σε ανατριπτικές καταστάσεις και η χρήση της, ιδιαίτερα από την αντιπολίτευση, δεν αποκλείεται να γίνεται σκόπιμα για να δώσει στην κοινή γνώμη την αίσθηση κλιμάκωσης και κορύφωσης, οδηγώντας ακόμα και στην αλλαγή εξουσίας.

Ωστόσο, υπάρχει μια ειδοποιός διαφορά ανάμεσα στα δύο -γκέϊ. Το αμερικάνικο ήταν το αποτέλεσμα διερευνητικής δημοσιογραφίας από τους ρεπόρτερ Γούντγουορντ και Μπέρνσταϊν της «Ουάσιγκτον Ποστ», και σαν τέτοιο έμεινε στην ιστορία. Το κυπριακό

-γκέϊ είναι μια ανάρτηση στο ψηφιακό δίκτυο Χ (πρώην Τουίτερ), αγνώστων λοιπών στοιχείων, το οποίο, λόγω της ανωνυμίας και απόκρυψής του, επιτρέπει στην Κυβέρνηση, εναντίον της οποίας στρέφεται, να το χαρακτηρίσει ως υβριδική επίθεση από εχθρούς της Κυπριακής Δημοκρατίας κατά την ανάληψη της Ευρωπαϊκής Προεδρίας και να αμφισβητήσει το

«Ουάσιγκτον Ποστ» είχαν μια μουσική πηγή πληροφόρησης, την οποία οι ίδιοι αποκαλούσαν «Βαθύ Λαρύγγι» - «Deep Throat». Η ταυτότητα του μουσικού πληροφοριοδότη προκάλεσε μεγαλύτερο ενδιαφέρον από το ίδιο το σκάνδαλο, αλλά επρόκειτο να περάσουν δεκαετίες για να μαθευτεί ότι επρόκειτο για τον Βοηθό Διευθυντή του FBI, Mark Felt.

αν έχει κινηθεί για να μάθει και ποιους βοήθησαν στο εσωτερικό, εκτός βέβαια αν περιλαμβάνεται στις αστυνομικές έρευνες.

Η ύπαρξη αρχικής πηγής για οποιαδήποτε αποκάλυψη είναι κανόνας απαράβατος. Ακόμα κι αν οι δημιουργοί του βίντεο είχαν κάποιες προσλαμβάνουσες επιτόπου για να τους βοηθήσει να ξετυλίξουν το νήμα. Αποκλείεται να τα βρήκαν όλα από μόνοι τους σε έναν ξένο τόπο, χωρίς εγχώρια καθοδήγηση. Οι αρχικοί πληροφοριοδότες βρίσκονται συνήθως στο περιβάλλον των εμπλεκόμενων προσώπων ή γενικότερα στους χώρους που αποτελούν στόχο. Αυτοί μπορεί να είναι δυσαρεστημένοι υφιστάμενοι, προσωπικοί ή επαγγελματικοί αντίζηλοι, πολιτικοί αντίπαλοι, πράκτορες ξένων συμφερόντων ή απλώς μισθοφόροι της πληροφόρησης, να πληρώνονται δηλαδή γι' αυτά που διοικούνται. Από τη στιγμή που κάποιος προσιμά να μην κάνει χρήση της νομοθεσίας του 2023 ως πληροφοριοδότης δημοσίου συμφέροντος, για να είναι καλυμμένος και πηχά, μπορεί να χαρακτηριστεί

ως χαφιάς, καρφί ή κοριός, γιατί επιδιώκει ανταλλάγματα χρηματικά ή άλλα για τις υπηρεσίες του σε τρίτους και όχι προς το καλώς νοούμενο συμφέρον της Πολιτείας ή της κοινωνίας. Αυτό ισχύει και για το βίντεο του Αλ Τζαζίρα το 2020 σχετικά με τα διαβατήρια, γιατί, παρά το γεγονός ότι αποτελεί νόμιμο δημοσιογραφικό λαβράκι, αυτός που βοήθησε να βγει στην επιφάνεια παραμένει άγνωστος, όπως και τα κίνητρά του.

Μπορεί να πει κανείς, μα τι σημασία έχει ποιος το ξεφούρνισε και σε ποιους, σημασία έχουν αυτά που βλέπουμε και ακούμε και τα οποία αποτελούν σκάνδαλο στο ανώτατο επίπεδο της δημόσιας ζωής. Η προσέγγιση αυτή παραγνωρίζει ότι η αποκάλυψη του ντόπιου συνεργάτη μπορεί να οδηγήσει και στη διαλεύκανση του μυστηρίου, βοηθώντας έτσι να εξακριβωθεί η προέλευση του βίντεο και κατά συνέπεια να επιβεβαιωθεί ή διαψευστεί, ολικώς ή μερικώς, και το περιεχόμενό του. Και ποιος μπορεί ν' αποκλείσει το ενδεχόμενο η όλη δουλειά να είναι σημμένη από μέσα κι όχι απ' έξω;

*Δημοσιογράφος

“
Ακόμα κι αν οι δημιουργοί του βίντεο είχαν κάποιες προσλαμβάνουσες παραστάσεις, χρειάζονταν κάποιον επιτόπου για να τους βοηθήσει να ξετυλίξουν το νήμα

περιεχόμενό του.

Το μόνο κοινό που πρέπει να έχουν και τα δύο -γκέϊ είναι η ύπαρξη ενός αρχικού πληροφοριοδότη, δηλαδή το πρόσωπο ή τα πρόσωπα που «οφύριξαν» την ύπαρξη του θέματος, επιτρέποντας τη διερεύνηση ή εκμετάλλευσή του. Στην περίπτωση του «Γουότεργκέϊ», δεν άργησε να γίνει γνωστό ότι οι δημοσιογράφοι

Το «Βαθύ Λαρύγγι» του «βίντεογκέϊ» όχι μόνο παραμένει άγνωστο, αλλά φαίνεται πως κανείς δεν ενδιαφέρεται να μάθει σε ποιον μπορεί να ανήκει. Η Κυβέρνηση έχει προσιμά σε συγκεκριμένες ξένες πρωτεύουσες αναζητώντας βοήθεια για να εντοπίσει ποιους ετοιμάσαν το ζημιογόνο βίντεο στο εξωτερικό. Δεν υπάρχουν ενδείξεις

Όμορφος κόσμος, αγγελικά πλασμένος

ΑΠΟΨΗ “
ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ
Λ. ΟΜΗΡΟΥ*

Το Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ (WEF) του Νταβός ξεκίνησε τις εργασίες του τη Δευτέρα, 19 Ιανουαρίου του 2026.

Με αφορμή την έναρξη αυτού του σημαντικού διεθνούς οικονομικού γεγονότος, η Μ.Κ.Ο Oxfam προέβη στις εξής σημαντικές διαπιστώσεις και παρατηρήσεις.

Σε ιστορικά υψηλά επίπεδα έφθασε το 2025 η περιουσία των δισεκατομμυριούχων παγκοσμίως, εντείνοντας τις οικονομικές και πολιτικές ανισότητες και «υπονομεύοντας την πολιτική ελευθερία».

Σύμφωνα με την έκθεση της Oxfam, η συνολική περιουσία περισσότερων των 3.000 δισεκατομμυριούχων ανήλθε το 2024 στα 18,3 τρισεκατομμύρια δολάρια, καταγράφοντας αύξηση 16% σε σχέση με το προηγούμενο έτος και εντυπωσιακή άνοδο 81% από το 2020.

Η Οργάνωση προειδοποιεί ότι η συσσώρευση πλούτου σε τόσο περιορισμένο αριθμό ατόμων επιτείνει τις ανισότητες και ενισχύει την επιρροή των υπερπλουσίων στις πολιτικές αποφάσεις.

Ο γενικός διευθυντής της Oxfam International, Αμίταμπο Μπεχάρ, κρούει τον κώδωνα του κινδύνου για τις συνέπειες αυτής της εξέλιξης.

«Οι οικονομικές και πολιτικές ανισότητες μπορεί να επιταχύνουν τη διάβρωση των δικαιωμάτων και της ασφάλειας των ανθρώπων με τρομακτική ταχύτητα», επισημαίνει, τονίζοντας ότι η συγκέντρωση πλούτου μεταφράζεται συχνά σε υπέρμετρη πολιτική ισχύ.

Η έκθεση της Oxfam δόθηκε στη δημοσιότητα την ημέρα έναρξης του φόρουμ, με την οργάνωση να

σεκατομμύρια δολάρια επισφαλών απαιτήσεων, καταφέρνοντας να ξεγλιστρήσουν με εκατομμύρια δολάρια προσωπικής περιουσίας. Η γιατί οι κυβερνήσεις φαίνεται να λαμβάνουν μέτρα υπέρ των τραπεζών, χωρίς να δίνουν μεγάλη σημασία στους απλούς πολίτες που χάνουν τα σπίνια, τις δουλειές και τις συντάξεις τους, εξαιτίας χρηματοπιστωτικών αποφάσεων, για τις οποίες ποτέ δεν

“
Να κατοχυρωθεί ισορροπία ανάμεσα στην παραγωγικότητα και την κοινωνική δικαιοσύνη, για να επικρατήσει ένας δικαιότερος κόσμος, στον οποίο οι άνθρωποι θα ζουν με αξιοπρέπεια

καλεί τις κυβερνήσεις να υιοθετήσουν πολιτικές φορολόγησης του μεγάλου πλούτου και ενίσχυσης της κοινωνικής δικαιοσύνης, προκειμένου να ανακοπεί η διεύρυνση του χάσματος μεταξύ πλουσίων και φτωχών.

Οι επισημάνσεις αυτές της Oxfam δημοσιοποιούνται σε μια περίοδο που σε ολόκληρο τον κόσμο οι πολίτες είναι εξοργισμένοι, γιατί τραπεζιές που δημιούργησαν τρι-

ρωτήθηκαν.

Απογοήτευση, αγανάκτηση και οργή κυριαρχεί στον κόσμο για την αποτυχία κυβερνήσεων να ελέγξουν αποτελεσματικά τους πολυεθνικούς γίγαντες και τις τραπεζικές ελίτ, που διέφθειραν την πολιτική ζωή υποσκάπτοντας, κατ' αυτόν τον τρόπο, τη δημοκρατία.

Θα υπάρξουν δραστικές περιkopές της αναπτυξιακής βοήθειας, ενώ ταυτόχρονα παρασάγγας

απέχουμε από τους αναπτυξιακούς στόχους της χιλιετίας, σε θέματα όπως η φτώχεια.

Και βέβαια δεν πρέπει να ξεχάσουμε ότι, πρόσφατα, βιώσαμε και βιώνουμε άλλες, εξίσου οξείες κρίσεις, κοινωνικού και οικονομικού χαρακτήρα:

Οι ημέρες των τροφίμων και των ενεργειακών αγαθών επηρέασαν βαθιά τις κοινωνίες.

Στο νέο οικονομικό περιβάλλον, η ανεξέλεγκτη κίνηση των κεφαλαίων από τη μια στιγμή στην άλλη και από τη μια μεριά του πλανήτη στην άλλη, μέσα σε λίγα δευτερόλεπτα, βάζει σε κρίση οικονομίες ολόκληρων κρατών. Συσσωρεύει κέρδη στις μητροπόλεις του καπιταλισμού στερώνοντας τα αδύνατα στρώματα των κοινωνιών, αλλά και τις υπό ανάπτυξη χώρες από κρίσιμους πόρους.

Όμως, δεν είναι μόνο η οικονομική πολιτική των κρατών που διαλύεται σε εθνική κλίμακα, ενώ ο παγκόσμιος πλούτος συσσωρεύεται στα χέρια των λίγων. Κινδυνεύουν οι ίδιοι οι όροι της ζωής του ανθρώπου πάνω στον πλανήτη.

Η υποβάθμιση των περιβαλλοντικών συνθηκών, η επαπειλούμενη οικολογική καταστροφή, η εμπορευματοποίηση των αγαθών

είναι το αποτέλεσμα μιας αχαλίνωτης κερδοσκοπίας. Και όλα αυτά με την τραγική μοίρα των αδύνατων, των κοινωνικά και οικονομικά αποκλεισμένων, την καταστροφή του κράτους πρόνοιας. Με εκατομμύρια παιδιά να ζουν σε συνθήκες εργασιακής δουλείας ή πορνείας.

Απέναντι σε όλα αυτά τα προβλήματα του νέου πολυσύνητου παγκοσμιοποιημένου οικονομικού και πολιτικού περιβάλλοντος, θα πρέπει να διαμορφωθεί μια στρατηγική, έτσι που να επιτυγχάνεται η αναδιανομή του εισοδήματος και του πλούτου σε ένα καθεστώς αυξημένου διεθνούς ανταγωνισμού ελεύθερης κυκλοφορίας των κεφαλαίων, και να εξασφαλίζεται ισότητα ευκαιριών και δυνατότητων.

Αυτή πρέπει να είναι η απάντηση στην άναρχη παγκοσμιοποίηση. Να διαμορφωθούν μηχανισμοί κοινωνικής παρέμβασης, για να εξασφαλιστεί μια ανταγωνιστική οικονομία με ανθρώπινο πρόσωπο.

Να κατοχυρωθεί ισορροπία ανάμεσα στην παραγωγικότητα και την κοινωνική δικαιοσύνη.

Για να επικρατήσει ένας δικαιότερος κόσμος, στον οποίο οι άνθρωποι θα ζουν με αξιοπρέπεια.

*Πρώην Πρόεδρος της Βουλής των Αντιπροσώπων

Δασμοί Τραμπ και Γροιλανδία: Πρόκληση για Ευρώπη

ΑΠΟΨΗ “
ΑΝΔΡΕΑΣ ΓΡ.
ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ*

Η αιφνιδιαστική απόφαση του Αμερικανού Προέδρου Ντόναλντ Τραμπ να επιβάλει πρόσθετους δασμούς 10%, με προοπτική αύξησης στο 25% από το καλοκαίρι, σε εισαγωγές από οκτώ ευρωπαϊκές χώρες, δεν αποτελεί ένα ακόμη επεισόδιο εμπορικής έντασης, αλλά μια ευθεία γεωπολιτική πρόκληση προς την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η σύνδεση των δασμών με το ζήτημα της Γροιλανδίας, και ειδικότερα με τη στρατιωτική παρουσία ευρωπαϊκών κρατών στην περιοχή, αποκαλύπτει μια νέα, πιο ωμή μορφή άσκησης ισχύος από την Ουάσιγκτον, όπου τα εργαλεία του διεθνούς εμπορίου μετατρέπονται σε μοχλό πολιτικού και στρατηγικού εξαναγκασμού.

Η Γροιλανδία, αυτόνομη περιοχή του Βασιλείου της Δανίας, βρίσκεται εδώ και χρόνια στο επίκεντρο του αμερικανικού στρατηγικού ενδιαφέροντος. Η κλιματική αλλαγή, η σταδιακή τήξη των πάγων και η ανάδειξη νέων θαλάσσιων οδών στην Αρκτική έχουν μετατρέψει το νησί σε κομβικό γεωπολιτικό σημείο, όχι μόνο για τις ΗΠΑ, αλλά και για τη Ρωσία και την Κίνα. Η παρουσία ευρωπαϊκών στρατιωτικών δυνάμεων, στο πλαίσιο της συλλογικής ασφάλειας και της στήριξης προς τη Δανία, αντιμετωπίζεται από τον Λευκό Οίκο ως αμφισβήτηση της αμερικανικής πρωτοκαθεδρίας στην περιοχή. Η απάντηση του Τραμπ δεν ήρθε μέσω διπλωματικών καναλιών ή εντός του πλαισίου του ΝΑΤΟ, αλλά μέσω της επιβολής δασμών, στέλλοντας ένα σαφές μήνυμα ότι η οικονομική ισχύς των ΗΠΑ μπορεί να

χρησιμοποιηθεί αποκάλυπτα για την επιβολή γεωπολιτικών στόχων.

Για την Ευρωπαϊκή Ένωση, η κίνηση αυτή δημιουργεί ένα επικίνδυνο προηγούμενο. Οι χώρες που πλήττονται, ανάμεσά τους η Γερμανία, η Γαλλία, η Δανία, η Σουηδία και η Ολλανδία, αποτελούν τον πυρήνα της ευρωπαϊκής οικονομίας και της βιομηχανικής παραγωγής. Οι εξαγωγές τους προς τις ΗΠΑ αφορούν στρατηγικούς τομείς, από τη βαριά βιομηχανία και τα μηχανήματα έως τα χημικά προϊόντα και τα καταναλωτικά αγαθά υψηλής προστιθέμενης αξίας. Η επιβολή δασμών αυξάνει άμεσα το κόστος αυτών των προϊόντων στην αμερικανική αγορά, περιορίζοντας τη ζήτησή τους και πλήττοντας την ανταγωνιστικότητα των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων.

Πέραν των άμεσων οικονομικών επιπτώσεων, οι δασμοί διαταράσσουν τις ήδη εύθραυστες παγκόσμιες αλυσίδες εφοδιασμού. Πολλές ευρωπαϊκές επιχειρήσεις είναι βαθιά ενσωματωμένες σε διατλαντικά δίκτυα παραγωγής, όπου πρώτες ύλες, εξαρτήματα και τεχνολογία κινούνται συνεχώς μεταξύ Ευρώπης και Ηνωμένων Πολιτειών. Η αύξηση του κόστους στις εισαγωγές και εξαγωγές δημιουργεί αβεβαιότητα, αποθαρρύνει επενδύσεις και ενισχύει τον κίνδυνο μετακύλισης του κόστους στους τελικούς καταναλωτές, τόσο στην Ευρώπη όσο και στις ΗΠΑ. Το αποτέλεσμα είναι ένα περιβάλλον οικονομικής αστάθειας που υπονομεύει την ανάπτυξη σε μια περίοδο κατά την οποία η ευρωπαϊκή οικονομία προσπαθεί ν' ανακάμψει από

διαδοχικές κρίσεις.

Ωστόσο, το πραγματικό βάρος της απόφασης Τραμπ δεν βρίσκεται μόνο στα οικονομικά μεγέθη, αλλά στις γεωπολιτικές συνέπειες. Η επιβολή δασμών σε χώρες που είναι σύμμαχοι στο ΝΑΤΟ και εταίροι στην ευρύτερη Δυτική συμμαχία θέτει υπό αμφισβήτηση την ίδια τη λογική της διατλαντικής σχέσης. Για πρώτη φορά με τέτοια ένταση, η Ευρώπη βρίσκεται αντιμέτωπη με το ενδεχόμενο οι Ηνωμένες Πολιτείες ν' αντιμετωπίσουν τους συμμάχους τους όχι ως εταίρους, αλλά ως υποκείμενα πίεσης, εφόσον τα συμφέροντά τους δεν ταυτίζο-

υπάρχουν με τα αμερικανικά. Αυτή η εξέλιξη ενισχύει τις φωνές εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης που υποστηρίζουν την ανάγκη για στρατηγική αυτονομία. Η συζήτηση για κοινή ευρωπαϊκή άμυνα, για μείωση της εξάρτησης από τις ΗΠΑ και για ενίσχυση της ευρωπαϊκής γεωπολιτικής παρουσίας αποκτά νέα δυναμική. Η υπόθεση της Γροιλανδίας λειτουργεί ως υπενθύμιση ότι τα ευρωπαϊκά συμφέροντα, ακόμη και σε ζητήματα ασφάλειας, δεν ταυτίζονται πάντοτε με εκείνα της Ουάσιγκτον. Η Ευρωπαϊκή Ένω-

ση καλείται ν' αποφασίσει αν θα συνεχίσει να λειτουργεί κυρίως ως οικονομικός γίγαντας με περιορισμένη πολιτική ισχύ ή αν θα αναλάβει τον ρόλο ενός αυτόνομου γεωπολιτικού δρώντος. Ταυτόχρονα, η κρίση αυτή δοκιμάζει την ενότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι διαφορετικές οικονομικές εξαρτήσεις των κρατών-μελών από τις ΗΠΑ, καθώς και οι ποικίλες αντιλήψεις για τη σημασία της διατλαντικής σχέσης, ενδέχεται να οδηγήσουν σε αποκλίνουσες αντιδράσεις. Ορισμένες χώρες μπορεί να επιδιώξουν συμβιβασμούς ή διμερείς διακανονισμούς με την Ουάσιγκτον, ενώ άλλες θα

οχύσει τις οικονομικές της σχέσεις με την Ευρώπη, η αμερικανική επιθετικότητα μπορεί να λειτουργήσει ως καταλύτης για βαθύτερη συνεργασία, έστω και επιλεκτική. Για τη Ρωσία, η ένταση στην Αρκτική και οι διαφωνίες μεταξύ ΗΠΑ και Ευρώπης προσφέρουν περιθώριο ελιγμών σε μια περιοχική στρατηγικής σημασίας.

Η υπόθεση των δασμών και της Γροιλανδίας αναδεικνύει, τελικά, μια βαθύτερη μετατόπιση στη διεθνή τάξη. Η εποχή κατά την οποία η οικονομική αλληλεξάρτηση λειτουργούσε ως εγγύηση πολιτικής σταθερότητας φαίνεται να υποχωρεί μπροστά σε μια νέα πραγματικότητα, όπου το εμπόριο, η ασφάλεια και η γεωπολιτική συγχωνεύονται σε ένα ενιαίο πεδίο αντιπαράθεσης. Για την Ευρωπαϊκή Ένωση, το δίλημμα είναι σαφές, αλλά δύσκολο. Είτε θα αποδεχθεί τον ρόλο του παθητικού αποδέκτη αποφάσεων που λαμβάνονται αλλού, είτε θα επιχειρήσει να διαμορφώσει τη δική της στρατηγική απάντηση, με κόστος, αλλά και με προοπτική μεγαλύτερης αυτονομίας.

Συμπερασματικά, η κίνηση του Αμερικανού Προέδρου δεν μπορεί ν' αντιμετωπιστεί ως μια πρόσκαιρη εκτροπή. Αποτελεί ένδειξη μιας νέας φάσης στις διεθνείς σχέσεις, όπου οι παραδοσιακές συμμαχίες δοκιμάζονται και η ισχύς επιβάλλεται χωρίς προσχήματα. Για την Ευρώπη, το στοίχημα δεν είναι μόνο οικονομικό, αλλά βαθιά πολιτικό και στρατηγικό, με συνέπειες που θα καθορίσουν τη θέση της στον κόσμο τα επόμενα χρόνια.

*Καθηγητής-Ανθρωπολόγος στο Philips University, πρώην Πρόεδρος.

Για την Ευρώπη, το στοίχημα δεν είναι μόνο οικονομικό, αλλά βαθιά πολιτικό και στρατηγικό, με συνέπειες που θα καθορίσουν τη θέση της στον κόσμο τα επόμενα χρόνια

πυέσουν για συλλογική και σκληρή απάντηση, ακόμη και με αντίμετρα. Το αν η Ευρωπαϊκή Ένωση θα καταφέρει να διατηρήσει ενιαία στάση θ' αποτελέσει καθοριστικό παράγοντα για την αξιοπιστία της στο διεθνές σύστημα. Σε παγκόσμιο επίπεδο, η σύγκρουση αυτή δημιουργεί ευκαιρίες για τρίτους παίκτες. Η Ρωσία και η Κίνα παρακολουθούν με προσοχή τις ρωγμές στη διατλαντική σχέση, έτοιμες να εκμεταλλευτούν κάθε ένδειξη αποδυνάμωσης της Δυτικής συνοχής. Για την Κίνα, ειδικότερα, που επιδιώκει να ενι-

πυέσουν για συλλογική και σκληρή απάντηση, ακόμη και με αντίμετρα. Το αν η Ευρωπαϊκή Ένωση θα καταφέρει να διατηρήσει ενιαία στάση θ' αποτελέσει καθοριστικό παράγοντα για την αξιοπιστία της στο διεθνές σύστημα.

Σε παγκόσμιο επίπεδο, η σύγκρουση αυτή δημιουργεί ευκαιρίες για τρίτους παίκτες. Η Ρωσία και η Κίνα παρακολουθούν με προσοχή τις ρωγμές στη διατλαντική σχέση, έτοιμες να εκμεταλλευτούν κάθε ένδειξη αποδυνάμωσης της Δυτικής συνοχής. Για την Κίνα, ειδικότερα, που επιδιώκει να ενι-

Η καινοτομία

Το λέει και η λέξη, η οποία είναι σύνθετη από το «καινός» (καινούριος) και το «-τομή» (τόμος, τέμνω). Εμπιέχει την έννοια της εφεύρεσης, της αλλαγής, της εισαγωγής στη ζωή μας κάτι νέου, που δεν αποτελεί αντιγραφή ή επανάληψη κάποιου άλλου. Καλύπτει προϊόντα, υπηρεσίες, μεθόδους, συμπεριφορές, στρατηγικά σχέδια, γράμματα, τέχνες, τεχνολογία, μαγειρικά, πολιτικά κ.ά.

Είναι στη φύση του ανθρώπου να αναζητά κάτι καινούριο, χωρίς, βεβαίως, ν' απεμπολεί το παρελθόν. Προσθέτοντας στο παρελθόν κάτι καινούριο, ανοίγει τους ορίζοντές του και εμπλουτίζει την κληρονομιά του.

Η οικονομική κρίση που περνούμε είναι μια θαυμάσια ευκαιρία για να καθίσουμε κάτω και οκεφθού-

με ομαδικά και να κατεβάσουμε ιδέες για το πώς θα εξοικονομούμε χρόνο και χρήμα, πώς θα διαχειριζόμαστε επωφελέστερα τους διάφορους φυσικούς πόρους, το νερό, το ηλεκτρικό ρεύμα, τη βενζίνη, το πετρέλαιο, το φυσικό αέριο, την ενέργεια γενικότερα, να επεκτείνουμε τους τομείς ανακύκλωσης, μετανάστευσης, διαχείρισης σκουπιδιών κ.λπ. Επομένως, το Υφυπουργείο Καινοτομίας έχει ευρύ πεδίο δράσης, χωρίς να περιορίζεται μόνο στην τεχνολογία, κοιτάζοντας τι γίνεται και στον υπόλοιπο κόσμο.

Για παράδειγμα, οι Κινέζοι βρήκαν τρόπο να φυτεύουν και να μεγαλώνουν ρύζι σε υφάλμυρα εδάφη, στα οποία έχει εισχωρήσει θαλασινό νερό. Πρόκειται για

νέα ποικιλία αλμυρόφιλου ρυζιού, το οποίο μάλιστα περιέχει περισσότερη ποσότητα πρωτεΐνης που το καθιστά αντιοξειδωτικό εναντίον του καρκίνου!

Οι Ολλανδοί βρήκαν τρόπο να φυτεύουν και να μεγαλώνουν με υδροπονία ντομάτες καθέτως σε όρθια πλαίσια, εξοικονομώντας χώρο και νερό, και καθιστώντας περιττή τη χρήση ζιζανιοκτόνων.

Οι Κορέατες πρόσφατα εφηύραν μια πλαστική βαλβίδα που ενσωματώνουν σε κάθε σωλήνα αποχέτευσης, η οποία ανοίγει μόνο από πάνω προς τα κάτω και όχι αντίθετως, ανιχνεύοντας τις βαλβίδες της ανθρώπινης καρδιάς, και η οποία δεν επιτρέπει την αντίστροφη ροή των ακάθαρτων υγρών και αποβλήτων και, βεβαίως, αποκλείει

τη δυσοσμία που προέρχεται από τους βόθρους.

Επίσης οι Κορέατες βρήκαν τρόπο να παρασκευάζουν αρώματα, χρησιμοποιώντας μόνο φυσικές πρώτες ύλες και καθόλου χημικές ύλες. Εμείς, που πριν από δύο χιλιάδες χρόνια είχαμε κοντά στη Λεμεσό ένα αρωματοποιείο που ανακάλυψε πριν καιρό η αρχαιολογική σκαπάνη, το οποίο χρησιμοποιούσε, βεβαίως, μόνο φυσικές ύλες, δεν κάναμε τίποτε να το αναβιώσουμε.

Οι Ιάπωνες δημιούργησαν ολόκληρο τεχνητό νησί μέσα στη θάλασσα από συμπιεσμένα συμπαγή σκουπίδια.

Θα μπορούσα να παραθέσω πληθώρα παραδειγμάτων. Σκοπός δεν είναι ν' αντιγράψουμε τους

άλλους, αλλά να βρούμε δικούς μας τρόπους για παραγωγή νέων προϊόντων, όπως έγινε πριν από καιρό με την παραγωγή «χαρουπολάτας» (σοκολάτας από χαρουπόμελο), νέων υπηρεσιών, νέων μεθόδων κ.λπ.

Ίσως, μάλιστα, να εισαγάγουμε στην παιδεία ειδικό μάθημα καινοτομίας, με το οποίο να ενθαρρύνονται τα παιδιά να παράγουν νέες ιδέες, καινοτόμες ιδέες. Αφού καμαρώνουμε ότι είμαστε απόγονοι των αρχαίων Ελλήνων, ας θυμηθούμε τον Ηράκλειτο που σε μια φράση του έκλεισε όλο το περιεχόμενο της φυσικής ανέλιξης του ανθρώπου και της ανθρώπινης δημιουργίας: «Τα πάντα ρει»!

*Δικηγόρος, πρώην Εισαγγελέας της Δημοκρατίας

ΑΠΟΨΗ “
ΚΛΑΙΛΙΑ ΤΟΜΠΟΛΗ-
ΘΕΟΔΟΥΛΟΥ*

Η Τουρκία δεν θέλει λύση - θέλει υποταγή. Και εμείς σιωπούμε

ΑΠΟΨΗ “
ΔΑΝΟΣ Π.
ΣΟΥΚΙΟΥΡΟΓΛΟΥ*

Η πρόσφατη αποκάλυψη του απόρρητου εγγράφου του Β' Επιτελικού Γραφείου (24/1/1964), για το σχέδιο τουρκοποίησης της Κερύνειας και τη δημιουργία θαλάσσιας πύλης προς την Τουρκία, δεν είναι απλώς ιστορική λεπτομέρεια. Είναι κατηγορητήριο και αδιάψευστη απόδειξη των μακροχρόνιων επεκτατικών σχεδίων της Αγκυρας. Το έγγραφο καταγράφει μετακινήσεις πληθυσμών, δημιουργία θυλάκων, οργάνωση «κρατικών» δομών και ψυχολογικό πόλεμο. Αυτή η στρατηγική οδήγησε στις μαζικές προωθήσεις θέσεων, στον εγκλωβισμό της Λευκωσίας και στις οργανωμένες προκλήσεις, ενώ η διεθνής εκκευρία κάλυπτε ανεφοδιασμούς και μετακινήσεις της τουρκοκυπριακής ηγεσίας.

Το υπόβαθρο είναι ακόμη πιο σκοτεινό. Το 1956, η Αγκυρα ανέθεσε στον Νικίτ Ερίμ να συντάξει σχέδιο για την Κύπρο: παραμονή των Βρετανών· αν φύγουν, παράδοση της Κύπρου στην Τουρκία· αλλιώς, διχοτόμηση με γεωγραφικό διαχωρισμό και μετακινήσεις πληθυσμών. Η διχοτόμηση βαφτίστηκε «αυτοδιάθεση» δύο κοινοτήτων, ενώ προτάθηκαν «μικρής κλίμακας» μεταφορές για να δημιουργηθούν ομοιογενείς ζώνες. Δεν ήταν θεωρία· ήταν κρατική στρατηγική που επηρέασε την τουρκική γραμμή ως την ανεξαρτησία και μετά.

Ποιος έστησε το σκηνικό; Η Βρετανία. Με πρόσημα τη σταθερότητα και τις Βάσεις, καλλιέργησε διαιρέσεις, έβαλε την Τουρκία στο παιχνίδι και επέβαλε ρυθμίσεις που ενσωμάτωναν δύο εθνικές αρχές

εξουσίας και δικαίωμα επέμβασης. Στόχος μόνιμης αστάθειας. Η ιστοριογραφία για την αποικιοκρατική στρατηγική στην Κύπρο (Foot Plan, Macmillan Plan κ.ά.) και οι μελέτες για την ειρηνευτική αποστολή του 1964 τεκμηριώνουν την εφαρμογή του «διαίρει και βασίλευε» και την ενεργό μίση Λονδίνου - Ουάσινγκτον στην αρχιτεκτονική της κρίσης.

Το 1964, η CIA αξιολόγησε σεβάριτα γεωγραφικού διαχωρισμού: καντόνια, εσωτερικές μετακινήσεις, ακόμη και μετεγκατάσταση Τουρ-

κοκρατία δεν τα αξιοποίησε για να διαμορφώσει τη διεθνή αντίληψη στο σωστό πλαίσιο: εισβολή, κατοχή, εθνοκάθαρση. Αντίθετα, με τη σιωπή μας επιβεβαιώσαμε το αφήγημα της Τουρκίας περί «διακοινοτικής διαφοράς». Και το χειρότερο, συνεχίζουμε την ίδια πορεία, επιστρέφοντας στη λογική του 1960: αδύναμο κράτος, τριγωνική κηδεμονία και μόνιμη θραύση της κυριαρχίας.

Το 1974 σφραγίζει την τραγωδία: η χούντα της Αθήνας, σε

πρακτικές και ψυχροπολεμικές «λύσεις» διαχειρίσιμες. Η πραγματικότητα που οφείλουμε να καταλάβουμε και να προβάλουμε διεθνώς είναι μία: η Τουρκία ακολουθεί διαχρονικό επεκτατικό σχέδιο· κάθε «λύση» τύπου ΔΔΟ ή «δύο κρατών» είναι το τελευταίο βήμα νομιμοποίησης της κατοχής, διάλυσης της ΚΔ με απώτερο στόχο την πλήρη τουρκοποίηση.

Από την αποκάλυψη του σχεδίου του 1964 ως τη σημερινή πραγματικότητα, το νήμα είναι αδιάσπαστο. Δεν αρκούν γενικολογίες. Χρειάζεται αλλαγή αφήγησης με συστηματική δημοσιοποίηση τεκμηρίων: Ερίμ (1956), βρετανική πολιτική «διαίρει και βασίλευε», CIA/Acheson 1964, τα επίσημα κείμενα του ΟΗΕ και ο πλήρης φάκελος 1974. Χρειάζεται διεκδίκηση λύσης με ενιαία κυριαρχία, εδαφική ακεραιότητα και αποχώρηση στρατευμάτων και εποίκων, χωρίς «εγγυήσεις» και «δικαιώματα επέμβασης». Χρειάζεται να εκτεθεί η υποκρισία: όταν οι μεγάλες δυνάμεις σχεδίαζαν καντόνια και πληθυσμιακές μετακινήσεις εντός ΝΑΤΟϊκού πλαισίου, δεν ενδιαφέρονταν για δημοκρατία στην Κύπρο· ενδιαφέρονταν για γεωπολιτική διαχείριση.

Η ευθύνη δεν είναι μόνο του σημερινού Προέδρου· είναι το αποτέλεσμα δεκαετιών αδράνειας και άγονων συνομιλιών. Όμως, τώρα δεν υπάρχει άλλο περιθώριο για συμβιβασμούς. Ο Πρόεδρος οφείλει να ανατρέψει αυτήν τη νοοτροπία, να επιβάλει νέα στρατηγική και να καταστήσει σαφές ότι εκπροσωπεί την Κυπριακή Δημοκρατία, όχι μια κοινότητα. Κάθε συζήτηση

πρέπει να ξεκινά από αυτήν την αδιαπραγμάτευτη θέση. Να θέσει όρους και όχι να αποδέχεται όρους. Παράλληλα, να διεθνοποιήσει το Κυπριακό και να απαιτήσει από την ΕΕ κυρώσεις κατά της Τουρκίας, όπως επέβαλε στη Ρωσία για την εισβολή στην Ουκρανία - εισβολή που δεν διαφέρει από την τουρκική στην Κύπρο. Ν' ακολουθήσει το παράδειγμα Ζελένσκι, που καθημερινά προβάλλει την εισβολή διεθνώς, ενώ εμείς πίνουμε καφέδες και χαριεντιζόμαστε με τον εισβολέα της πατρίδας μας.

Αν συνεχίσουμε να έχουμε την ψευδαίσθηση ότι «η Τουρκία θέλει λύση», θα οδηγηθούμε σε συνταγματικό φέρετρο με πρόσηψη «ομοσπονδίας». Η Τουρκία επιδιώκει διχοτόμηση και μόνιμο δικαίωμα επέμβασης για πλήρη έλεγχο του νησιού. Το είπε το 1956, το δούλεψε το 1964, το ολοκλήρωσε το 1974 και σήμερα ζητά απλώς τη σφραγίδα μας. Η απάντηση είναι τεκμηριωμένη αλήθεια και αιτάνευτη πολιτική βούληση. Αυτή η ευθύνη βαρύνει τον Πρόεδρο. Πενήντα δύο χρόνια ίδιας πολιτικής μας οδηγούν από το κακό στο χειρότερο. Η αλλαγή πορείας είναι επιβεβλημένη για τη σωτηρία της πατρίδας και την τιμή όσων θυσίαστηκαν. Αν δεν θέσει όρους, δεν διεθνοποιήσει το Κυπριακό και δεν απαιτήσει κυρώσεις, η Ιστορία θα γράψει ότι η υποταγή υπογράφηκε με τη δική του ανοχή. Η αλλάζουμε πορεία τώρα ή παραδίδουμε την πατρίδα μας με τη σιωπή και την ανοχή μας.

*Μόνιμος κάτοικος Μελβούρνης

“
Αν συνεχίσουμε να έχουμε την ψευδαίσθηση ότι «η Τουρκία θέλει λύση», θα οδηγηθούμε σε συνταγματικό φέρετρο με πρόσηψη «ομοσπονδίας»

κοκυπρίων στην Τουρκία. Αυτά συνδέθηκαν με το μεσολαβητικό Acheson Plan, εδραιώνοντας το δυτικό αφήγημα «μη λύσης»: η Κύπρος ως σκακιέρα, όχι ως κράτος δικαίου. Παράλληλα, τα επίσημα κείμενα του Συμβουλίου Ασφαλείας για την UNFICYP αναγνώριζαν τον ρόλο της αποστολής στο να αποτρέψει την κλιμάκωση, χωρίς όμως να θεραπεύεται το θεσμικό έλλειμμα.

Και εμείς; Παρότι υπήρχαν ισχυρά τεκμήρια - έγγραφα για την τουρκική προετοιμασία, αποδείξεις βρετανικής υποκίνησης και καταγραφές που ξεκαθάριζαν ότι «κανονικότητα» δεν σημαίνει επιστροφή στο δυσλειτουργικό πλαίσιο του 1960 - η Κυπριακή

συνεργασία με την ΕΟΚΑ Β', ανατρέπει τη νόμιμη Κυβέρνηση και ανοίγει τον δρόμο για την τουρκική εισβολή, που επί έτη σχεδίαζόταν. Η εισβολή ξεκινά πέντε μέρες μετά, σε δύο φάσεις, καταλαμβάνει το ~37% του νησιού και παγιώνει τη διχοτόμηση. Τα πρόσφατα αποκατασκευασμένα έγγραφα της ελληνικής υπηρεσίας πληροφοριών φωτίζουν καθαρά την υπονόμευση, τον ρόλο της ΕΟΚΑ Β' και τη χρονική αλληλουχία που οδήγησε στη μόνιμη κατοχή.

Εδώ τελειώνει η αυταπάτη. Για πάνω από έναν αιώνα οι ελληνογενείς και τουρκογενείς Κύπριοι συνυπήρχαν χωρίς διχόνοια. Η διχόνοια ήταν κατασκευασμένη: φανατικοί ηγέτες, αποικιοκρατικές

Η Αμμόχωστος ως προτεραιότητα και ΜΟΕ: Ώρα να τελειώνουμε με τις αυταπάτες

ΑΠΟΨΗ “
ΔΡ ΒΑΣΙΛΗΣ
ΜΑΥΡΟΥ*

Σχεδόν 52 χρόνια μετά την τουρκική εισβολή και τη συνεχιζόμενη κατοχή, η Κύπρος εξακολουθεί να ζει υπό καθεστώς κατάφωρης παραβίασης του Διεθνούς Δικαίου. Η Τουρκία κατέχει παράνομα το 37% των εδαφών της Κυπριακής Δημοκρατίας και η διεθνής κοινότητα περιορίζεται, στην καλύτερη περίπτωση, σε ανέξοδες λεκτικές διαμαρτυρίες. Το πιο ανησυχητικό, όμως, είναι ότι οι ευθύνες δεν βαρύνουν μόνο τους τρίτους. Βαραίνουν και εμάς.

Η στασιμότητα στο Κυπριακό και τα μηδενικά αποτελέσματα των επαφών με την τουρκική πλευρά δεν είναι συγκυριακό φαινόμενο. Είναι το αποτέλεσμα μιας διαχρονικής πολιτικής, που αποφεύγει τη διεκδίκηση και καλλιεργεί την

ψευδαίσθηση ότι το πρόβλημα μπορεί να «διαχειριστεί» με κινήσεις καλής θέλησης, που δεν κοστίζουν τίποτα στην κατοχική δύναμη.

Αντί να πιέζουμε την Τουρκία για την εφαρμογή των ψηφισμάτων του ΟΗΕ και να αξιοποιούμε την ιδιότητά μας ως κράτους-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης για να δημιουργήσουμε πραγματικό πολιτικό κόστος, επιλέγουμε συστηματικά τον δρόμο των ήσσονος σημασίας Μέτρων Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης. Μέτρων που στην πράξη δεν οικοδομούν εμπιστοσύνη, αλλά καλλιεργούν συνθήκες εξοικείωσης και «συμβίωσης» με την κατοχή.

Για εμάς τους Αμμοχωσιανούς, το ζήτημα είναι απολύτως ξεκάθαρο: η επιστροφή της Αμμοχώστου

έπρεπε εδώ και χρόνια να αποτελεί απόλυτη προτεραιότητα στη διαδικασία των συνομιλιών και να προωθείται ως ουσιαστικό ΜΟΕ. Όχι ως γενικόλογη διακήρυξη, αλλά ως συγκεκριμένη, δεσμευτική και μετρήσιμη απαίτηση.

Το ελάχιστο που οφείλει να είχε τεθεί στο τραπέζι είναι η εφαρμογή του Ψηφίσματος 550 του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ και η επιστροφή της περίκλειστης πόλης στους νόμιμους κατοίκους της, έστω και σταδιακά, αρχίζοντας από το 18% της περιοχής. Το Ψήφισμα είναι απολύτως σαφές: καταδικάζει τις αποσχιστικές ενέργειες, θεωρεί απαράδεκτες τις προσπάθειες αποικισμού των Βαρωσίων και ζητά τη μεταβίβαση της περιοχής στη διοίκηση των Ηνωμένων Εθνών.

Δεν υπάρχει καμία «γκρίζα ζώνη» ερμηνείας. Υπάρχει μόνο έλλειψη πολιτικής βούλησης.

Και, όμως, αντί η Αμμόχωστος να αποτελεί τη ναυαρχίδα της διαπραγματευτικής μας στρατηγικής, αντιμετωπίζεται διαχρονικά ως «ευαίσθητο» ζήτημα, που καλό είναι να μην «δυσκολεύει» το κλίμα. Έτσι, η Τουρκία προχωρεί σε νέα τελεσμένα και εμείς συζητούμε για οδοφράγματα, τεχνικές επιτροπές και μέτρα ρουτίνας, σαν να πρόκειται για ένα φυσιολογικό κράτος με ένα απλό πολιτικό πρόβλημα και όχι για χώρα υπό στρατιωτική κατοχή.

Ας λέμε τα πράγματα με το όνομά τους: χωρίς διεκδικητική πολιτική, χωρίς πραγματική πίεση προς την Τουρκία και χωρίς σύνδεση των ευρωτουρκικών με

ουσιαστική πρόοδο στο Κυπριακό, δεν πρόκειται να επιστρέψει ούτε η Αμμόχωστος, ούτε εκατοστό κατεχόμενης γης.

Η πολιτική των ψευδαισθήσεων και της «διαχείρισης» του προβλήματος έχει χρεοκοπήσει. Το μόνο που πέτυχε είναι να παγιώσει την κατοχή και να συνηθίσει τη διεθνή κοινότητα -και εμάς τους ίδιους- στην ιδέα της διχοτόμησης.

Αν πράγματι θέλουμε επανεκκίνηση μιας αξιοπιστής διαδικασίας λύσης, υπάρχει ένα και μόνο πραγματικό τεστ σοβαρότητας: η εφαρμογή του Ψηφίσματος 550 και η επιστροφή της Αμμοχώστου. Όλα τα υπόλοιπα είναι υπεκφυγές και διαχείριση της κατοχής.

*Πρόεδρος του Συνδέσμου Αμμοχώστου ΗΒ

Παγίδα το «Συμβούλιο Ειρήνης» του Τραμπ

ΑΠΟΨΗ “
ΑΝΔΡΟΥΛΑ
ΓΚΙΟΥΡΩΦ

Η πρωτοβουλία του Ντόναλντ Τραμπ για τη μεταπολεμική Γάζα φέρνει στο προσκήνιο ένα εφιαλτικό πείραμα: τη δημιουργία ενός νέου «Συμβουλίου Ειρήνης», στο οποίο η συμμετοχή δεν καθορίζεται από διπλωματικά ή ανθρωπιστικά κριτήρια, ή τον σεβασμό του διεθνούς δικαίου, αλλά από οικονομική εισφορά πάνω από 1 δισ. δολάρια εντός του πρώτου έτους. Όσοι έσπευσαν (πρώτη και χειρότερη η Κύπρος) να χαιρετίσουν την ίδρυση αυτού του Συμβουλίου και χαριεντίζονταν για τη «μεγάλη τιμή» που τους έκανε ο αλλοπρόσαλλος Αμερικανός Πρόεδρος να τους στείλει πρόσκληση συμμετοχής, δεν βλέπουν πέρα από τη μύτη τους. Πάσχουν από πολιτική μωρία, έλλειψη διορατικότητας και αφέλεια.

Το προσχέδιο καταστατικού, που έχει σταλεί σε κυβερνήσεις - μεταξύ των οποίων η Κύπρος, η Ελλάδα, η Τουρκία, το Ισραήλ ακόμα και η Ρωσία, η Κίνα και η Λευκορωσία - για τη συμμετοχή σε αυτό, δεν αναφέρει καν ρητά τη Γάζα, αφήνοντας να εννοηθεί ότι το σχήμα μπορεί ν' αποκτήσει ευρύτερο γεωπολιτικό ρόλο, ανεξέλεγκτο από τον ΟΗΕ και τις αναγνωρισμένες διεθνείς διαδικασίες.

Το γεγονός αυτό υποδηλώνει μια μετατόπιση του τρόπου με τον οποίο οι ΗΠΑ προσεγγίζουν την παγκόσμια ειρήνη: από οργανισμό με διεθνή νομιμότητα σε «εταιρεία» με συμμετοχικό κεφάλαιο. Πρόκειται για μια ιδέα που θέτει σε κίνδυνο τη διαφάνεια, τη λογοδοσία και τη θεσμική σταθερότητα των διεθνών μηχανισμών.

Το «Συμβούλιο Ειρήνης», σύμφωνα με το καταστατικό του, έχει αποστολή την αποκατάσταση «σταθερής και νόμιμης διακυβέρνησης» και την προώθηση «διάρκους ειρήνης», χωρίς όμως να καθορίζει πώς θα επιτευχθούν αυτοί οι στόχοι ή ποιες εξουσίες θα διαθέτει.

Το οικονομικό κριτήριο συμμετοχής και η γενικόλογη αποστολή εγείρουν σοβαρά ερωτήματα: ποιοι θα αποφασίζουν πραγματικά και με ποια νομιμοποίηση; Και τι θα απογίνει ο ΟΗΕ όταν ένα τέτοιο παράλληλο όργανο διεκδικεί ρόλο σε περιοχές συγκρούσεων;

Στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας, ο Λευκός Οίκος ανακοίνωσε ότι στο Συμβούλιο θα συμμετέχουν Αμερικανοί αξιωματούχοι, όπως ο Μάρκο Ρούμπιο, ο Τζάρεντ Κούσνερ (γαμπρός του Τραμπ) και ο Ατζάι Μπρίνγκα της Παγκόσμιας Τράπεζας, ενώ προσκλήσεις έχουν σταλεί σε 60 χώρες, καθώς και σε ηγετικά πρόσωπα της Μέσης Ανατολής.

Είναι φανερό πως ο Τραμπ στοχεύει στην υπονόμευση ή και στη διάλυση του ΟΗΕ. Εφόσον ανάμεσα στους εχθρούς των ΗΠΑ θεωρεί και τον διεθνή αυτό Οργανισμό. Έτσι η διαχείριση κρίσεων θα εξαρτάται από τις οικονομικές δυνατότητες και τις γεωπολιτικές προτιμήσεις των ισχυρών, όχι από κανόνες δικαίου ή πολυμερή συναίνεση.

Στερνή τους γνώση

Οι Ευρωπαίοι ηγέτες, οι οποίοι σήμερα βρίσκονται σε κατάσταση σοκ, εξαιτίας του θράσους του Τραμπ ν' αποκτήσει τη Γροιλανδία με το καλό ή το άγριο, αργά θυμήθηκαν ν' ανυδράσουν. Όταν ο Τραμπ διατυμπάνιζε πως θα μετατρέψει τη Λωρίδα της Γάζας σε Κουανή Ακτή της Μεσογείου και να εκδιώξει τους Παλαιστινίους σε άλλες χώρες, η αντίδρασή τους ήταν χλιαρή μέχρι μηδενική.

Τώρα που βάζει στο στόχαστρο ένα μέλος του NATO και της Ε.Ε., τη Δανία, εξεγείρονται, αλλά δεν μπορούν να κάνουν και πολλά πέραν των λεκτικών προειδοποιήσεων για αντίμετρα. Την ίδια ώρα, η Ε.Ε. είναι διχασμένη. Ήδη η Ουγγαρία προειδοποίησε πως δεν πρόκειται να συναινέσει σε αντίμετρα εναντίον των ΗΠΑ, καθώς ο Ούγγρος Πρωθυπουργός Βίκτωρ Ορμπαν είναι θαυμαστής και φίλος του Τραμπ. Όσο για την Ιταλίδα Πρωθυπουργό, Τζ. Μελόνι (φίλη και αυτή του Τραμπ), ξεκαθάρισε πως δεν πρόκειται να στείλει στρατό στη Γροιλανδία.

Ο Αμερικανός Πρόεδρος διαμνύει ότι η Δανία δεν μπορεί να προστατεύσει τη Γροιλανδία, παρά τις προειδοποιήσεις του NATO εδώ και 20 χρόνια για τη... ρωσική απειλή. Οι δηλώσεις του Τραμπ ενέχουν ένα στοιχείο... κυνισμού απέναντι στους Ευρωπαίους, καθώς επί της ουσίας υποστηρίζει ότι αναλαμβάνει δράση στη Γροιλανδία λόγω... της απειλής από τη Ρωσία... Από τη μια λέει πως η Ρωσία δεν είναι εχθρός των ΗΠΑ και από την άλλη την

θεωρεί απειλή για την Ανταρκτική.

Στην Ευρώπη, οι κινήσεις και οι δηλώσεις του Τραμπ αλλά και οι εξελίξεις γύρω από τη Γροιλανδία προκαλούν οργή, αγανάκτηση, θυμό αλλά και μεγάλη αμηχανία, καθώς οι Ευρωπαίοι ηγέτες, παρά το σοκ που έχουν υποστεί, δηλώνουν ότι ετοιμάζουν την απάντησή τους στον Αμερικανό Πρόεδρο. Ωστόσο, οι περισσότεροι ειδικοί συγκλίνουν στην εξής άποψη: ό,τι και αν κάνουν οι Ευρωπαίοι, ο Τραμπ στο τέλος θα πάρει τη Γροιλανδία... Ο Αμερικανός Πρόεδρος επέμεινε ότι κανένας ηγέτης, ζωντανός ή

φάοισε να μη μου απονείμει το Νόμπελ Ειρήνης, αν και σταμάτησα οκτώ πολέμους και ακόμη περισσότερους, δεν νιώθω πλέον υποχρεωμένος να σκέφτομαι αποκλειστικά την ειρήνη, αλλά μπορώ να προστατεύσω τα συμφέροντα των ΗΠΑ».

Στην ΕΕ δεν ξέρουν τι να κάνουν όταν η απειλή προέρχεται από τον ηγέτη του NATO - μιας συμμαχίας που θεωρούσαν για δεκαετίες ως εγγύηση ασφάλειας. Ο Τραμπ εξηγεί τις ενέργειές του ως εξής: «Το NATO για 20 χρόνια λέει στη Δανία: “Πρέπει

“
Ο λύκος φόρεσε προβιά και θέλει να ματρίσει τα «ανόητα» πρόβατα

νεκρός, δεν είχε κάνει περισσότερα για το NATO απ' ό,τι ο ίδιος.

Ο «ΟΗΕ και το NATO, όχι η Ρωσία, είναι οι εχθροί των ΗΠΑ»

Ο Πρόεδρος των ΗΠΑ αναδημοσίευσε ένα μήνυμα στον λογαριασμό του στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, Truth Social, δηλώνοντας ότι ο ΟΗΕ και το NATO, όχι η Ρωσία και η Κίνα, είναι οι πραγματικοί εχθροί των ΗΠΑ. «Λοιπόν, σε ποιο σημείο συνειδητοποιούμε ότι ο εχθρός είναι εντός; Η Κίνα και η Ρωσία είναι μπαμπάδες, ενώ η πραγματική απειλή είναι ο ΟΗΕ και το NATO», αναφέρει το μήνυμα που αναδημοσίευσε. Ταυτόχρονα, συνεχίζει να τονίζει την ανάγκη η Ουάσινγκτον να ελέγξει τη Γροιλανδία, επικαλούμενος την πιθανή απειλή από τη Ρωσία και την Κίνα για τις Ηνωμένες Πολιτείες και τον «ελεύθερο κόσμο». Ενδεικτική της αλαζονείας του Τραμπ είναι η επιστολή του προς τον Πρωθυπουργό της Νορβηγίας, Jonas Gahr Store: «Δεδομένου ότι η χώρα σας απο-

να εξαλείψετε τη ρωσική απειλή για τη Γροιλανδία”. Δυστυχώς, η Δανία δεν κατάφερε τίποτα. Τώρα ήρθε η ώρα - και αυτό θα γίνει!!!».

Περισσότερος έλεγχος στην Αρκτική

Επιπλέον, στην Ουάσινγκτον δεν κρύβουν το γενικότερο ενδιαφέρον τους για την περιοχή: «Περισσότερος έλεγχος της Αρκτικής», εξήγησε η εκπρόσωπος του Λευκού Οίκου, Caroline Leavitt. Τέλος, υπάρχει και το ζήτημα των φυσικών πόρων. Σύμφωνα με την Washington Post, το λιώσιμο των θαλάσσιων πάγων καθιστά τη Γροιλανδία πιο ελκυστική για οικονομική ανάπτυξη, πάνω στην οποία βασίζεται ο Trump.

Γροιλανδία... νέα Πολιτεία

Ο Αμερικανός ηγέτης εξετάζει διάφορες επιλογές για τον έλεγχο του νησιού: από αγορά έως στρατιωτική λύση. Την προηγούμενη εβδομάδα κατατέθηκε στο Κογκρέσο «νομοσχέδιο για την ένταξη της Γροιλανδίας ως πολιτείας».

Η τελευταία φορά που έγινε κάτι αντίστοιχο ήταν το 1898, όταν οι ΗΠΑ απέκτησαν τη Χαβάη. Προηγήθηκε η Καλιφόρνια το 1848, μετά από πόλεμο με το Μεξικό. Στην Ευρώπη επικρατεί πανικός. Οκτώ κράτη μέλη του NATO από την Ευρώπη δήλωσαν ότι είναι έτοιμα να προστατεύσουν το νησί: Δανία, Φινλανδία, Γαλλία, Γερμανία, Ηνωμένο Βασίλειο, Ολλανδία, Νορβηγία, Σουηδία και Ηνωμένο Βασίλειο. «Από 1η Φεβρουαρίου όλες αυτές οι χώρες - Δανία, Φινλανδία, Γαλλία, Γερμανία, Ηνωμένο Βασίλειο, Ολλανδία, Νορβηγία, Σουηδία και Ηνωμένο Βασίλειο - θα πληρώνουν δασμό 10% σε όλα τα αγαθά που στέλνονται στις ΗΠΑ. Από 1η Ιουνίου ο δασμός θα αυξηθεί στο 25%».

Στις Βρυξέλλες και σε άλλες πρωτεύουσες της Ευρώπης δεν έχουν καταλήξει σε απάντηση. Ένα ενδεχόμενο μέτρο είναι η ανταλλαγή δασμών έως 93 δισ. ευρώ ή περιορισμός της πρόσβασης αμερικανικών εταιρειών στις ευρωπαϊκές αγορές. Ορισμένοι αναφέρουν και πιθανή άρνηση φιλοξενίας αμερικανικών στρατευμάτων στην Ευρώπη ή αύξηση των μισθωμάτων βάσεων.

Τι θα γίνουμε χωρίς βαρβάρους;

Η Κύπρος, η οποία αυτό το βήμα έχει την Προεδρία του Συμβουλίου της Ευρώπης, εμφανίζεται διά του Προέδρου της με δηλώσεις κομπορημοσύνης και «αποφασιστικότητας». Ακούσαμε τον κ. Χριστοδουλίδη στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να μιλά περί σεβασμού της κυριαρχίας των κρατών, για τη δύναμη της ενότητας στην Ε.Ε., αλλά ούτε λέξη για τον Τραμπ. Ούτε για το γεγονός ότι η βάση στο αεροδρόμιο Ανδρέας Παπανδρέου ετοιμάζεται πυρετωδώς για να δοθεί στις ΗΠΑ. Ήδη Αμερικανοί αξιωματούχοι καταφθάνουν στο νησί εντός των ημερών. Χριστοδουλίδης και Πάλμας θα τους υποδεχθούν με σημαίες και με ταμπούρα;

Με ποιου το μέρος θα ταχθεί η Κύπρος; Ρητορικά υπέρ της Γροιλανδίας αλλά επί της ουσίας με τις ΗΠΑ; Δεν έχει αντιληφθεί ο κ. Χριστοδουλίδης και οι συμβουλάτορές του πως το Συμβούλιο Ειρήνης του Τραμπ είναι μια παγίδα για τα μικρά κράτη όπως η Κύπρος; Η Γροιλανδία είναι το πρώτο σκαλοπάτι για τα σκοτεινά σχέδια του Τραμπ. Σειρά θα έχουν η Κούβα, η Παλαιστίνη, οι Κούρδοι, και έπονται Κύπρος, Ελλάδα. Η Βενεζουέλα ήταν μια πρόβα τζενάραλε και, όπως φαίνεται, τα πρώτα δείγματα υποταγής και υποτέλειας είναι ορατά. Για ποιον θα χτυπήσουν αύριο οι καμπάνες εάν αφηθεί ο Τραμπ να μετατραπεί σε έναν σύγχρονο Ρωμαίο αυτοκράτορα;

Carob Awards 2026: Η Οργανωτική Επιτροπή έχει ήδη ξεκινήσει δουλειά

Η προετοιμασία για τη μεγαλύτερη γιορτή της Διαφήμισης και Επικοινωνίας του τόπου έχει ήδη ξεκινήσει. Η Οργανωτική Επιτροπή έχει ήδη συσταθεί και προσπάθειά της θα είναι, όπως κάθε φορά, ν' ανεβάσει ακόμα πιο ψηλά τις προσδοκίες και εν τέλει το επίπεδο της μεγαλύτερης διοργάνωσης του Συνδέσμου Διαφήμισης - Επικοινωνίας Κύπρου (ΣΔΕΚ). Οργανωτική Επιτροπή Carob Awards 2026: Πρόεδρος: Μαριάννα Ζερβίδου - Head of Strategy & Creative Gnomi Integrated Communications. Μέλη: Αντρέας Παύλου - Managing Director Delema McCann, Μαρία Χριστοδούλου - Executive Director RedWolf Ogilvy, Σπύρος Λαβράνος - Managing Director United Brains, Σιάλω Κυριάκου - Account Director Action Global Communications και Χρήστος Σκορδής - Brand Leader TBWA\Entelia. Όπως ανέφερε η

Πρόεδρος της Επιτροπής, Μαριάννα Ζερβίδου: «Πρόκειται για την πιο σημαντική αφορμή για συνεργασία και αλληλοεκτίμηση ανάμεσα στους πρωταγωνιστές του χώρου της Επικοινωνίας. Όλη η αγορά εργάζεται συντονισμένα για ν' ανεβάσουμε το επίπεδο του τοπικού industry, κάτι το οποίο όλοι επιθυμούμε - διαφημιστές και διαφημιζόμενοι. Πρόκειται για έναν χώρο τόσο γοργά εξελισσόμενο, λόγω και της τεχνολογίας, στον

οποίο οι δυνατότητες κάθε φορά πολλαπλασιάζονται εντυπωσιακά. Γι' αυτό και κάθε φορά τα Carob Awards επιφυλάσσουν εκλήξεις, εξαιρετικές δουλειές και μια βραδιά αξέχαστη για όλους όσοι συμμετέχουν. Προτρέπω λοιπόν όλους να ξεκινήσουν να επιλέγουν δουλειές και να προετοιμάζονται γι' αυτήν την όμορφη εμπειρία των Carob Awards, που ανήκει και αξίζει σε όλους μας». Τα Carob Awards διοργανώνονται για 4η φορά και έχουν ως στόχο ν' αναδείξουν τα πιο δημιουργικά έργα στον τομέα της Διαφήμισης και Επικοινωνίας στην Κύπρο. Δικαίωμα συμμετοχής στα Carob Awards 2026 θα έχουν έργα που παρουσιάστηκαν για πρώτη φορά στην Κύπρο ή/και σε άλλες χώρες κατά το διάστημα 1.4.2024 - 31.3.2026. Τέλος, η τελετή αναμένεται να πραγματοποιηθεί τον Οκτώβριο του 2026.

Η ΕΚΟ προσφέρει και φέτος μια «Ζεστή Αγκαλιά»

Η ΕΚΟ υλοποιεί για τέταρτη χρονιά τη δράση κοινωνικής ευθύνης «Ζεστή Αγκαλιά», προσφέροντας πετρέλαιο θέρμανσης σε 17 ιδρύματα της Κύπρου, συμπεριλαμβανομένων όσων βρίσκονται σε περιοχές που επλήγησαν από τις πρόσφατες καταστροφικές πυρκαγιές. Η πρωτοβουλία, που εντάσσεται στο πλαίσιο της ευρύτερης στρατηγικής εταιρικής υπευθυνότητας της ΕΚΟ, θυγατρικής της HELLENIC ENERGY, αποσκοπεί στη στήριξη παιδιών, ηλικιωμένων και ατόμων με αναπηρίες, μέσα από τη δωρεάν κάλυψη των αναγκών τους σε θέρμανση κατά τους χειμερινούς μήνες. Γι' ακόμη μια χρονιά, η δράση περιλαμβάνει, την προσφορά

Ζεστή Αγκαλιά από την ΕΚΟ Κύπρου.

στο Νοσοκομείο «Αρχιεπίσκοπος Μακάριος Γ'», που αποτελεί τον μοναδικό εξειδικευμένο κρατικό φορέα παιδιατρικής και μαιευτικής περιθαλψης στην Κύπρο. Στους αποδέκτες της ενέργειας περιλαμβάνονται, επίσης, κοινωφελή ιδρύματα που δραστηριοποιούνται σε ορεινές και ημιορεινές κοινότητες, όπου οι ανάγκες για θέρμανση είναι αυξημένες. Μέχρι σήμερα, η συνολική προσφορά της ΕΚΟ έχει ξεπεράσει τα 600.000 λίτρα

πετρελαίου θέρμανσης, συμβάλλοντας έμπρακτα στη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης τουλάχιστον 4.500 ανθρώπων, που ανήκουν στις ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού. Δέσμευση της ΕΚΟ είναι να συνεχίσει και να ενισχύσει τη δράση «Ζεστή Αγκαλιά» τα επόμενα χρόνια, επιβεβαιώνοντας στην πράξη τον κοινωνικό της ρόλο και την διαρκή προσήλωσή της στην κάλυψη των αναγκών της κυπριακής κοινωνίας.

ΦΑΡΜΑΚΕΙΑ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ

Παπαναστασίου Σοφία, Λεωφ. Αρχ. Μακαρίου Γ' 320 Α, απέναντι από το στρίψιμο για το εστιατόριο «Τσάνταλι», Πάνω Λακατάμεια, τηλ.: 22372337. Ζαβρού Ειρήνη, Μαχαιρά 35 Α, πάροδος Λεωφ. Στροβόλου, από τα φώτα «Για Σουβλάκι Όπως Παλιά», Στρόβολος, τηλ.: 22254744, 94049941. Ηλιάδου - Ιωαννίδου Ντίνα, Λεωφ. Κένεντι 27 Α, έναντι υπεραγοράς «Αθηνίτη», Παλουριώτισσα, τηλ.: 22435645, 22317238. Χριστοδούλου Τρύφωνα, Λεωφόρος Αθαλάσσης 75 Α+Β, 100 μ. από την Υδοτορομήθεια προς Αστυνομία Στροβόλου, τηλ.: 22495555, 99787003. Δασκαλάκης Ηλίας, Ηλία Παπακυριακού 22, από General Flooring προς εστιατόριο «Προσέλιο», Έγκωμη, τηλ.: 22355955, 22720901. Μαρκίδου Μικαέλλα, Αρχ. Μακαρίου Γ' 3, Λύμια, τηλ.: 22660089.

ΛΕΜΕΣΟΣ

Ζήνωνος Ανδρέας, Φραγκλίνου Ρούσβελτ 258 Β, Ζακάκι (έναντι Πετρολίνας), τηλ.: 25821555, 99649599. Τσογκαράκης Αλέξιος, Ναυπλίου 20, δρόμος Πολυκλινικής «Υγεία», τηλ.: 25355624, 99692879. Ζαΐμη Μαριάννα, Πέτρου Τσίρου 35, κατ. 2, 140 μ. βόρεια του πολυκαταστήματος «Era

Αρόλλον», περιοχή Naafi, τηλ.: 25770727, 99933342. Κολοκοτρώνη Δέσποινα, Ομήρου 63, Άγιος Νικόλαος, δίπλα από κατάστημα Shoebox, Χαλκούτσα, τηλ.: 25313123. Κωνσταντίνου Ιωάννα, Λεωφ. Αμαθούντος 100, Άγιος Τύκωνας, πλησίον «Four Seasons Hotel», τηλ.: 25313123.

ΛΑΡΝΑΚΑ

Ζόππος Κωνσταντίνος, Λεωφ. Φανερωμένης 122, έναντι φούρνου «Ζορπάς», τηλ.: 24622810, 24651003. Αντωνίου Φλώρα, Γρηγόρη Αυξεντίου 9-10, Λιβάδια, τηλ.: 24322868, 97810079. Λάμψη Μαρία, Αρχ. Μακαρίου Γ' & Γρηγ. Αυξεντίου 2, Ακάμια Centre, κατ. 9, τηλ.: 24626447, 24361185.

ΠΑΦΟΣ

Μανώλης Ευάγγελος, Αριστοτέλη Σάββα 49, δρόμος Νοσοκομείου προς Μεσόγη, Αναβαργός, τηλ.: 26930599, 26943628. Αλεξάντρου Γεωργίου Ορθοδοξία, Αρσινόης 9, Πόλις Χρυσόχους, τηλ.: 26321745, 99214260.

ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΣ

Στυλιανού Στέλιος, Σωτήρας 7 Α, έναντι κλινικής «Λπτώ», Παραλίμνι, τηλ.: 23812040, 23744313. Πισίπας Αντώνης, Ελευθερίας 71, δρόμος φούρνου «Θημωνιά», Δερύνεια, τηλ.: 23821380.

ΚΕΝΤΡΑ ΕΦΗΜΕΡΙΩΝ ΠΙ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ: ΠΙ για ενήλικες & ΠΙ για παιδιά, 22502019, Ιπποκράτειο Νοσοκομείο, 6-12 Ψαρών, 2408 Έγκωμη.
ΛΕΜΕΣΟΣ: ΠΙ για ενήλικες & ΠΙ για παιδιά, 25200194, Mediterranean Hospital, Στυγός 9, 3117 Αγία Φύλα.
ΛΑΡΝΑΚΑ: ΠΙ για ενήλικες & ΠΙ για παιδιά, 24636343, Ιατρικό Κέντρο Αγία Μαρίνα, Παύλου Βαλδασερίδη 10, 6018 Λάρνακα.
ΠΑΦΟΣ: ΠΙ για ενήλικες & ΠΙ για παιδιά, 26848113, Ιδιωτικό Νοσοκομείο Ευαγγελισμός, Βασιλέως Κωνσταντίνου 82, 8021 Πάφος.
ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΣ: ΠΙ για

ενήλικες & ΠΙ για παιδιά, 23849400, Πολυκλινική Λπτώ, Λεωφόρος Σωτήρας 8, 5286 Παραλίμνι.
ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΙ:
ΛΕΥΚΩΣΙΑ: Εύα Κασιοπούρη, 99875851.
ΛΕΜΕΣΟΣ: Παναγιώτης Σιαφάκας, 99337387.
ΠΑΦΟΣ: Κωνσταντίνου Κωνσταντίνου, 99470828.
Ώρες λειτουργίας: 10.00 - 18.00. Το διευρυμένο ωράριο λειτουργίας των Υπηρεσιών Εφημερίας, ισχύει από 6/12/2025 - 29/3/2026. Επιπρόσθετα, το τηλεφωνικό κέντρο θα ξεκινά τη λειτουργία του 30 λεπτά πριν από την έναρξη λειτουργίας των ΥΕ.

Επείγουσα ανάγκη η ανόρθωση του αξιακού μας συστήματος

Η ανόρθωση του αξιακού μας συστήματος, σε Κύπρο και Ελλάδα, προβάλλει ως αδήριτη ανάγκη. Αυτό τόνισε στον Υπουργό Εσωτερικών, Κωνσταντίνο Ιωάννου, ο πρόεδρος του Ενιαίου Πολιτιστικού Δόγματος (ΕΠΟΔ) Κύπρου Ελλάδας - Απανταχού Ελληνισμού, Ξενης Ξενοφώντος, σε συνάντησή τους. Η επίσκεψη του κ. Ξενοφώντος στο Υπουργείο Εσωτερικών εντάσσεται στο πλαίσιο ανταλλαγής απόψεων σε καίρια ζητήματα και ενημέρωσης των επίσημων Αρχών Κύπρου - Ελλάδας για το ψήφισμα του Ιδρυτικού Συνεδρίου του ΕΠΟΔ, που έγινε πρόσφατα στην Αγία Νάπα με συμμετοχή 200 συνέδρων από Κύπρο, Ελλάδα, Κάτω Ιταλία, Βόρειο Ήπειρο, Πόντο και άλλες κοιτίδες του Ελληνισμού. Η ενημέρωση επικεντρώθηκε στα εξής: *Η θλιβερή κατάσταση της κοινοτικής/πολιτικής ζωής είναι άκρως ανησυχητική, απει-

λώντας ευθέως την ποιότητα της Δημοκρατίας. Για αναστροφή της επικίνδυνης πορείας, επείγει η υιοθέτηση ρηξικέλευθων πρακτικών για ανασύνταξη του κράτους, εξυγίανση του κοινοτικού βίου, ανόρθωση του αξιακού συστήματος και εδραίωση του πολιτικού πολιτισμού σε όλες του τις διαστάσεις. *Είναι εκ των ων ουκ άνευ η θωράκιση της ελληνικής γλώσσας και της εθνικής ταυτότητας του Κυπριακού Ελληνισμού, που υποσκάπτονται, σοβαρά πλέον, από επιτήδειους νεοκυπριακές, αλλά και ντόπιους/ξένους εμπόρους του λαού. *Επιβάλλεται να προωθηθούν πάνω σε συγκροτημένη βάση συνέργειες κράτους και φορέων, ώστε οι καλές τέχνες, ο λαϊκός μας πολιτισμός και γενικά η πολιτισμική μας κληρονομιά, να αξιοποιούνται ως σημαντικά όπλα πολιτιστικής διπλωματίας. * Το Δημογραφικό αναδεικνύ-

εται σε ύψιστης σημασίας θέμα, και γι' αυτό προβάλλει αδήριτη ανάγκη να χαραχθούν χωρίς άλλη καθυστέρηση γενναίες πολιτικές γι' αντιμετώπισή του, τόσο στην Κύπρο όσο και στην Ελλάδα. Ο κ. Ιωάννου συνεχάρη το Ινστιτούτο Ελληνικού Πολιτισμού Κύπρου και τα άλλα ιδρυτικά Μέλη του Ενιαίου Πολιτιστικού Δόγματος, εκφράζοντας την ολόθερμη στήριξή του στο έργο που επιτελείται, επισημαίνοντας ότι η δημιουργία του ΕΠΟΔ έρχεται να καλύψει ένα σημαντικό κενό που αφορά στους κοινωνικούς/πολιτισμικούς δεσμούς Κύπρου-Ελλάδας και του παγκόσμιου Ελληνισμού ευρύτερα. Τέλος, ο κ. Ιωάννου αποδέχτηκε πρόσκληση του κ. Ξενοφώντος να τηρήσει με την παρουσία του την Πρώτη Σύνοδο του Ενιαίου Πολιτιστικού Δόγματος, που προγραμματίζεται τον προσεχή Μάρτιο στη Θεσσαλονίκη.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ
ΚΑΥΚΑΡΙΔΗΣ

Σήμερα πια γήπεδο ή στρώσεσι μπροστά στην τηλεόραση και στο κινητό (ή και το τάμπλετ). Τέλος πάντων βρίσκεις τρόπο να παρακολουθήσεις την πιο σπουδαία ως τώρα ποδοσφαιρική Κυριακή. Από τις 4 το απόγευμα, μέχρι τις 9 το βράδυ. Αναφέρομαι, φυσικά, στους 3 αγώνες του πρωταθλήματος. Με το ορεκτικό Ανόρθωση-ΑΕΛ και, φυσικά, το κυρίως πιάτο, με τις τέσσερις ομάδες των πρώτων θέσεων να συγκρούονται μεταξύ τους. Άρπς-Ομόνοια και Πάφος-ΑΕΚ. Ταυτόχρονα, αμάν αυτό το ταυτόχρονο! Είμαστε ίσως η μόνη χώρα στην Ευρώπη όπου συνήθως τα σπουδαιότερα ματς γίνονται την ίδια ώρα. Ειλικρινά, δεν μπορώ να καταλάβω ούτε την ΚΟΠ, ούτε τις πλαιφόρμες. Αυτό που κάνουν είναι να μειώνουν συνειδητά τον αριθμό τηλεθεατών...

Σενάρια πολλά

Αλλά, τέλος πάντων. Θέμα δικό τους, πάμε στα του γηπέδου, στα ντέρμπι. Ανάποδα, όμως, πρώτα με το κυρίως πιάτο. Υπάρχουν πολλά σενάρια για το πώς θα είναι διαμορφωμένη η βαθμολογία απόψε. Θυμίζουμε πως τώρα η Ομόνοια έχει 42 βαθμούς, οι υπόλοιπες τρεις είναι στους 37. Με την Πάφο να έχει ένα παιχνίδι στο χέρι. Υπάρχει το σενάριο «βήμα σημειωτών» με δύο ισοπαλίες. Ευχарιστημένη θα νιώθει μόνο η Ομόνοια. Υπάρχει σενάριο που δημιουργεί ένα μεγάλο φαβορί. Σε περίπτωση νίκης της Ομόνοιας και της ΑΕΚ. Γιατί έτσι οι «πράσινοι» θα ξέρουν πως το +5 θα ισχύει ακόμη και αν η Πάφος κερδίσει το ματς που έχει να δώσει. Υπάρχει σενάριο που ζωγραφίζει σε διπλό καναβάτσο και αυτό είναι να κερδίσουν η Ομόνοια και η Πάφος. Γιατί έτσι, η ΑΕΚ και ο Άρπς μένουν πολύ πίσω. Θα πρέπει, μάλιστα, να κοιτάνε περισσότερο πίσω τους παρά μπροστά. Προσθέστε εδώ το γεγονός ότι ο Άρπς και η ΑΕΚ είναι εκτός κυπέλλου. Υπάρχει φυσικά και το σενάριο να πάρει κυριολεκτικά φωτιά η μάχη. Κερδίζει ο Άρπς, κερδίζει η ΑΕΚ, η Πάφος μεν θα είναι 4η, αλλά θα ξέρει πως αν κερδίσει το χρωστούμενο ξαναπλησιάζει.

Πάντως θα πρέπει να σημειώσουμε κάτι. Καμία εκ των τεσσάρων ομάδων σε αυτό το στάδιο δεν είναι στο ταβάνι των δυνατοτήτων της. Η Ομόνοια ζορίστηκε πολύ απέναντι στην ΑΕΛ. Απέναντι στην Ανόρθωση είχε σιγμές κατά τις οποίες ξεδίπλωσε τις αρετές της, αλλά δεν ήταν τόσο πειστική. Την έχουμε δει να κάνει καλύτερες εμφανίσεις, να πάνει καταγιοστικό ρυθμό. Αλλά από τους «4» είναι ίσως πιο κοντά στο όριο δυνατοτήτων της. Σημαντικό, πως αξιοποίησε την ευκαιρία ν' αποσπαστεί. Συνήθως η Ομόνοια σε τέτοιες περιπτώσεις βρίσκει τρόπο

Η ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗ (ΜΕΧΡΙ ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ) ΚΥΡΙΑΚΗ

Με τα ντέρμπι κορυφής Άρπς-Ομόνοιας και Πάφος-ΑΕΚ, αλλά και τη σημαντική συνάντηση Ανόρθωσης-ΑΕΛ

να χύνει την καρδάρια με το γάλα. Περίμενα πολύ περισσότερα από τον Άρπ. Μέχρι πριν από τρεις μέρες είχε να λείει για την ισχύ της έδρας. Αλλά και αυτό μπήκε πλέον υπό αμφισβήτηση μετά τον αποκλεισμό στο Κύπελλο. Από τη συμπολίτιδα ΑΕΛ μεν, αλλά δεν ήταν μόνο το σκορ, ήταν και η εμφάνιση. Υποφερτή, μακριά από αυτό που πραγματικά μπορεί. Ο Ραϊζκοφ αμφισβητείται για την ετοιμασία, τις επιλογές και τις παρεμβάσεις του στο ματς. Κακά τα ψέματα, σήμερα η «Ελαφρά Ταξιαρχία» είναι στη μέγκεν. Η ΑΕΚ στα τελευταία τρία ματς (το ένα στο Κύπελλο) ήταν κλομή. Χωρίς το τέμπο, την ενέργεια, την ποιότητα στη δημιουργία. Έχει, ναι, θέματα απουσιών, αλλά όχι τόσα που να δικαιολογούν απόλυτα το ντεφορμάρισμα. Για να έχει σήμερα τύχη στην Πάφο, πρέπει να δείξει καλύτερα πράγματα. Και πάμε στην πρωταθλήτρια. Ενδιάμεσα του ταξιδιού στο Λονδίνο και του όλα για

Τα σενάρια στη μάχη τίτλου προβλέπουν από «στάτους κβο» μέχρι «φωτιά». Από πτώσεις σε καναβάτσο μέχρι τη δημιουργία ενός μεγάλου φαβορί

όλα παιχνιδιού με τη Σλάβια για το Τσάμπιονς Λιγκ. Αφήστε κατά μέρος την Ευρώπη. Πότε είδαμε την Πάφο να βγάξει παράταση επιπέδου στο πρωτάθλημα ανάλογα με τον καστ της; Ε, λοιπόν, έχει περάσει ένας γύρος. Ήταν εκείνο το εκκωφαντικό διπλό με την ΑΕΚ στη Λάρνακα. Από τότε, είναι σαν να τρέχει με την 4η, έχοντας κιβώτιο έξι ταχυτήτων. Είναι και η αλλαγή προπονητή, ειλικρινά δεν ξέρω πόσο θα επηρεάσει η αλλαγή Καρσεδο-Σελάδες, αν ο Ισπανός θα «ξυπνήσει» τον κινητήρα.

Η «Κυρία» καίγεται

Ντέρμπι ονομάτων στο «Αντώνης Παπαδόπουλος». Από πλευράς βαθμολογίας όχι και τόσο. Αλλά έχει τη σημασία του. Θεωρητικά η ΑΕΛ ελπίζει για εξάδα. Παρόλο που αν κάνει την υπέρβαση και εισέλθει, θα γεμίζει τα νούμερα. Καλύτερα όμως από την «αγχαρεία» του Β' Γκρουπ. Αν θέλει να ελπίζει, πρέπει σήμερα να κερδίσει. Φυσικά υπάρχει και το Κύπελλο, εκεί θα πέσει με τα μούτρα, για να κάνει κάτι καλό. Απέναντι, η Ανόρθωση προσπαθεί να σώσει ό,τι σώζεται. Και, δυστυχώς, παλεύει για τη σωτηρία της. Έχει 17 βαθμούς σε 18 ματς!!! Η «Κυρία»!!! Τρεις νίκες, μόνο μία στην έδρα της. Πίσω από δύο ομάδες που ανέβηκαν από τη 2η κατηγορία. Εφιάλτης!!! Κάθε ματς είναι αγώνας επιβίωσης. Θα νιώσει ασφαλής μόνον όταν ανοίξει μία διαφορά 6-7 βαθμών από την κόκκινη γραμμή. Αν μπει στα πλέοφ και είναι υπό πίεση, θα είναι ζορικά τα πράγματα. Οπότε για σήμερα, μία επιλογή: Νίκη!!!